

วารสาร มจร

เพชรบุรีปริทรรศน์

JOURNAL OF MCU PHETCHABURI REVIEW

P-ISSN: 2773-9295 ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2565)

E-ISSN: 2773-9635 Vol.5 No.1 (January - June 2022)

❧ วัตถุประสงค์

วารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์ เป็นวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าและเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการแก่นักวิชานักวิชาการ คณาจารย์และนักศึกษา ในมิติเพื่อสนับสนุนการศึกษา การสอน การวิจัยในมหาวิทยาลัยสงฆ์รวมถึงคณะสงฆ์ไทย โดยเน้นสาขาวิชาพุทธศาสนา บริหารการศึกษา การพัฒนาชุมชน การพัฒนาสังคม รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ภาษาศาสตร์ การศึกษาเชิงประยุกต์ รวมถึงสหวิทยาการอื่น ๆ

บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ท่าน ในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed) เปิดรับบทความเฉพาะภาษาไทย โดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร อย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

ทัศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

วารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์ มีกำหนดออกเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ (ราย 6 เดือน)*

ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน

ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม - ธันวาคม

✧ เจ้าของ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

65/1 หมู่ 6 ตำบลช่องสะแก อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

โทร.032-400-391 โทรสาร. 032-400-391 E-mail: phetchaburi@mcu.ac.th

✧ ที่ปรึกษา

พระพรหมบัณฑิต, ศ., ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระเทพวัชรบัณฑิต, ศ., ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระวิสุทธีวรกิจ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

✧ บรรณาธิการบริหาร

พระพิพิธพัชรโรดม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

✧ หัวหน้ากองบรรณาธิการ

พระครูวัชรสุวรรณาท,ดร

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

✧ กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร. บุญทัน ดอกไธสง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร. สุรพล สุขะพรหม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร. ภัทรพล ใจเย็น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร. ศุภณัฐ ทรัพย์นาวิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร. รัตน์ ปัญญาภา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร. สัญญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ สุขสฤติย์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุษกร วัฒนบุตร	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วินัย ผลเจริญ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทักษณา วรรณบวรเดช	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยุทธนา ประณีต	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสนาะ กลิ่นงาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรชัย เย็นเปรม	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรวิทย์ นพแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

๐๓ ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ

พระครูวิรุฬห์วัชรธรรม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
พระสมุห์อาคม อาคมธีโร	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
นายอนุชา พลทะกุล	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
นายมะลิ ทิพย์ประจง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

๐๔ ฝ่ายประสานงานและจัดการ

พระใบฎีกาสุชินนะ อนินฺชิตโต	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
พระยุงยุทธ กตฺรุโร	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

พระวรพงษ์ ธมวโธ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

นางสาวอภิญา ฤชัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

นางสาวนิรวรรณ ทองมี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

✍ ฝ่ายกฎหมาย

นายสมโภชน์รัฐ แก้วน่วม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

✍ ออกแบบปก

นางสาวนันทยา พวงไฟโรจน์

นายเอกพจน์ มหิมา

✍ จัดรูปเล่ม

นายอนุชา พลทะกุล

✍ โรงพิมพ์

บริษัท เพชรภูมิการพิมพ์ จำกัด

ถนนเพชรเกษม ตำบลคลองกระแซง อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

โทรศัพท์. 032-425-310, Fax : 032-425-310 E-mail: petchpoom2561@gmail.com

บทบรรณาธิการ

วารสารฉบับนี้เป็นฉบับที่ 1 ประจำปีพุทธศักราช 2565 เล่มนี้เป็นปีที่ 5 ของการปรับปรุงรูปแบบ และประเด็นหลัก เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารในฐานข้อมูล TCI รองรับการประเมินจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index - TCI) และเพื่อให้คุณภาพของบทความเป็นไปตามเงื่อนไข และกติกาสากล จึงเปิดโอกาสให้นักวิชาการ นักวิจัย นักศึกษา คณาจารย์ ครูอาจารย์ ได้เผยแพร่บทความทางวิชาการหรือบทความวิจัย ซึ่งกองบรรณาธิการได้ดำเนินการตามกระบวนการเชิงหลักการเผยแพร่บทความตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาทุกประการ

กองบรรณาธิการวารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์ ขอขอบคุณท่านผู้เขียน ท่านสมาชิกและท่านผู้อ่านที่ให้ความสนใจและไว้วางใจวารสารของเราเป็นอย่างดีตลอดมา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความที่ได้เลือกสรรมาตีพิมพ์ จักมีประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกท่าน บรรณาธิการขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาอ่านและแนะนำการปรับแก้บทความวิจัยให้มีคุณภาพทางวิชาการยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้กองบรรณาธิการหวังอย่างยิ่งว่าเนื้อหาในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านบ้างตามสมควร หากผู้อ่านจะมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวารสารนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กองบรรณาธิการขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดียิ่ง

พระพิพิธพัชรโรดม

บรรณาธิการ

สารบัญ

บรรณาธิการ	(ก)
บทบรรณาธิการ	(จ)
ความต้องการตลาดแรงงานของหลักสูตรวิทยาการสารสนเทศเมืองและระบบราง	1
THE DEMAND FOR LABOR MARKET OF URBAN INFORMATICS AND RAILWAY SYSTEMS GRADUATE PROGRAMS	
ณัฐพงษ์ เพชรลออ, สฤณี ดิยะวงศ์สุวรรณ, ตินณัฏ์ ธีรกุลโตมร, พันทิวา ศรีศิลป์, ธีรภัทร โคตรสิงห์	
คุณธรรมของผู้นำตามหลักพุทธธรรม	13
THE MORALITY OF A LEADER ACCORDING TO BUDDHIST PRINCIPLES	
ภุริทัต บริบูรณ์, โชคชัย ศรีรักษา	
การตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตย	23
POLITICAL AWAKENING OF YOUTH IN DEMOCRACY	
โชคชัย ศรีรักษา	

สารบัญ (ต่อ)

การพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย 38

DEVELOPMENT OF LOCAL POLITICS IN THAILAND'S DEMOCRACY

พระสมุทรอำคม อาคมธีโร

องค์ความรู้ในการเลี้ยงวัวชน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านในหมง ตำบลพรหมโลก 50

อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

KNOWLEDGE OF BULL FIGHTING RAISING A CASE STUDY BAN NAIMONG
COMMUNITY PROM LOK SUB-DISTRICT, PROMKIRI DISTRICT, NAKHON SI
THAMMARAT PROVINCE

ฐาปวุฒิ โชติเชย, จิตติมา คำรงวัฒนะ, บุญยิ่ง ประทุม, พงศ์ประสิทธิ์ อ่อนจันทร์,
พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย (คงคาไหว)

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน 70

ความต้องการตลาดแรงงานของหลักสูตรวิทยาการสารสนเทศ
เมืองและระบบราง*

THE DEMAND FOR LABOR MARKET OF URBAN INFORMATICS
AND RAILWAY SYSTEMS GRADUATE PROGRAMS

ณัฐพงษ์ เพชรลออ

Nuttapong Petlaor

สฤณี ดิยะวงศ์สุวรรณ

Sarit Tiya-wongsuwan

ติณณ์ ธีรกุลโตมร

Tinn Thirakultomorn

พันทิวา ศรีศิลป์

Pantiwa Srisilp

สถาบันระบบรางแห่งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตนครราชสีมา

Rail System Institute of Rajamangala University of Technology Isan, Nakhon Ratchasima, Thailand

ธันภัทร โคตรสิงห์

Thannaphat Khotsing

นักวิจัยอิสระ

Independent, Thailand

Email: dr.khotsing.t@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการของตลาดแรงงานบัณฑิตของหลักสูตรวิทยาการสารสนเทศเมืองและระบบราง ตลอดจนเสนอแนะคุณลักษณะของบัณฑิตที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณ (Quantitative) เป็นหลัก กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ผู้ประกอบการ ผู้บริหาร และพนักงาน ในภาคส่วนต่าง ๆ ทั่วประเทศ จำนวน 120 คน ผลการวิจัยพบว่า

* Received 15 June 2022; Revised 21 September 2022; Accepted 1 October 2022

สาเหตุของความต้องการจ้างแรงงานของผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่คือ เพื่อทดแทนแรงงานที่ลาออก (ร้อยละ 35.0) ลักษณะงานที่หน่วยงานมีความต้องการมากที่สุดคือ งานด้านสารสนเทศเมือง/ผังเมือง (ร้อยละ 51.7) ระดับวุฒิการศึกษาของแรงงานที่ต้องการคือระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 65.0) ช่วงอายุของแรงงานที่ต้องการคือ 26-35 ปี (ร้อยละ 64.2) ไม่ได้ระบุเพศของแรงงานที่ต้องการ (ร้อยละ 70.8) เกรดเฉลี่ย อยู่ที่ 2.5-2.99 (ร้อยละ 45.0) มีประสบการณ์การทำงาน 0-2 ปี (ร้อยละ 48.3) ระดับค่าจ้างที่ต้องการจ้างต่อเดือนส่วนใหญ่ อยู่ที่ 15,000 – 20,000 บาท (ร้อยละ 45.0) ลักษณะที่ต้องการจ้างงานเป็นประเภทงานประจำ (ร้อยละ 84.2) บุคลิกภาพของแรงงานที่ต้องการ คือมีความรับผิดชอบ (ร้อยละ 97.6) มีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 72.5) และสามารถใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ Microsoft Office (ร้อยละ 95.0) ทักษะที่เป็นที่ต้องการมากที่สุดคือ ทักษะด้านการวิเคราะห์สังเคราะห์และการบูรณาการข้อมูล (ร้อยละ 75.8) ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาบัณฑิตที่สำคัญคือ การเน้นให้บัณฑิตสามารถคิด วิเคราะห์ บูรณาการและนำความรู้ที่ได้ ไปประยุกต์ใช้กับการทำงานจริงให้เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายสาธารณะของเมือง

คำสำคัญ: วิทยาการสารสนเทศเมือง, ระบบราง, ตลาดแรงงาน

Abstract

The aim of this research was to study and analyze the demand for graduate labor market of Urban Informatics and Railway Systems graduate program, as well to suggest the characteristics of the graduates in accordance with the needs of employer. It was a survey research using quantitative data collection methods as main. The target groups consisted of entrepreneurs, executives, and employees in various sectors across the country of 120 people. The results revealed as follows. Most of the reason for labor demand was to recoup workers who resigned (35.0%). The most needed occupation type was Urban Informatics/Urban Planning (51.7%). The bachelor's degree (65.0%), GPA 2.5 (45.0%), 0-2 years of work experience (48.3%), and aged range with 26-35 years old (64.2%) was most required. Most of the employer was not specified gender of labor (70.8%). The employment that most employer wanted was

paying salary with 15,000 – 20,000 baht (45.0%) and being a full-time job (84.2%). The property of labor to be desired were responsibility (97.6%), proficiency in English (72.5%), and ability to use Microsoft Office computer programs (95.0%). Important recommendations for develop the graduate's program were emphasizing on graduates to be able to think, analyze, integrate and apply knowledge gained for using in actual work appropriately with the city's public policy.

Keywords: Urban Informatics, Railway Systems, Labor Market

บทนำ

หลักสูตรวิทยาการสารสนเทศเมืองและระบบราง ภายใต้การบริหารของสถาบันสหบรรพศาสตร์ เป็นหลักสูตรใหม่ตามแผนพัฒนาหลักสูตรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งจะมีกำหนดการเปิดสอนในปีการศึกษา 2565 เป้าหมายของหลักสูตร เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในการเชื่อมโยงพันธกิจของสถาบันระบบรางฯ ขับเคลื่อนและพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบราง ตั้งแต่ต้นน้ำ (การซ่อม สร้าง และ บำรุงด้านวิศวกรรมระบบราง) กลางน้ำ (การประยุกต์ระบบรางสู่การโลจิสติกส์และการขนส่ง) ตลอดจนจนถึงปลายน้ำ (การพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีขนส่งระบบรางหรือการพัฒนาเมืองรอบ สถานีระบบรางหรือที่เรียกว่า Transit-Oriented Development: TOD)

เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงพันธกิจที่หลากหลายดังกล่าวข้างต้น ดังนั้นหลักสูตรนี้จึงเน้น การบูรณาการแบบข้ามสาขาวิชา (Transdisciplinary) (ณตพล ศุภณัฐเศรษฐกุล, 2556) อย่าง สอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองอัจฉริยะและยุทธศาสตร์โลจิสติกส์และ การบิน เพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศไทยให้ทัดเทียมระดับนานาชาติ โดยมีกรอบคิดที่ สำคัญในการบูรณาการระหว่าง 3 ศาสตร์หลักที่ครอบคลุมระบบสารสนเทศเมือง (Albert Lin, n.d.) ได้แก่ ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับสังคมมนุษย์ (People) ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่หรือ สถานที่ (Place) และ ศาสตร์ด้านเทคโนโลยี (Technology) การบูรณาการดังกล่าวจะนำไปสู่ การกิจในการศึกษา ออกแบบ และแก้ปัญหาเชิงปฏิบัติการของเมืองแบบทันที่ (Real-time) ผ่านการใช้เทคโนโลยีช่วยในการสื่อสารและการกำหนดนโยบายการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ เมือง เพื่อให้เกิดสิ่งแวดล้อม โครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจและสังคมที่ดีอย่างยั่งยืน ด้วยการ

ขับเคลื่อนทางเครือข่ายทางสังคมของผู้คนในเมือง สอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของประเทศไทยทั้งด้านการพัฒนาศาสตร์วิชาการ และการผลิตบุคลากรสู่ตลาดแรงงาน ให้สามารถบรรลุเป้าหมายในอนาคตได้

ด้วยสภาวะปัจจุบันความต้องการของตลาดแรงงานถือเป็นประเด็นสำคัญในการพัฒนาบัณฑิต หลักสูตรได้วิเคราะห์ถึงความเสี่ยงในด้านตลาดแรงงานที่รองรับบัณฑิตที่จบในสาขาดังกล่าว จึงได้ทำการศึกษาวิจัยตลาดแรงงานบัณฑิตของหลักสูตรวิทยาการสารสนเทศเมืองและระบบรางขึ้นมา เพื่อจะได้นำข้อมูลไปปรับปรุงคุณภาพของบัณฑิตให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้ปฏิบัติงานที่ดี เข้าทำงานในสถานประกอบการตามที่นายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตต้องการ ตลอดจนนำผลจากการศึกษาไปใช้ดำเนินการตามแผนประชาสัมพันธ์เชิงรุกของสถาบันสหบรรพชาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จังหวัดนครราชสีมา ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการตลาดแรงงานบัณฑิตของหลักสูตรวิทยาการสารสนเทศเมืองและระบบราง
2. เพื่อวิเคราะห์ความต้องการของตลาดแรงงานตามหลักสูตรวิทยาการสารสนเทศเมืองและระบบราง
3. เพื่อเสนอแนะคุณลักษณะของบัณฑิตที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ระเบียบวิธีวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ประกอบด้วย ผู้ประกอบการ/ผู้บริหาร/พนักงานในภาคส่วนต่าง ๆ ทั่วประเทศ กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Taro Yamane (Taro Yamane, 1967) ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่า Z เท่ากับ 1.96 ความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 10% โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ และใช้วิธีการสำรวจแบบออนไลน์ ผ่านระบบของ Google FORM ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้รับข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 120 ชุด ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน เป็นค่า จำนวน ร้อยละ และจัดเรียงอันดับตามคะแนน ใช้โปรแกรมบันทึกข้อมูลจากแบบสอบถาม และคำนวณทางสถิติ ด้วย Excel และ IBM SPSS Statistics 26

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิต

ผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 68.3) มีตำแหน่งเป็นผู้ปฏิบัติงานในระดับปฏิบัติการ (ร้อยละ 39.2) ทำงานอยู่ในหน่วยงานประเภทบริษัทจำกัด (ร้อยละ 33.3) มีลักษณะเป็นกิจการเกี่ยวกับ อสังหาริมทรัพย์/ก่อสร้าง/ออกแบบ/ผังเมือง (ร้อยละ 25.0) มีจำนวนพนักงานในหน่วยงานไม่เกิน 20 คน (ร้อยละ 45.8) สถานที่ตั้งของหน่วยงานอยู่ในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 41.7)

2. ความต้องการตลาดแรงงานในภาพรวม

สาเหตุของความต้องการจ้างแรงงานของผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่คือ เพื่อทดแทนแรงงานที่ลาออก (ร้อยละ 35.0) ระดับวุฒิการศึกษาของแรงงานที่ต้องการคือระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 65.0) ช่วงอายุของแรงงานที่ต้องการคือ 26-35 ปี (ร้อยละ 64.2) ไม่ได้ระบุเพศของแรงงานที่ต้องการ (ร้อยละ 70.8) เกรดเฉลี่ย อยู่ที่ 2.5-2.99 (ร้อยละ 45.0) มีประสบการณ์การทำงาน 0-2 ปี (ร้อยละ 48.3) ระดับค่าจ้างที่ต้องการจ้างต่อเดือนส่วนใหญ่ อยู่ที่ 15,000 – 20,000 บาท (ร้อยละ 45.0) ลักษณะที่ต้องการจ้างงานเป็นประเภทงานประจำ (ร้อยละ 84.2) บุคลิกภาพของแรงงานที่ต้องการ คือมีความรับผิดชอบ (ร้อยละ 97.6) มีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 72.5) และสามารถใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ Microsoft Office (ร้อยละ 95.0)

3. ลักษณะงานในตลาดแรงงานที่หน่วยงานผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการจ้างงาน

ลักษณะงานที่หน่วยงานมีความต้องการมากที่สุดสามอันดับแรก คืองานด้านสารสนเทศเมือง/ผังเมือง (ร้อยละ 51.7) รองลงมาคือ ด้านภูมิศาสตร์/แผนที่/ภูมิสารสนเทศ (ร้อยละ 50.8) และลำดับที่สามคือ ด้านการวิเคราะห์/วิจัยและพัฒนา (ร้อยละ 46.7) รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะงานที่หน่วยงานต้องการ

ลักษณะงานที่หน่วยงานต้องการ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านภูมิศาสตร์/แผนที่/ภูมิสารสนเทศ	61	50.8
ด้านวิเคราะห์/วิจัยและพัฒนา	56	46.7

ลักษณะงานที่หน่วยงานต้องการ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านวิศวกรรม	35	29.2
ด้านสถาปนิก/มัณฑนากร	32	26.7
ด้านการค้าขาย/การบริการ/ตลาด/อสังหาริมทรัพย์	32	26.7
อื่น ๆ เช่น กฎหมาย/โทรคมนาคม/เกษตร เป็นต้น	32	26.7
ด้านพัฒนาระบบราง/โลจิสติกส์	28	23.3
ด้านที่ปรึกษา/การบริหาร	20	16.7

* หมายเหตุ n =120 คิดร้อยละจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

จากการสำรวจความรู้ความสามารถในการปฏิบัติและพัฒนาอาชีพของแรงงานที่ต้องการพบว่าผู้ใช้งานบัณฑิตส่วนใหญ่ต้องการแรงงานที่มีความรู้ความสามารถในด้านการวิเคราะห์สังเคราะห์และการบูรณาการข้อมูล มากที่สุด ร้อยละ 75.8 รองลงมาคือ ทักษะด้านการมีส่วนร่วมและการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ร้อยละ 65.0 และอันดับที่สาม คือ ทักษะด้านการจัดทำแผนและโครงการ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของความรู้ความสามารถในการปฏิบัติและพัฒนาอาชีพของแรงงานที่ต้องการ

ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติและพัฒนาอาชีพของแรงงานที่ต้องการ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการวิเคราะห์สังเคราะห์และการบูรณาการข้อมูล	91	75.8
ด้านการมีส่วนร่วมและการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	78	65.0
ด้านการจัดทำแผนและโครงการ	70	58.3
ด้านการจัดการข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์	65	54.2
ด้านการพัฒนาองค์ความรู้ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	52	43.3
ด้านการกำหนดนโยบายเชิงพื้นที่	49	40.8
ด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับผังเมืองและระบบราง	45	37.5
ด้านติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลเกี่ยวกับผังเมือง	43	35.8

* หมายเหตุ n =120 คิดร้อยละจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

4. ความต้องการทักษะแรงงานของหลักสูตรวิทยาการสารสนเทศเมืองและระบบราง จำแนกตามกลุ่มผู้ใช้งานบัณฑิตและลักษณะของบัณฑิตที่ต้องการ

ผลการวิเคราะห์ความต้องการของตลาดแรงงานโดยจำแนกตามความรู้ความสามารถในการปฏิบัติและพัฒนาอาชีพภายในหลักสูตรวิทยาการสารสนเทศเมืองและระบบราง ทั้งในภาพรวมและกลุ่มย่อย พบว่า ทักษะที่เป็นที่ต้องการมากที่สุดคือ ทักษะด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการบูรณาการข้อมูล (ร้อยละ 75.8) เมื่อวิเคราะห์จำแนกตามลักษณะหน่วยงานของผู้ใช้งานบัณฑิตและความต้องการจ้างงาน พบว่าทักษะต่าง ๆ เป็นที่ต้องการมากที่สุดในกลุ่มผู้ใช้งานบัณฑิตดังต่อไปนี้ (ดังภาพที่ 1)

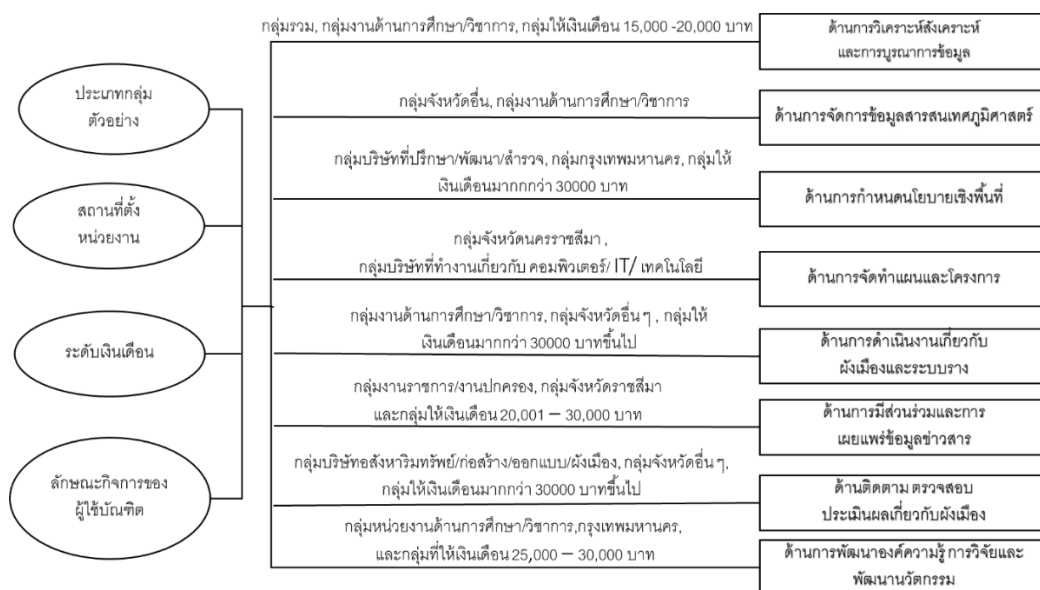
4.1 ทักษะ1 ด้านการวิเคราะห์สังเคราะห์และการบูรณาการข้อมูล พบว่าผู้ใช้งานบัณฑิตมีความต้องการมากที่สุดในกลุ่มรวม กลุ่มหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวกับการศึกษา/วิชาการ และกลุ่มที่ให้เงินเดือน 15,000 – 20,000 บาท

4.2 ทักษะ2 ด้านการจัดการข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ หมายถึง การศึกษา/จัดการ/ประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ พบความต้องการมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดอื่น ๆ นอกเหนือจากจังหวัดนครราชสีมาและกรุงเทพมหานคร และในกลุ่มหน่วยงานเกี่ยวกับการศึกษา/และวิชาการ

4.3 ทักษะ 3 ด้านการกำหนดนโยบายเชิงพื้นที่ หมายถึง การกำหนดนโยบายการพัฒนาพื้นที่ ระบบเมือง แผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน พบความต้องการมากที่สุดในกลุ่มบริษัทที่ปรึกษา/พัฒนา/สำรวจ และกลุ่มที่ต้องการให้เงินเดือนมากกว่า 30000 บาทขึ้นไป

4.4 ทักษะ 4 ด้านการจัดทำแผนและโครงการ หมายถึง การวางแผนและจัดทำแผนผังระดับโครงการ และจัดทำรายละเอียดในการดำเนินการพัฒนา วางแผนการทำงานที่รับผิดชอบร่วมดำเนินการวางแผนการทำงานของหน่วยงานหรือโครงการ พบความต้องการมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดนครราชสีมา และกลุ่มบริษัทประเภทที่ทำงานเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์/IT/เทคโนโลยี

4.5 ทักษะ 5 ด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับผังเมืองและระบบราง หมายถึง จัดทำข้อกำหนด มาตรการ แนวทางการดำเนินงานทางด้านผังเมือง ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อจัดทำคู่มือเกณฑ์ มาตรฐาน แนวทางงานวิชาการด้านผังเมืองและระบบราง พบความต้องการมากที่สุดในกลุ่มกิจการที่ทำงานเกี่ยวกับการศึกษา/วิชาการ กลุ่มจังหวัดอื่น ๆ นอกเหนือจากจังหวัดนครราชสีมาและกรุงเทพมหานคร และกลุ่มที่ต้องการให้เงินเดือนมากกว่า 30000 บาทขึ้นไป

ภาพที่ 1 สรุปความต้องการทักษะแรงงานของหลักสูตรวิทยาการสารสนเทศ

เมืองและระบบราง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถสรุปประเด็นในการอภิปรายเป็น 5 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. ลักษณะงานที่หน่วยงานมีความต้องการมากที่สุด คืองานด้านสารสนเทศเมือง/ผังเมือง ด้านภูมิศาสตร์/แผนที่/ภูมิสารสนเทศ และลำดับที่สามคือ ด้านการวิเคราะห์/วิจัยและพัฒนา สอดคล้องกับ ทิศทางนโยบายการพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ.2563 - 2567 โดยสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับหลักการของแนวคิดการบูรณาการแบบข้ามสาขาวิชา (Transdisciplinary) ของวิทยาการสารสนเทศเมือง (Urban Informatics) ซึ่งมีความเป็นวิชาการระดับสากลที่มีลักษณะเป็นการหลอมรวมศาสตร์ ทั้งด้านวิจัยและวิชาชีพ (Research and Practice) ซึ่งประกอบได้ด้วย 3 ศาสตร์ใหญ่ประกอบกัน ได้แก่ 1) ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับสังคมมนุษย์ (People) 2) ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่หรือพื้นที่ (Place) และ 3) ศาสตร์ด้านเทคโนโลยี (Technology)

2. จากผลการสำรวจความต้องการตลาดแรงงานที่พบว่าทักษะด้านการวิเคราะห์สังเคราะห์และการบูรณาการข้อมูล เป็นทักษะที่ผู้ใช้บัณฑิตต้องการมากที่สุด และคุณลักษณะ

ของบัณฑิตที่พึงประสงค์มากที่สุดคือ ความรับผิดชอบสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (ฉัตรแก้ว จรรย์ตันติเวช และคณะ, 2549) ซึ่งพบว่า คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในการตอบรับอุตสาหกรรม 4.0 ที่มากที่สุด คือ ทักษะการประยุกต์ความรู้ในสาขาวิชาและศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องมาใช้งานจริง และ ความมีวินัย

3. แนวโน้มความต้องการแรงงานบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถที่มีลักษณะของความเป็นองค์รวมที่มีความสมดุลระหว่างความรู้ทางวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการแรงงานบัณฑิตของหลักสูตรวิทยาการสารสนเทศเมืองและระบบรางในครั้งนี้อยู่รวมถึงทักษะด้านภาษาอังกฤษ และความสามารถทางคอมพิวเตอร์ถือเป็นทักษะสำคัญที่ผู้ใช้แรงงานบัณฑิตต้องการ ถูกคาดการณ์ไว้ตั้งแต่ 15 ปีก่อน ในงานวิจัยของ (เกื้อ วงศ์บุญสิน และคณะ, 2546)

4. จากที่พบว่าในกลุ่มของผู้ใช้แรงงานที่ต้องการจ่ายค่าจ้างมากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป มีคะแนนความต้องการความรู้ความสามารถในด้านการกำหนดนโยบายเชิงพื้นที่ ด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับผังเมืองและระบบราง และ ด้านการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลเกี่ยวกับผังเมือง มากที่สุด สอดคล้องกับข้อค้นพบของ (รัชนิพร เทียมปิโยธร, 2554) ได้ทำการศึกษาแนวโน้มความต้องการบัณฑิตในสาขาวิชาการออกแบบชุมชนเมืองมหาบัณฑิต: กรณีศึกษาประเทศไทย เวียดนาม และสิงคโปร์ ที่พบว่า ในปัจจุบันบุคลากรที่ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องด้านการออกแบบชุมชนเมืองในประเทศไทยยังมีน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณโครงการด้านออกแบบชุมชนเมืองในประเทศไทยและในภาคพื้นเอเชียแปซิฟิกที่มีมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีสาเหตุมาจากประเทศส่วนใหญ่ในภาคพื้นเอเชียแปซิฟิกนั้นเป็นประเทศกำลังพัฒนา ทำให้มีอัตราการขยายตัวของสังคมเมืองอย่างรวดเร็ว ในสภาวะเช่นนี้นักออกแบบชุมชนเมืองจึงเข้ามามีบทบาทอย่างมากในการพัฒนาและออกแบบสภาพแวดล้อมของเมืองให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. ผลการสำรวจตลาดแรงงานที่ยังคงเป็นที่ต้องการมาตั้งแต่ ปี 2550 ที่พบว่า แนวโน้มการจ้างงานบุคคลส่วนใหญ่ไม่เลือกเพศในการเข้าทำงาน มีอายุระหว่าง 25-29 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีประสบการณ์อย่างน้อย 1-2 ปี ซึ่งใกล้เคียงกับผลการวิจัยในครั้ง

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อเสนอแนะจากผู้ใช้งานบัณฑิตเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรวิทยาการสารสนเทศเมืองและระบบรางมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ 1) น่าจะเป็นหลักสูตรใหม่ที่ดี น่าสนใจในการวิเคราะห์ศึกษาเมืองและระบบขนส่งที่มาตรฐานน่าจะเป็นทางเลือกที่ดีเป็นองค์ความรู้แห่งอนาคต ประเทศต้องการพัฒนาทางราง ควรความเชื่อมโยงของหลักสูตรกับนโยบายการพัฒนาของภาครัฐเป็นสาขาที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาเมือง การออกแบบระบบรางจะทำให้ เครือข่ายโลจิสติกส์ขนาดใหญ่ทางราง มีความสัมพันธ์กับการขนส่งขนาดเล็กทางล้อ ได้เป็นอย่างดี เป็นหลักสูตรที่ดีสามารถสร้างการแข่งขันกับต่างประเทศได้เหมาะกับบริบทของประเทศไทยในปัจจุบันและอนาคต 2) ควรเน้นเรื่องการนำข้อมูลเชิงวิชาการ มาใช้กับการทำงาน เช่น กฎหมายผังเมือง กฎหมายอื่น ๆ อ่านยังไ้ เด็กผังเมืองที่จบส่วนมากอ่านข้อกำหนดไม่เป็น เสริมหลักสูตรการสร้าง พัฒนานวัตกรรมเพื่อประยุกต์ใช้ในการทำงาน เข้าใจข้อดีข้อเสีย ของหลักวิชา ทฤษฎี และผลกระทบของเทคโนโลยีใหม่ 3) นักศึกษาที่จบสามารถประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำรายงาน การสร้างเทคนิควิเคราะห์ตอบโจทย์แม่นยำ รวดเร็ว เรียกใช้งานฐานข้อมูลง่ายและเป็นระบบให้มีความรู้เรื่อง Data Analytics ให้มาก ๆ ควรส่งเสริมและให้ความรู้ อย่างจริงจังเร่งด่วนและนำไปปฏิบัติได้ 4) การจัดทำรายงานควรมีแหล่งข้อมูลที่สำคัญของแต่ละประเภทว่าควรนำมาจากหน่วยงานไหนมาอ้างอิงที่เหมาะสม 5) การมุ่งเน้นเฉพาะระบบรางอาจจะแคบเกินไปเนื่องจากปัจจุบันการพัฒนาระบบโครงข่ายคมนาคมขนส่งมีหลายระบบซึ่งระบบรางเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเมืองเท่านั้น ซึ่งเสนอว่าควรจะมีการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งในทุกๆ ระบบที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาเมืองจะกว้างและจะเอื้อต่อการจ้างงานมากกว่าที่จะเน้นไปที่ระบบใดระบบหนึ่งเท่านั้น 6) การนำข้อมูลของเมืองที่มีบริบทแตกต่างกัน เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในการผลักดันนโยบายสาธารณะของเมืองให้เหมาะสม และพัฒนาระบบขนส่งและโลจิสติกส์ให้มีประสิทธิภาพ แข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านได้ 7) ควรจะเป็นหลักสูตรที่ครอบคลุมทั้ง การวางแผนบริหารจัดการ Maintenance ด้านระบบการดำเนินงาน การบริหารสถานีย รวมถึงการออกแบบระบบการออกตั๋ว 8) หลักสูตรควรต้องบูรณาการความรู้ด้านเศรษฐกิจการเงิน รวมถึงสังคม-สิ่งแวดล้อม เข้าไปด้วยเพื่อให้ผู้เรียนเห็นภาพรวม และสามารถประยุกต์ความรู้ใช้ในชีวิตจริงได้ 9) สามารถวิเคราะห์และเชื่อมโยงศาสตร์อื่น ๆ ในรูปแบบการบูรณาการ และสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง เห็นผลในระยะยาว 10) การจัดการเมืองและ

ระบบรางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หรือเกี่ยวข้องกับการลดก๊าซเรือนกระจก (New Urban Agenda, Urban Resilience, Resilience Cities) จะเป็นสิ่งที่มีในอนาคตมีความต้องการอย่างมากในหน่วยงานด้านการพัฒนา 11) ควรมีความรู้เฉพาะทางด้านวิศวกรรมหรือคอมพิวเตอร์ควบคู่ไปกับหลักสูตรเพื่อให้สามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรมีการติดตามผลงานเพื่อประเมินผลศักยภาพของบัณฑิตในระยะ 3 ถึง 5 ปี เพื่อพัฒนาการของรายละเอียดอื่น ๆ ในหลักสูตร และ 12) ผู้ใช้งานบัณฑิตเสนอว่าเห็นควรผลักดันให้เกิดขึ้น เพราะด้วยเนื้อหาวิชาการด้านนี้และที่เกี่ยวข้องมีความจำเป็นในการสนับสนุนและร่วมพัฒนาเมืองในทุกระดับทั้งระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ ตลอดจนในหลากหลายมิติของการพัฒนาอีกด้วย

บรรณานุกรม

- เกื้อ วงศ์บุญสิน และคณะ. (2546). ทักษะแรงงานไทยในอนาคตที่พึงประสงค์. ใน รายงานวิจัย. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ฉัตรแก้ว จริยตันติเวทย์ และคณะ. (2549). การศึกษาวิจัยตลาดแรงงาน (Target Market) ของคณะวิศวกรรมศาสตร์กับการก้าวเข้าสู่อุตสาหกรรม 4.0 เพื่อความยั่งยืน. ใน รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ณตพล ศุภณัฐเศรษฐกุล. (2556). สหวิทยาการระหว่างสาขาวิชามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และการแพทย์ เพื่อประยุกต์ในการเรียนการสอนแพทยศาสตร์. ธรรมศาสตร์เวชสาร 13(3)380-392.
- รัชนิพร เทียมปโยธร. (2554). การศึกษาแนวโน้มความต้องการบัณฑิตในสาขาวิชาการออกแบบชุมชนเมืองมหาบัณฑิต: กรณีศึกษาประเทศไทย เวียดนาม และสิงคโปร์. วารสารวิชาการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, (10), 65-73.
- วีระ โชติธรรมาภรณ์. (2549). แนวโน้มการจ้างงานในอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ส่วนงานก่อนพิมพ์. ใน รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ. (2563). แนวโน้มความต้องการบุคลากรในอุตสาหกรรมเป้าหมายแห่งอนาคต (New S Curve) และทิศทางการพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2563-2567. เรียกใช้เมื่อ 5

พฤษภาคม 2564 จาก <https://www.nxpo.or.th/th/wp-content/uploads/2019/09/DemandNewSCurve.pdf>

Albert Lin. (ม.ป.ป.). Urban informatics. เรียกใช้เมื่อ 2 may 2021 จาก <https://cherish51c8.wordpress.com/2013/04/20/urban-informatics>.

Taro Yamane. (1967). Statistics, An Introductory Analysis, (2nd Ed.),. New York: Harper and Row.

คุณธรรมของผู้นำตามหลักพุทธธรรม*

THE MORALITY OF A LEADER ACCORDING TO BUDDHIST PRINCIPLES

ภูริทัต บริบูรณ์

Phuritatt Boriboon

สำนักนายกรัฐมนตรี

Prime Minister's Office, Thailand

โชคชัย ศรีรักษา

Chokchai Sriruksa

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

Lopburi Primary Educational Service Area Office 1, Thailand

E-mail: Phuritatt7899@gmail.com

บทคัดย่อ

คุณธรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักพุทธธรรม พบว่า ผู้นำ คือ บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการนำพาผู้อื่นให้ประสบความสุข ความสำเร็จในชีวิตตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีงามให้ผู้อื่นได้ประพฤติดำเนินไม่ว่าผู้นำจะเกิดในชนชั้นวรรณะใด มีสถานภาพเช่นใด มีอาชีพใด จะดำรงเป็นผู้นำโดยตำแหน่งหรือไม่ก็ตาม สิ่งหนึ่งที่ผู้นำได้แสดงออกให้เห็นก็คือคุณธรรมที่เห็นเด่นชัดเป็นที่ยอมรับและสามารถนำพาผู้อื่นให้ประสบความสุขความสำเร็จได้ทั้งทางโลกและทางธรรม ในด้านต่างๆ มาแสดงหรือถ่ายทอดออกมาให้แก่เหล่าหมู่ญาติตลอดจนถวายพระราชทาน เพื่อนำไปประพฤติปฏิบัติ ประกอบด้วย ขรวาจาธรรม คือ คุณธรรมสำหรับผู้ครองเรือน เช่น การประพฤติปฏิบัติที่ดีงามของสามีภรรยาที่มีต่อกัน ราชวสดีธรรม คือ คุณธรรมสำหรับข้าราชการที่จะประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในหน้าที่การงานและเป็นหลักยึดถือในการปฏิบัติหน้าที่ตลอดจนการแก้ไขปัญหาต่างๆ ซึ่งเป็นคุณธรรมที่ผู้นำได้กล่าวสั่งสอนบุตรธิดาและญาติมิตรผู้ซึ่งจะรับราชการต่อไป สาธุธรรม คือคุณธรรมอันดีสำหรับบุคคลที่ประพฤติปฏิบัติต่อกัน อาทิ บุคคลใดได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อน ไม่ว่าจะเป็นทางกาย ทางวาจา บุคคลไม่พึงคิดร้ายต่อบุคคลผู้ให้การต้อนรับ เป็นต้น ฉะนั้น คุณค่าคุณธรรมของผู้นำในหลักพุทธธรรมนั้น จะเห็นได้ว่าจะต้องมีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำที่ดีและดำรงตนอยู่ใน

* Received 15 June 2022; Revised 21 September 2022; Accepted 5 September 2022

คุณธรรมที่หลากหลายประการ คือ ขรวาสาธรรม ราชวสดีธรรม สาธุนรธรรม ที่ได้กล่าวมาข้างต้น

Keywords: คุณธรรม, ผู้นำ, หลักพุทธธรรม

Abstracts

The virtues of local leaders according to Buddhist principles were found: 1) Leaders are people who are extremely important in leading others to be happy. success in life as well as being a good example for others to follow no matter what caste the leader was born in. with any status, any occupation, whether or not he will hold a position as a leader One thing leaders have demonstrated is that the virtues that are conspicuous are acceptable and that can lead others to success both secularly and spiritually. in various fields to be shown or transmitted to relatives as well as offering to the King to implement The author tries to explain the principles of Buddhism as follows: 1. Secular Dharma is morality for those who live in the house, such as the good behavior of husband and wife towards each other. 2. Royal dharma: morality for government officials to practice in order to progress in their work and to be the principle of upholding in the performance of their duties as well as solving problems. which is a virtue that leaders have taught their children and relatives who will continue to serve in government service Verbal good, that person should not think badly of the person who is welcomed, etc. Therefore, the moral values of the leader in the Buddhist doctrine It can be seen that there must be good leadership qualities and maintain oneself in a variety of virtues, such as secularism, dharma, dharma, and sathunoratham as mentioned above.

Keywords: Moral, Leader, Buddhadhamma

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาในการที่จะดำรงชีวิตอยู่ในโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงในยุคเทคโนโลยีแห่งการสื่อสารแบบไร้พรมแดน เป็นการคุกคามทางสื่อออนไลน์ ที่เด็กและเยาวชนกำลังตกเป็นเหยื่อ ที่เห็นเด่นชัดก็คือเกี่ยวข้องกับเรื่องอบายมุขต่างๆ โดยเฉพาะเขตพื้นที่ที่เป็นสังคมเมืองและกำลังขยายวงกว้างไปสู่สังคมชนบท ฉะนั้นความอยู่รอดของประเทศชาติต้องอาศัยองค์ประกอบและปัจจัยหลายๆ ด้านโดยเฉพาะ ปัจจัยด้านการปกครองประเทศและผู้นำทุกภาคส่วนที่มีความเกี่ยวข้อง บุคคลที่เป็นผู้นำซึ่งเป็นชนชั้นปกครองหรือมนุษยชาติทั่วโลกเห็นว่านอกจากจะต้องมีความรู้ความสามารถในการปกครองแล้ว จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติของผู้นำที่ดี มีคุณธรรมที่สูงกว่าบุคคลทั่วไป เพราะต้องทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลความทุกข์ความสุขของประชาชนถ้าหากบุคคลดังกล่าวนี้ขาดคุณธรรมหรือคุณสมบัติของผู้นำที่ดีย่อมนำพาประเทศไปสู่หายนะได้ เหตุการณ์หลายอย่างที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ทำให้คนไทยได้เรียนรู้มีประสบการณ์และเกิดความตระหนักว่า คุณสมบัติของผู้นำคือ คุณธรรม มีความจำเป็นและมีความสำคัญมากจะเห็นได้ว่าจริยธรรมก่อให้เกิดวิกฤตศรัทธาที่มีต่อผู้นำในฐานะต่างๆ ตลอดจนถึงผู้นำของประเทศชาติและส่งผลให้เกิดความขัดแย้งและเหตุการณ์รุนแรงต่างๆ มากมายและนำไปสู่ความแตกแยกในสังคมอย่างรุนแรงแบบที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน ความขัดแย้งไม่ลงรอยของคนในชาติกลายเป็นเงื่อนไขที่ทำให้สถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การศึกษาและอื่นๆ เกิดภาวะชะงักงันไม่มีทางออกและก่อให้เกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวงต่อประเทศชาติ ผู้นำในทุกๆ ระดับจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่จะนำพาไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง ความร่มเย็นเป็นสุขอันเป็นเป้าหมาย ที่พึงประสงค์ของบุคคลและสังคมทั่วไป ส่วนภาวะผู้นำคือการที่ผู้นำ มีจริยธรรม มีความรู้ความสามารถ มีศิลปะในการนำหมู่คณะ ที่มีบทบาทและมีอิทธิพลต่อคน ทั้งระดับกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ ภาวะผู้นำจึงเป็นคุณสมบัติที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่นับตั้งแต่กำเนิดมานั้นจำเป็นต้องมีผู้ดูแลคุ้มครองแม้เมื่อเติบโตขึ้นมาแล้ว มนุษย์จำเป็นต้องมีผู้แนะนำสั่งสอนและเป็นแบบอย่างให้ดำเนินชีวิตในทางที่เหมาะสม ตลอดจนเมื่ออยู่ร่วมกันในสังคมมนุษย์ก็ยังคงมีผู้นำหรือผู้ปกครองที่มีความสามารถในการพัฒนาแก้ไขปัญหาลำดับนำไปสู่จุดหมายที่ดีได้ เมื่อเป็นเช่นนี้การมีผู้นำที่ดีนั้น จึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับมนุษย์ในทุกยุคทุกสมัยเพลโต (Plato) นักปรัชญาตะวันตกก็ได้กล่าวไว้ว่า ผู้นำหรือผู้ปกครองที่ดีที่พึงประสงค์นั้น ควรจะมีคุณสมบัติที่สำคัญยิ่งของความเป็นนักปราชญ์ เป็นผู้ที่มีความรู้และความยุติธรรมเพียบพร้อม

และโดยธรรมชาติของมนุษย์นั้น มนุษย์ไม่สามารถปกครองตนเองได้ ผู้นำชาวอินเดียและนักต่อสู้ด้วยวิธีอหิงสา ท่านมหาตมะคานธี ได้กล่าวว่า ผู้นำย่อมไร้ประโยชน์เมื่อเขาทำตรงกันข้ามกับหิริโอตัมปะของตนเอง แม้เขาจะอยู่แวดล้อมด้วยผู้คนที่มีความศรัทธาตามถ้าเขาไม่เชื่อมั่นและศรัทธา เขาย่อมจะล่องลอยไปเหมือนเรือที่ไม่มีหางเสือ (พิมพ์ชนก สืบพงษ์สังข์, 2542)

หลักพุทธธรรมได้ให้ความสำคัญแก่ผู้นำและภาวะผู้นำในวงกว้าง จะเห็นได้จากคำสอนของพระพุทธเจ้าที่ทรงแสดงแก่พุทธบริษัทโดยเฉพาะกษัตริย์และผู้นำชุมชนมีหลักการการเป็นผู้นำเช่นในอัครคัมภีร์ (สุชีพร ปุณฺณนาฎ, 2539) พระพุทธเจ้าทรงแสดงว่า มนุษย์แต่งตั้งบุคคลขึ้นเป็นหัวหน้าเพื่อรักษาความเป็นธรรมในสังคม เมื่อมีผู้ประพฤติดล่วลละเมิดสิทธิของผู้อื่นอันนำไปสู่การประพฤติดิฉันๆ ตามมา อาทิ การขโมย การฆ่า การพูดเท็จ คนทั้งหลายจึงต้องเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติที่ดีกว่า กล่าวคือเป็นผู้ที่มีจริยธรรมและเป็นผู้มีรูปงามกว่านำดีกว่า นำเลื่อมใสกว่า นำเกรงขามกว่า แล้วขอร้องให้บุคคลดังกล่าวทำหน้าที่ในการว่ากล่าวผู้ที่ควรว่ากล่าว ตีเตือนผู้ที่ควรตีเตือนและขับไล่ผู้ที่ควรขับไล่ และคนทั้งหลายจะพร้อมใจกันแบ่งปันอาหารให้บุคคลผู้นั้น ในสังคาลสูตร ก็ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้นำครอบครัวไว้อย่างละเอียด กล่าวถึงหน้าที่ของสามีภรรยาที่พึงปฏิบัติต่อกัน เพื่อให้ชีวิตครอบครัวมีความสุข เพราะครอบครัวคือ พื้นฐานที่สำคัญของสังคมหากครอบครัวแต่ละครอบครัวมีผู้นำที่ดี สังคมก็ย่อมจะดีแน่นอน ในมหาโพธิชาดก พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพราหมณ์ร่ำรวย เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วได้สละทรัพย์สมบัติจำนวนมากออกบวชเป็นปริพาชกและท่านได้รับความไว้วางใจจากพระเจ้าพรหมทัตให้ทำหน้าที่เป็นผู้พิพากษาอรรถคดี ซึ่งท่านทำหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมแต่กลับถูกอำมาตย์ผู้พิพากษา 5 คน ที่ชอบรับสินบนใส่ความต่างๆ นานา พระโพธิสัตว์จึงได้แสดงธรรมโปรดพระเจ้าพรหมทัต เทือนพระสติให้ระลึกถึงความเป็นผู้นำที่จะต้องเป็นตัวอย่างอันดีให้แก่ข้าราชการตลอดจนประชาชนที่อยู่ใต้ปกครอง ดังคำกล่าวที่ว่าเมื่อฝูงโคขำนน้ำนั้น หากโคจำฝูงว่าไม่ตรง ว่าไปคดเคี้ยว โคทั้งหมดก็ย่อมว่าน้ำไปตรงทาง ผู้ที่เป็นผู้นำนั้นหากไม่ประพฤติธรรมประชาชนก็ย่อมไม่ประพฤติธรรม หากผู้นำประพฤติธรรมประชาชนก็ย่อมประพฤติธรรมตามไปด้วย หากพระราชประพฤติธรรมบ้านเมืองก็ย่อมอยู่เย็นเป็นสุข ในมหาปทุมชาดกได้กล่าวถึง ลักษณะของผู้ปกครองหรือผู้นำไว้ว่า จะต้องมีความเที่ยงธรรมในการตัดสินคดีความผิดความถูกของผู้อื่นด้วยตนเอง หากผู้ที่เป็นใหญ่นั้นไม่พิจารณาให้ถี่ถ้วนแล้วสั่งลงโทษเปรียบเสมือนคนตาบอดเดินทางที่ขรุขระ ผู้ที่เป็นใหญ่นั้นจะต้องประพฤติดนเป็น

กลางมีทั้งความอ่อนโยน และความเข้มแข็งในอัตราส่วนที่เหมาะสมไม่เอียงไปข้างใดข้างหนึ่งจนเกินไป จึงจะบริหารบ้านเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ (พิมพ์ชนก สืบพงษ์สังข์, 2542)

สิ่งหนึ่งที่เห็นได้อย่างเด่นชัดในการเล่าชาดกของพระพุทธเจ้า คือ ตัวเอกของเรื่องซึ่งส่วนมากคือตัวของพระโพธิสัตว์เองนั้น จะมีลักษณะที่พึงประสงค์อย่างเด่นชัดซึ่งมีความสามารถในการนำตนเองตลอดจนผู้ที่อยู่ใต้ปกครองให้อยู่ในครรลองของจริยธรรมที่ดีเอาชนะใจตนที่จะไม่ทำความชั่ว ตอบโต้เหตุการณ์ต่างๆ จึงนับได้ว่าชาดกเป็นแหล่งความรู้ที่ได้สอนลักษณะต่างๆ ของบุคคลที่จะเป็นผู้นำที่ดีเอาไว้อย่างมาก ดังนั้นผู้เขียนจึงสนใจศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของผู้นำตามหลักพุทธธรรม เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมจริยธรรมของผู้นำต่อไป

คุณธรรมจริยธรรมของผู้นำที่ปรากฏในหลักพุทธธรรมนั้น มีหลักธรรม สำหรับผู้นำทุกภาคส่วนที่จะนำไปประพฤติปฏิบัติ ประกอบด้วย ขรवासธรรม ราชวสดีธรรม และสาธุธรรม จะเห็นได้ว่าคุณลักษณะของผู้นำที่ปรากฏในหลักธรรมต่างๆ เหล่านี้ จะมีความแตกต่างกัน อาทิ ในขรवासธรรมจะเป็นการกล่าวถึงผู้นำประเภทส่วนบุคคลเพราะในหลักธรรมข้อนี้จะเน้นไปถึงตัวบุคคลให้มีจริยธรรมในการครองเรือน มีคุณลักษณะพิเศษส่วนตัวที่ไม่อาจจะมองเห็นแต่ทรงพลังมาก เช่น คุณลักษณะในเรื่องความมุ่งมั่นกระตือรือร้น ความสัตย์ซื่อถือจริยธรรม ยึดมั่นหลักการ ความกล้าหาญและความนอบน้อมถ่อมตน เป็นต้น ส่วนราชวสดีธรรมนั้นจะกล่าวถึงเกี่ยวกับผู้นำประเภทองค์กรหรือสถาบันเพราะในหลักธรรมข้อนี้จะเน้นไปในทางผู้ที่จะมารับราชการและจะต้องเป็นผู้นำที่ดีคอยอยู่ในวังรับใช้พระราชา เพราะผู้นำประเภทนี้นอกจากจะมีจริยธรรมในตัวแล้วยังต้องมีจริยธรรมที่ดีต่อองค์กรหรือสถาบันของตนเองด้วย เนื่องจากผู้นำประเภทดังกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งที่จะนำจริยธรรมในองค์กรหรือสถาบันไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันจึงเน้นในเรื่องจริยธรรมในองค์กรหรือสถาบันเป็นหลัก และประการสุดท้ายคือ สาธุธรรม จะกล่าวถึง เกี่ยวกับผู้นำประเภทบุคคลทั่วไป เพราะในหลักธรรมข้อนี้จะเน้นไปในทางผู้นำบุคคลทั่วไปที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันทางสังคม อาทิ มารดา บิดา อาจารย์ บุตรภรรยา มิตร บ่าว สมณพราหมณ์ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ บุคคลทั่วไปพึงมีจริยธรรมในหลักธรรมต่างๆ อาทิ มีความเมตตาต่อกันไม่ทำร้ายร่างกายเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ยึดอาชีพที่สุจริตไม่ลักขโมยฉ้อโกงกัน ไม่ล่วงละเมิดคุ้มครองของผู้อื่น มีความสัตย์ซื่อต่อกันทั้งทางกายและวาจา ยึดหลักความถูกต้องโดยการตั้งสติไม่มัวเมาในอำนาจหน้าที่ เป็นแบบอย่างให้แก่สังคม บุคคลใดก็ตามถ้ายึดหลักจริยธรรมที่กล่าวมาข้างต้น

แล้วบุคคลนั้นก็จะมีแต่ความสุขความเจริญทั้งทางสุขภาพ หน้าที่การงานยิ่งๆขึ้นไป แต่ในทางกลับกันถ้าบุคคลใดไม่ยึดหลักจริยธรรมดังกล่าวแล้ว ชีวิตก็จะประสบแต่ความทุกข์ยากลำบากทั้งทางกายและทั้งทางจิตใจ เป็นต้น ส่วนประโยชน์และคุณค่าที่เกิดขึ้นนั้นมิต้องไปนี้ ได้เป็นที่เคารพยำเกรงแก่บุคคลทั่วไปถึงหลักการวางตนต่อสังคม และสามารถควบคุมตนเองได้ทุกสถานการณ์ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นต่อหน้าหรือลับหลัง ส่งเสริมให้เป็นบุคคลที่มีความเคารพการตัดสินใจต่อบุคคลผู้อื่นและรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มเพื่อน ตลอดจนได้รับการพิจารณาอย่างรอบคอบในการประพฤติปฏิบัติงานว่าสิ่งไหนเป็นงานหลักสิ่งไหนเป็นงานรอง และสามารถควบคุมตนเองได้ไม่ให้อุ่มพองมัวเมาไปทางที่ชั่ว และเป็นผู้ที่มีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนาอยู่ในกรอบศีลธรรมอันดีประพฤติปฏิบัติตามกฎหมายส่งเสริมให้ครอบครัวของตนมีแต่ความสุขความเจริญ ได้เป็นที่พอพระราชหฤทัยแด่พระราชา เชื่อพระวงศ์ หัวหน้าอำมาตย์ผู้มียศสูงๆ ตลอดจนผู้ที่รับราชการในวังพระราชวังทั้งหลาย สามารถควบคุมตนเองให้ตั้งอยู่ในพระพุทธศาสนา คือ ความมีสติการใช้ปัญญาความไม่หวั่นไหวตามโลกธรรม คือ ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข ความไม่เกียจกัน ความไม่เห็นแก่ได้ การไม่มัวเมาในสุรานารี ความเป็นคนอ่อนน้อม ความอดทนไม่โกรธง่าย การพูดจาดี การละอายต่อความชั่ว และการเลี้ยงดูบิดามารดา (คณิน บุญสุวรรณ, 2548) รู้หลักการดำเนินชีวิตทำให้เป็นบุคคลที่มีความขยัน ความซื่อสัตย์ ความยินดีทำงานไม่ว่าเวลาใด ความยึดถือระเบียบ ความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ความไม่สุร่ยสุร่าย การทำงานให้สำเร็จโดยเร็ว ความมีวินัยและสุขภาพอ่อนน้อมในการปฏิบัติงาน มีความรักงานยิ่งกว่าญาติ ความรู้ฐานะอันควรและไม่ควร การไม่ขโมยเงินหลวง และหมั่นตรวจตรางบประมาณอยู่เสมอ ได้รับการยกย่องจากบุคคลทั้งหลายว่าเป็นบุคคลที่มีจิตใจโอบอ้อมอารี ได้รับการยกย่องจากสังคมว่าเป็นบุคคลที่มีความกตัญญูกตเวที ได้รับการยกย่องสรรเสริญจากกลุ่มสตรีว่าเป็นบุคคลที่มีความรักเดียวใจเดียวไม่ลุ่มหลงในหญิงที่ไม่ใช่ภรรยาของตนหรือหญิงโสเภณี

แนวคิดทฤษฎี

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและความสำคัญคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพุทธธรรมพบว่า บุคคลผู้ที่จะมาเป็นผู้นำนั้นนอกจากจะมีความรู้ความสามารถในการปกครองแล้วสิ่งหนึ่งที่ต้องมีเป็นคุณลักษณะติดตัวนั้นก็คือ คุณธรรมจริยธรรมนั่นเอง (ณรงค์ สินสวัสดิ์, 2537) ดังที่ได้กล่าวตามความที่ศึกษามาตามประเด็นต่อไปนี้

1. ผู้นำโดยทั่วไป คือ จากการศึกษาพบว่า เป็นบุคคลที่มีภาวะลักษณะบุคลิกภาพ หน้าตาดีมีความรู้ความสามารถในการปกครองเป็นที่ยอมรับของสังคมสามารถนำพาลูกน้องไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ บุคคลที่เป็นแบบอย่างโดยทั่วไปอาจกล่าวได้ว่า นอกจากที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น ยังต้องเป็นผู้นำที่มีจริยธรรมทั้งทางโลกและทางธรรม ทางโลกนั้นอาจกล่าวได้ว่าต้องอยู่ในกฎระเบียบข้อบังคับไม่ขาดไม่เกิน ส่วนในทางธรรมนั้น คือ ต้องเป็นบุคคลที่มีศีลธรรมอันดีรวมไปถึงทศพิธราชธรรมคือธรรมอันดีสำหรับนักปกครองหรือผู้นำนั่นเอง

2. ผู้นำในทัศนะพุทธศาสนา กล่าวคือ ผู้เขียนมีความเข้าใจได้ว่าผู้นำในทัศนะพุทธศาสนานั้นจะต้องเป็นแบบพระโพธิสัตว์ เพราะเมื่อครั้งเสวยพระชาติเป็นพระวิรุณบัณฑิตนั้น พระวิรุณบัณฑิตได้แสดงให้เห็นว่า ผู้นำนั้นควรจะประพฤติปฏิบัติเช่นไรผู้ตามจึงจะเชื่อฟังและทำตาม โดยเฉพาะเมื่อครั้งที่พระวิรุณบัณฑิตได้ตัดสินใจฉกขี้ผึ้งจากพระหว่างพระเจ้านันดูชย โกรพย์กับปุลณกยักษีในการเล่นการพนันโยนลูกสะก้าน โดยปุลณกยักษีได้เอาตัววิรุณบัณฑิตเข้ามาเป็นค้ำพนันด้วยทำให้พระเจ้านันดูชยโกรพย์ไม่ยอมเห็นด้วยกับคำของปุลณกยักษีจึงเป็นที่มาในการนำตัวพระวิรุณบัณฑิตมาเป็นผู้ตัดสินในครั้งนั้นปรากฏว่าวิรุณบัณฑิตยอมเป็นค้ำพนันให้แก่ปุลณกยักษีแสดงให้เห็นถึงความมีสติจรรยาของวิรุณบัณฑิตนั่นเอง และนอกจากนั้น วิรุณบัณฑิตยังเป็นแบบอย่างที่ดีในการปกครองลูกๆ หลานๆ เหล่าหมู่ญาติโดยเฉพาะการพร่ำสอนลูกหลานและเหล่าหมู่ญาติให้ตั้งอยู่ในคุณธรรมและจริยธรรมอันดี จึงนับได้ว่าวิรุณบัณฑิตเป็นบุคคลที่ควรเอาเป็นแบบอย่าง (วิเชียร วิทยอุดม, 2550)

3. จริยธรรมของผู้นำโดยทั่วไป กล่าวคือ ผู้นำไม่ว่าจะเป็นผู้นำครอบครัว ผู้นำองค์กร ผู้นำศาสนา ผู้นำสังคม หรือผู้นำประเทศ ผู้นำเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นบุคคลที่สังคมให้การยอมรับไม่ว่าจะมาจากการเลือกตั้งหรือมาจากการแต่งตั้งก็ตาม บุคคลเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นผู้นำโดยปริยาย เมื่อได้มาสู่ตำแหน่งความเป็นผู้นำแล้วสิ่งหนึ่งที่ผู้นำจะต้องประพฤติปฏิบัติตาม นั่นก็คือ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่ที่ตนได้เข้าไปดำรงตำแหน่งผู้นำหากไม่ประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับที่ได้กำหนดไว้แล้วสิ่งที่จะตามมาก็คือความล้มเหลวในการปฏิบัติงานไม่สามารถไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้และนอกจากนั้นอาจทำให้ผู้ตามไม่ให้ความยำเกรงไม่ให้ความเคารพในการตัดสินใจของผู้นำ อาจส่งผลให้เกิดความแตกแยกภายในได้ ฉะนั้นจริยธรรมของผู้นำโดยทั่วไป ผู้เขียนจึงเข้าใจได้ว่า คือ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนดต่างๆ ที่องค์กรหรือสถาบันนั้นๆ ได้กำหนดขึ้น เพื่อที่จะให้บุคคลที่จะมาเป็นผู้นำได้ประพฤติปฏิบัติตามนั่นเอง (ปรีชา ช่างขวัญยืน, 2540)

4. จริยธรรมของผู้นำในพระพุทธศาสนา กล่าวคือ ผู้นำนอกจากจะประพฤติปฏิบัติ ตามกฎระเบียบข้อบังคับที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น สิ่งหนึ่งที่ผู้นำจะต้องมีเป็นคุณลักษณะเพิ่ม เข้ามาในตัวนั้นก็คือจริยธรรมนั่นเอง จริยธรรมของผู้นำในพระพุทธศาสนา คือ ศีล ทศพิธราชธรรม จักรติวัตร สัมปยุตธรรม หลักจริยธรรมเหล่านี้ ถ้าผู้นำมีในตัวแล้วมีความ เป็นไปได้สูง ที่องค์กรหรือหน่วยงานสถาบันที่ตนดำรงตำแหน่งอยู่นั้นจะประสบผลสำเร็จตาม ที่ตั้งไว้ และนอกจากนั้นอาจทำให้ตัวผู้นำเองเป็นที่ยำเกรงของลูกน้องและบุคคลทั่วไป แต่ ในทางกลับกัน ถ้าผู้นำไม่ประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมหรือไม่มีจริยธรรมเหล่านี้อยู่ในตัว การที่ จะนำพาลูกน้องหรือองค์กรของตนไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้คงอาจจะไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้แน่นอน อาจนำพาองค์กรไปสู่ความล้มเหลวก็เป็นไปได้สูง ฉะนั้น จริยธรรมของผู้นำใน พระพุทธศาสนา คือ ศีล ทศพิธราชธรรม จักรติวัตร สัมปยุตธรรม นั่นเอง

สรุป

จากการศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของผู้นำตามหลักพุทธธรรม ประกอบด้วย ฆราวาสธรรม เป็นธรรมที่ว่าด้วยการอยู่ครองเรือนของสามีภรรยา ที่จะต้องประพฤติปฏิบัติต่อกัน และการประพฤติปฏิบัติต่อบุคคลอื่น รวมไปถึงการคบหาสมาคมกับนักพรต นักบวช และผู้ ทรงศีล โดยการทำความเคารพนบถทุกครา เมื่อได้พบปะในการพูดคุยสนทนาปราศรัย ส่วน ราชสดีธรรม คือ เป็นธรรมที่ข้าราชการจะต้องประพฤติปฏิบัติต่อพระราชา ไม่ว่าต่อหน้าหรือ ลับหลัง และเป็นธรรมที่จะต้องควบคุมตนเองอีกด้วยในการปฏิบัติงานต่างๆ ไม่ให้ประมาท เลินเล่อจนต้องให้เสียงาน โดยเฉพาะเวลาที่เข้าเฝ้าปรนนิบัติรับใช้งานพระราชา ผู้เป็น ข้าราชการจะต้องควบคุมตนเองให้อยู่ และผู้เป็นข้าราชการจะต้องเห็นความสำคัญของงานเป็น หลักก่อน โดยเฉพาะงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด ผู้เป็นข้าราชการ จะต้องแยกให้ออกว่า งานไหนเป็นงานหลัก งานไหนเป็นงานรอง แล้วลงมือปฏิบัติให้รอบคอบ ไม่ตั้งอยู่ในความประมาท และที่สำคัญไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับญาติพี่น้องให้มากจนทำให้เสีย งาน และคุณธรรมจริยธรรมของผู้นำอีกประการหนึ่ง คือ สาธุธรรม เป็นธรรมอันดีสำหรับนร ชนที่ประพฤติปฏิบัติต่อกันทั้งทางกาย วาจา และใจ โดยไม่รู้จักมักคั่นกันมาก่อนหรือไม่เคยเห็น หน้ากันมาก่อนก็ว่าได้ ซึ่งเป็นการแสดงความมีน้ำใจของผู้ให้การต้อนรับ โดยไม่คิดหวัง ผลตอบแทนกลับคืนมา โดยเฉพาะผู้ที่เป็ฝ่ายมาเยือนเมื่อเจ้าบ้านให้การต้อนรับโดยการหา ข้าวปลาอาหารให้ที่พักอาศัยเป็นอย่างดีแล้ว ผู้ที่มาอาศัยไม่ควรคิดร้ายทั้งทางกายวาจาและก้ใจ

เช่น การประทุษร้ายทางด้านร่างกายทำให้เขาได้รับบาดเจ็บผู้มาเยือนไม่ควรสมควรทำประการ
เช่นว่านี้ และนอกจากนั้นหลังจากกลับบ้านเรือนของตนแล้วไม่ควรเอาไปพูดตินินทาจนทำ
ให้เสียหาย รวมไปถึงไม่ควรคิดร้ายต่อผู้ที่ให้การต้อนรับไม่ว่าจะต่อหน้าหรือลับหลังก็ตาม และ
นอกจากที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว เมื่อมีโอกาสตอบแทนบุญคุณบุคคลประเภทเหล่านี้แล้วก็ควร
ตอบแทนอย่าให้ขาดอย่าให้เกินจนพอดี ให้คิดอยู่เสมอว่าบุคคลประเภทนี้เป็นบุคคลที่มีบุญคุณ
ต่อเรา

คุณธรรมจริยธรรมทั้ง 3 ประการ ที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้เป็นหลักจริยธรรมที่ผู้เขียน
ได้พบในหลักพุทธธรรมเรื่องวิthurชาดก เป็นหลักจริยธรรมที่วิthurบัณฑิตได้พำสอน แก่ภรรยา
บุตร ธิดา รวมไปถึงพระราช ในครั้งที่วิthurบัณฑิต จะต้องเดินทางไปกับปณณกัณห์ จึงได้
แสดงหลักจริยธรรมเหล่านี้ ให้แก่เหล่าหมู่ญาติและพระราชได้สดับตรับฟัง ผู้เขียนจึงเข้าใจได้
ว่า ผู้ที่จะมาเป็นผู้นำนั้นถ้าหากนำหลักจริยธรรมเหล่านี้ไปประพฤติปฏิบัติในการอยู่ครองเรือน
ก็ดี จะไปรับใช้พระราชาก็ดีหรือจะไปเป็นผู้นำองค์กรต่างๆก็ดี ผู้เขียนเชื่อได้ว่าความสำเร็จ
ในหน้าที่การงานรวมถึงการบริหารครอบครัว ตลอดจนความเป็นผู้นำ บุคคลเหล่านี้จะพบแต่
ความสุขความเจริญอย่างแน่นอน

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การอยู่ร่วมกันในสังคมของมวลมนุษยชาติเป็นไปโดยความสุขสันติจึงควรให้
ผู้นำในทุกๆ องค์กรได้กลับมาสนใจในหลักธรรมคำสั่งสอนของศาสนาที่เรียกว่าธรรมให้มากกว่า
ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ในความเป็นจริงนั้นบุคคลทุกคนย่อมมีโอกาสได้เป็นผู้นำในชีวิตจริงใน
หลากหลายแง่มุมเพราะบุคคลที่ปรารถนาจะดำรงตนเป็นผู้นำที่พึงประสงค์จะต้องมีการศึกษา
คุณธรรมจริยธรรมและนำคุณธรรมจริยธรรมมาปรับใช้ในชีวิตจริงของตนเอง ดังได้กล่าวมาแล้ว
บุคคลนั้นจึงจะเป็นผู้นำที่มีคุณค่าต่อชีวิตตนเองและชีวิตผู้อื่นตลอดจนสังคมได้อย่างแท้จริง จึง
ขอเสนอว่า

1. ควรจะมีการจัดอบรมเรื่องจริยธรรมให้แก่ผู้นำภายในองค์กร สถาบัน หน่วยงาน
ต่างๆ ทั้งของรัฐและเอกชน อย่างน้อยปีละ 4 ครั้ง
2. ควรให้มีการจัดการส่งเสริมจัดทำรายงานการวิจัยทางวิชาการเกี่ยวกับเรื่อง
จริยธรรมของผู้นำ โดยรัฐเป็นผู้ให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง

3. ควรให้มีการตรวจสอบรายชื่อบุคคลผู้ที่จะมาเป็นผู้นำหรือนักการเมืองก่อนลงรับสมัครเลือกตั้งต้องเป็นผู้ที่ศาสนาของบุคคลนั้นๆ ให้การรับรองว่าเป็นผู้ผ่านการอบรมในเรื่องจริยธรรมแล้ว ตามหลักคำสอนของแต่ละศาสนา

บรรณานุกรม

- คณิน บุญสุวรรณ. (2548). ปทานุกรมศัพท์รัฐสภาและการเมืองไทย ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพมหานคร: ตลาดาพับลิเคชั่น.
- ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์. (2537). ผู้นำการเมือง:แนวทางวิเคราะห์และกรณีศึกษา. กรุงเทพมหานคร: วัชรินทร์การพิมพ์.
- ปรีชา ช่างขวัญยืน. (2540). ทรรศนะทางการเมืองของพระพุทศาสนา. กรุงเทพมหานคร: โครงการตำรา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์ชนก สืบพงษ์สังข์. (2542). การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องภาวะผู้นำในชาดก. ใน (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา), บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วิเชียร วิทยอุดม. (2550). ภาวะผู้นำฉบับก้าวหน้ายุค (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธีระฟิล์มและไซเท็ก.
- สุชีพ บุญญาภาพ. (2539). พระไตรปิฎกสำหรับประชาชน (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

การตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตย*

POLITICAL AWAKENING OF YOUTH IN DEMOCRACY

โชคชัย ศรีรักษา

Chokchai Sriruksa

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

Lopburi Primary Educational Service Area Office 1, Thailand

E-mail: kroochokchai@gmail.com

บทคัดย่อ

การตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตยในสังคมปัจจุบันจะมีการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าทางด้านความคิดทั้งสติปัญญาและยังมีผู้คนมากมายหลากหลายชนชั้นมีความตื่นตัวทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยทั้งระดับเยาวชนคนรุ่นใหม่และระดับประชาชนคนทุกเพศทุกวัยโดยเฉพาะระดับเยาวชนที่มีความตื่นตัวทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยสูงและมีความเป็นปัจเจกบุคคลค่อนข้างสูงมากในการพัฒนาการเมืองให้เป็นระบอบประชาธิปไตย เพราะมีความต้องการทางด้านสิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคและกระบวนการยุติธรรมมีความโปร่งใสได้อย่างแท้จริง นับตั้งแต่วันแรกที่กลุ่มนิสิตนักศึกษาจัดกิจกรรม “แฟลชม็อบ” เพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย ต่อต้านรัฐบาล รวมถึงแสดงความไม่เห็นด้วยกับการที่ศาลรัฐธรรมนูญตัดสินยุบพรรคอนาคตใหม่ การชุมนุมเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในหลายสถาบันการศึกษาทั่วประเทศในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมาและปัจจุบันยังมีการชุมนุมเรียกร้องขับไล่รัฐบาลที่มาจากการสืบทอดอำนาจเผด็จการ และสังคมให้ความสนใจปรากฏการณ์คนรุ่นใหม่ออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองครั้งนี้ไม่น้อย มีทั้งผู้ที่สนับสนุนและตั้งคำถามถึง “เบื้องหลัง” การชุมนุมของคนรุ่นใหม่ บ้างว่าถูกปลุกกระดมหรือมีพรรคการเมืองหนุนหลัง ปีปีซีไทยถามนักเรียน-นิสิตนักศึกษาว่าเหตุใดถึงออกมาชุมนุม และมีใครอยู่เบื้องหลังการเคลื่อนไหวหรือไม่

* Received 15 June 2022; Revised 22 September 2022; Accepted 1 October 2022

คำสำคัญ: การตื่นตัวทางการเมือง, เยาวชน, ระบอบประชาธิปไตย

Abstract

Political development in a democratic system in today's society will develop advancement in thinking, both intellectually and there are many people of different classes who are alert in politics in democratic systems at both the youth and new generation level and the people's level. All ages, especially youths with high political alertness in democratic regimes and high individuality in developing politics to become a democratic system. because there is a need for rights Freedom and equality and justice are truly transparent. Since the first day that student groups organize "flash mob" activities to demand democracy. anti-government including expressing disagreement with the Constitutional Court's decision to dissolve the Future Forward Party Demonstrations have taken place in several educational institutions across the country over the past year and are now still demanding to oust the government from the dictatorship. And society pays attention to the phenomenon of the new generation coming out of this political movement, not least There are both those who support and question the "behind the scenes" of the new generation's gathering. Some say they were instigated or have a political party backing the BBC Thai asking students-students why he and she came out to rally. And is there anyone behind the movement

Keywords: political awakening, youth, democracy

บทนำ

เยาวชนในสถาบันการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งใกล้ชิดข้อมูลข่าวสาร มีความตื่นตัวในทางการเมืองและการมีส่วนร่วมในทางการเมืองอยู่ในระดับสูง แต่ผลคะแนนที่ได้พบจากการที่ผู้เขียนบทความชิ้นนี้ได้ศึกษางานวิจัยต่างๆ พบว่า คะแนน ระดับความตื่นตัวทาง

การเมืองของเยาวชนอยู่ในระดับ “ปานกลาง” เมื่อพิจารณาไปในรายละเอียดแต่ละด้าน กลับพบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจคะแนนเฉลี่ยในระดับมาก ในขณะที่คะแนนระดับของการมีส่วนร่วมในทางการเมือง ในด้านพฤติกรรมทางการเมืองพบว่า คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง ดังนั้น แนวโน้มของความตื่นตัวในปัจจุบัน หากเปรียบเทียบกับในอดีตแล้วนั้นว่าแตกต่างกันมาก เพราะบริบทในสังคมไทยในอดีตพบว่าพลังการรวมตัวของนิสิตเยาวชนจัดได้ว่าเป็นกลุ่มพลังมวลชนในการเป็นผู้นำในทางการเมืองในการเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ในทางการเมืองไทยตลอดมาเนื่องจากนิสิตเยาวชนส่วนใหญ่มักเป็นกลุ่มคนที่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ทางการเมืองและสนใจ ปัญหาบ้านเมืองมากกว่าชนชั้นอื่น ๆ ทางสังคม จากเหตุการณ์ทางการเมืองในประเทศไทยที่ผ่านมารวมทั้งการก่อเกิดรัฐประหารเมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2549 ที่ผ่านมามีได้ก่อให้เกิดความแตกแยกทางความคิด ในทางการเมืองและนำมาสู่ความรุนแรงทางการเมืองตลอดมา เกิดการใช้ความรุนแรงทางการเมืองในสังคมไทยอย่างรุนแรงอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน จนส่งผลกระทบต่อความรักความสามัคคีจนสร้างความแตกแยกของคนในชาติ มากมายแผ่กระจายไปทั่วภูมิภาคทุกระดับ จนทำให้คนในชาติเกิดปัญหารุนแรงบานปลาย ผู้เขียนบทความเขียนเหตุการณ์ดังกล่าวมีส่วนในการกระตุ้นให้เยาวชนในสถาบันการศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและทั่วไป รวมตลอดถึงประชาชนทั่วไป เกิดความสนใจในทางการเมือง กระตุ้นการมีส่วนร่วมในทางการเมือง สร้างความตื่นตัวทางการเมืองหรือแม้กระทั่งในทุกภาคส่วนของสังคมไทยได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึงจากข้อมูลข้างต้นย่อมบ่งชี้ได้ว่า ในด้านการสำรวจความคิดเห็นและค่านิยมของเยาวชน ที่มีต่อสถานการณ์ทางการเมือง ค่อนข้างอยู่ในระดับที่สนใจเป็นส่วนใหญ่ แต่ในขณะที่พฤติกรรมทางการเมืองกลับสวนทางกัน พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแสดงออกด้านต่าง ๆ ระดับปานกลาง ความตื่นตัวทางการเมืองด้านความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง แต่ได้ส่งผลต่อความตื่นตัวทางการเมืองด้านพฤติกรรมทางการเมืองให้สูงขึ้นตามไปด้วย จึงมีความตื่นตัวทางการเมืองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และหากนำมาวิเคราะห์ในเชิงลึก พบว่า โครงสร้างของสังคมไทยในอดีต ประชาชนอยู่ในฐานะผู้ถูกปกครองแบบไพร่ฟ้าโดยกลุ่มคนชนชั้นนำและชนชั้นปกครองมาโดยตลอด

โดยเฉพาะความเชื่อของคนไทยเกี่ยวกับสถานะของคนในชนชั้นสูงที่มีเรื่องของอำนาจวาสนาบารมีหรือบุญกุศลที่สั่งสมมาตั้งแต่อดีตชาติ รวมถึงระบบการเคารพอาวุโส อย่างไม่มีเงื่อนไข จึงก่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่มีอำนาจนิยมและระบบอุปถัมภ์ซึ่งฝังราก

ลืออยู่ในสังคมไทยมายาวนาน ดังนั้นทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยมดังกล่าว จึงสวนทางหรือขัดกับหลักวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ที่เน้นอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนซึ่งมีรากฐานมาจากการปกครองของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน แม้ว่าประเทศไทยจะได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยมาแล้ว ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2475 และบริบทของการหลังการออกอากาศของโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจได้ราวหนึ่งชั่วโมง ทหารได้เปิดฉากยิงขึ้นอีกครั้งหลังนิสิตนักศึกษาพยายามใช้รถโดยสารเข้าพุ่มชนกองบัญชาการตำรวจนครบาล ซึ่งพยานผู้เห็นเหตุการณ์ระบุว่า มีผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์นี้ จากนั้นจึงมีการประกาศกฎอัยการศึก เริ่มต้นในเวลา 22 นาฬิกา แต่ทั้งทหารและตำรวจก็ได้ใช้ความพยายามในการสลายการชุมนุมของประชาชนแต่อย่างใด นักศึกษาหลายรายกล่าวว่า พวกเขาได้ยื่นพระราชดำริสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ แล้ว แต่ไม่เชื่อว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงในรัฐบาล พวกเขาจึงยังคงชุมนุมต่อไป จนกว่าจะแน่ใจว่าจอมพลถนอม กิตติขจร และจอมพลประภาส จารุเสถียร (รองนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น) จะพ้นจากอำนาจจริง ๆ

ดังนั้นการตื่นตัวทางการเมืองนำมาสู่การพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญของการเมือง การเมืองคือการจัดสรรอำนาจเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ ประการแรก เป็นอำนาจสูงสุดในแผ่นดิน ประการที่สอง จุดมุ่งหมายของการใช้อำนาจต้องเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน การเมืองมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของประชาชน คือถ้าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ก็ตระหนักดีว่า ถ้าระบบการเมืองดีจะทำให้ได้ผู้นำที่ดี และผู้นำที่ดีย่อมสร้างสรรค์ให้ประชาชนอยู่ดีกินดี ดังนั้น ความมั่นคงอุดมสมบูรณ์หรือความอดอยากยากจนของประชาชนจึงขึ้นอยู่กับระบบการเมืองเป็นสำคัญ (จิโรโชค (บรรพต) วีระสัย และคณะ, 2542)

แนวคิดการตื่นตัวทางการเมืองและระบอบประชาธิปไตย

การเมืองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นระบอบการเมืองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน คือประชาชนเป็นเจ้าของอธิปไตย ดังนั้นอำนาจสูงสุดในการปกครองเป็นของประชาชนโดยประชาชนเป็นผู้กำหนดตัวผู้ปกครองทั้งการแต่งตั้งและการถอดถอน โดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง ผู้ที่จะเข้ามาทำหน้าที่ในการปกครองต้องเสนอตัวให้ประชาชนเชื่อว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีคุณธรรมเหมาะสมที่จะเป็นผู้นำและมี

แนวทางในการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน เพื่อให้การพัฒนาระบบประชาธิปไตยให้มีแนวทางในการสร้างสรรค์และพัฒนาชีวิตที่ดีให้กับประชาชน ประชาธิปไตยประกอบไปด้วยหลักการสำคัญที่เปรียบเทียบแก่นของประชาธิปไตย 5 ประการ ประการแรก หลักอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน ประชาชนเป็นผู้กำหนดผู้ปกครองโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง ประการที่สอง หลักเสรีภาพ ระบอบประชาธิปไตยถือว่าประชาชนย่อมมีสิทธิเสรีภาพทั้งในการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ประการที่สาม หลักความเท่าเทียม มนุษย์เกิดมาควรมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันในเรื่องโอกาสในการพัฒนาคุณภาพและ ความรู้ความสามารถเพื่อให้ประชาชนสามารถปกป้องประโยชน์ของตนได้ ประการที่สี่ หลักกฎหมาย ปรัชญาสำคัญของกฎหมายคือชนชั้นใดเป็นผู้บัญญัติกฎหมาย ย่อมเพื่อประโยชน์ของ ชนชั้นนั้น

ดังนั้นระบอบประชาธิปไตยที่ยึดถือประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง จึงกำหนดให้ประชาชนมีอำนาจในการบัญญัติกฎหมาย เพื่อให้กฎหมายสะท้อนถึงความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ประการที่ห้า หลักเสียงข้างมาก ยึดหลักที่ว่า การตัดสินใจใดๆ ทางการเมืองต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชน ส่วนใหญ่ จึงกำหนดให้เสียงข้างมากเป็นการตัดสินใจ ตัดสินในทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตย ประกอบด้วย แนวทางสำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรก การพัฒนาโครงสร้างทางการเมืองการปกครองให้เป็นประชาธิปไตย แนวทางนี้เป็นบันไดขั้นต้นของทุกสังคมที่จะก้าวสู่ระบอบประชาธิปไตย คือ การพัฒนาให้สังคมปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยจะต้องกำหนดโครงสร้างทางการเมืองการปกครองให้เป็นไปตามปรัชญาและหลักการประชาธิปไตยอย่างครบถ้วน ประการที่สอง การเสริมสร้างการตื่นตัวในทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย หมายถึง แบบแผนทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อระบบการเมืองและองค์กรการเมือง เป็นผลมาจากกระบวนการหล่อหลอมอบรมทางการเมืองที่ถ่ายทอดสืบเนื่องกันมาทั้ง ทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาการตื่นตัวในทางการเมืองแบบระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นจึงอาจแนวคิดเพื่อมาประกอบเนื้อหาให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น คือ

แนวคิด ทฤษฎีประชาธิปไตยมีความเชื่อพื้นฐานว่า การปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือ การปกครองที่มีอำนาจอธิปไตยสูงสุด ได้แก่ อำนาจทางนิติบัญญัติ อำนาจทางบริหาร และอำนาจทางตุลาการ ซึ่งเป็นอำนาจของปวงชนทั้งประเทศ ประชาธิปไตยจึงมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนในด้านการจัดระเบียบการจัดการปกครองประเทศ และวิถีชีวิตในการดำรงอยู่ร่วมกันอย่างยอมรับสิทธิ เสรีภาพ ความสำคัญและประโยชน์ซึ่งกันและกัน โดยอาศัย

กระบวนการเลือกตั้ง โดยเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่รักษาผลประโยชน์และใช้อำนาจทางการเมืองแทน เพราะเป็นรากฐานแห่งการตื่นตัวในทางการเมืองของเยาวชน และเยาวชนมองการเมืองสมัยใหม่เป็นการเมืองแห่งความเสรีภาพทุกคนชั้น ซึ่งหมายถึง ความสามารถที่จะกำหนดและบังคับใช้สิทธิและหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง ชอบธรรม ตามอุดมการณ์ประชาธิปไตยที่ประกอบด้วยหลักการสำคัญ หลักการที่ถือว่าประชาชนเป็นแหล่งที่เกิดและเป็นเจ้าของอำนาจอิสระสูงสุดในการปกครองประเทศ หลักการในการมีส่วนร่วมของประชาชน การใช้หลักเหตุผล หลักการปกครองโดยเสียงข้างมากโดยไม่ละเมิดสิทธิของฝ่ายข้างน้อย กฎหมายหรือหลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค (จรรยา สุภาพ, 2535) หลักการปกครองเพื่อประโยชน์ของประชาชน รัฐบาลมีอำนาจจำกัดและจำเป้น โดยไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน หลักการประนีประนอม กล่าวคือ พยายามหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง (สถาบันพระปกเกล้า, ม.ป.ป.)

ความหมายของการพัฒนาทางการเมืองลูเซียน ดับเบิลยู (Pye, 1996) ได้แสดงแนวคิดในการพัฒนาทางการเมืองที่หลากหลาย(หรือวิเภานาการ) ได้กำหนดไว้ 10 ข้อหรือทศมิตินี้

1. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการเมืองอันจำเป็นต่อการปรับปรุงและพัฒนาทาง เศรษฐกิจ หมายถึง เป็นสภาพทางการเมืองอันช่วยสนับสนุนความเจริญทางเศรษฐกิจและ อุตสาหกรรม หรือ “บุพลักษณะ” (prerequisites) หรือรากฐานแห่งการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การพัฒนาการเมืองดังกล่าวนำมาสู่การตื่นตัวในทางการเมืองของเยาวชนในปัจจุบัน

2. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการเมืองในสังคมอุตสาหกรรม โดยมีความเชื่อว่า ในสังคมอุตสาหกรรมไม่ว่าจะเป็นแบบประชาธิปไตย หรือเผด็จการจะมีมาตรฐานของพฤติกรรมและ การดำเนินงานทางการเมืองที่มีลักษณะของการพัฒนาทางการเมือง อันเป็นตัวอย่างแก่ระบบอื่น ๆ อาทิ การปกครองมีลักษณะที่มีเหตุผลมีความรับผิดชอบ เน้นการให้สวัสดิการและการมีส่วนร่วม ร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างน้อยในระดับหนึ่ง หรือการเมืองแบบที่มีอยู่ในประเทศ อุตสาหกรรม ส่งผลต่อการลุกขึ้นมาเรียกร้องทางการเมืองของกลุ่มวัยทำงานในนิคมอุตสาหกรรมนำมาสู่การตื่นตัวในทางการเมืองของทุกภาคส่วนนั่นเอง

3. การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่ เป็นความเชื่อ ที่ว่า การพัฒนาการเมืองเป็นลักษณะการเมืองในสังคมอุตสาหกรรมทั้งหลายเป็นผู้วางแผนและ เป็นผู้กำหนดความช้าเร็วของชีวิตทางเศรษฐกิจและทางสังคม รวมถึงขอบข่ายชีวิตทางการเมืองก็มีลักษณะเดียวกัน หรือเท่ากับว่า การปฏิบัติสังคมอุตสาหกรรมหรือสังคมตะวันตก

เป็นมาตรฐานสากลสำหรับการเมืองทุกระบบ หรือ “นวสมัยหรือความทันสมัยทางการเมือง” จะเห็นได้จากกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ทำให้ความสนใจในการออกมาชุมนุมในทางการเมืองปัจจุบันและขยายเป็นวงกว้างตามส่วนภูมิภาค

4. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการดำเนินงานของรัฐบาล มีลักษณะที่รัฐบาลมีอำนาจครอบคลุมทั้งประเทศ ประชาชนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยอิทธิพลของระบอบชาตินิยมและมีความเป็นพลเมืองของรัฐอย่างแท้จริง สถาบันของรัฐจะต้องสามารถดำเนินนโยบายที่สะท้อนให้เห็นถึงลัทธิชาตินิยมและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชาติ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การพัฒนาทางการเมืองก็คือการสร้างชาติ หรือสังคมเข้าสู่สภาพแห่งความเป็นรัฐ ประชาชาติหรือเป็นชาติ-รัฐ การกำจัดลัทธิเสรีภาพขัดต่อระบอบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ส่งผลให้เยาวชนคนรุ่นใหม่มีการตื่นตัวในทางการเมืองพร้อมใจกันที่ออกมาเรียกร้องประชาธิปไตย

5. การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของการพัฒนาระบบบริหารและกฎหมาย ในความหมายที่หมายถึงการพัฒนาระบบราชการ และระบบกฎหมายให้มีความก้าวหน้าทันสมัยกับสภาพทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งดูจากประวัติศาสตร์จะพบว่าการสร้างองค์การหรือระบบราชการเป็นยุทธวิธีที่ชาญฉลาดของระบอบอาณานิคม โดยเน้นที่ความเป็นระเบียบทางกฎหมายและความเป็นระเบียบทางการปกครองหรือการจัดการเรื่องสาธารณะอย่างได้ผล หรือการพัฒนาทางด้านบริหารและกฎหมาย กฎกติการะเบียบข้อบังคับที่ไม่ยึดหลักนิติธรรม นำมาสู่การลุกขึ้นมาต่อสู้ของกลุ่มเยาวชน

6. การพัฒนาการเมือง เป็นเรื่องของการระดมประชาชนให้มีส่วนร่วมทางการเมือง ที่จำกัดอยู่แต่เฉพาะชนชั้นนำตามแบบของสังคมจารีตประเพณีผู้มั่งคั่ง โดยให้เห็นว่าในระบบการเมืองที่พัฒนาแล้วนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ หรือการเร่งระดมสรรพกำลัง (mobilization) และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของมวลชนคนจำนวนมาก

7. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย ความคิดอันนี้คือ มองว่า การพัฒนาการเมืองเหมือนหรือควรเหมือนการสร้างสถาบันและการปฏิบัติประชาธิปไตย เป็นแนวความคิดที่ถือว่ารูปแบบของการพัฒนาการเมืองนี้ ถูกโจมตีว่าลำเอียง เพราะเท่ากับเห็นระบบการเมืองในรูปแบบในรูปอื่นที่ไม่ใช่ประชาธิปไตยไม่เป็นระบบที่พัฒนา

หรือเป็นการมองการเมืองอย่างวัตถุนิยมให้คุณค่าส่วนตัว ซึ่งนิยมตะวันตกเข้าไป จึงไม่เป็นกลางอย่างแท้จริง หรือการสร้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย นั่นเอง

8. การพัฒนาการเมือง เป็นเรื่องของความมีเสถียรภาพและการเปลี่ยนแปลงอย่างมีระเบียบหลายคนมีความเห็นว่าประชาธิปไตยขัดกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และไม่สามารถรักษาเสถียรภาพทางการเมืองได้ ฉะนั้นการพัฒนาทางการเมืองจึงเป็นเรื่องของความสามารถของระบบการเมืองในการรักษาเสถียรภาพและดูแลให้การเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างมีระเบียบ ไม่วุ่นวายไม่ควรเป็นเรื่องของการพัฒนาการเมือง แต่ควรเป็นเรื่องของความเสื่อมทางการเมืองมากกว่า หรือการที่บ้านเมืองมีเสถียรภาพ และการเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างเป็นระเบียบร้อย (stability and orderly change)

9. การพัฒนาการเมือง เป็นเรื่องของกระดุมกำลังและอำนาจ ความหมายนี้เป็นการเน้นถึงประสิทธิภาพของระบบการเมืองในการทำงาน ระบบการเมืองใดสามารถระดมสรรพกำลังในการแก้ปัญหาของประเทศได้ มีอำนาจในการดึงประชาชนให้ปฏิบัติตามความต้องการของระบบได้ถือว่าเป็นระบบที่มีการพัฒนา ซึ่งความสามารถในการระดมสรรพกำลังรวมถึงความสามารถในการแบ่งสรรทรัพยากรและสิ่งที่มีคุณค่าทั้งหลายให้กับสมาชิกในระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย หากพิจารณาในแง่นี้อาจสร้างดัชนีของการพัฒนา เพื่อวัดระดับการพัฒนาได้ เช่น จำนวนและขอบเขตของสื่อมวลชนอันประกอบด้วย จำนวนหนังสือพิมพ์และวิทยุกระจายเสียง พื้นฐานทางภาษีสังคม สัดส่วนของทรัพยากรที่จัดสรรเพื่อการศึกษา เพื่อการป้องกันประเทศและเพื่อสวัสดิการของสังคม หรือการเร่งระดมพลังและการมีประสิทธิภาพ

10. การพัฒนาการเมืองเป็นแง่หนึ่งของการเปลี่ยนแปลงสังคม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมนั้นประกอบด้วยเปลี่ยนในหลาย ๆ ด้านของมนุษย์ และการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ถือว่าเป็นลักษณะอันหนึ่งของกระบวนการเปลี่ยนแปลงทั้งหลาย และถือว่าการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดรวมทั้งทางการเมืองด้วยกระบวนการที่เกี่ยวข้องกัน การศึกษาเรื่องการพัฒนาของสังคมหรือการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่ จะต้องพิจารณาทุกด้าน การเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของสังคมคือ ทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ต่างมีความสัมพันธ์กันทั้งสิ้น การเปลี่ยนแปลงในด้านหนึ่งย่อมกระทบถึงการเปลี่ยนแปลงด้านอื่น ๆ ได้ หรือ มิติ หรือด้านหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโดยทั่วไปนั่นเอง (จิโรโชค (บรรพต) วิระสัย และคณะ, 2542)

กล่าวได้ว่า การพัฒนาการเมืองคือพื้นฐานแห่งการตื่นตัวในทางการเมืองโดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่มีความสนใจในทางการเมือง อยากเห็นการเมืองสมัยใหม่ ไม่ยอมจมปักกับการเมืองสมัยเก่า จึงทำให้กลุ่มเยาวชนมองการเมืองเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวมาก เพราะเขาเชื่อว่าการเมืองมีการพัฒนาและมีเสถียรภาพมีความมั่นคง จะเป็นสิ่งที่ดีกับประเทศที่สามารถนำพาสังคมไทยไปสู่เป้าหมายแห่งชีวิตที่มีคุณภาพ และความมั่นคงในชีวิต ดังนั้นการตื่นตัวในทางการเมืองเป็นเรื่องที่สำคัญต่อสังคม ชุมชนและประเทศชาติ

การตื่นตัวทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

การตื่นตัวทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยมีฐานมาจากความเชื่อในเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ที่เกิดมาพร้อมกับความมีเหตุผล มีเสรีภาพ และมีความเท่าเทียมเสมอภาคกัน การปกครองในสังคมจึงควรสนองธรรมชาติของมนุษย์ดังกล่าว ชาร์ตอรี (Sartori) ได้ระบุว่า หลักการสำคัญของประชาธิปไตยมี 2 ประการ คือ 1) การยึดมั่นความสำคัญของบุคคลทั้งในด้านความเสมอภาค สิทธิ และเสรีภาพของมนุษย์ และ 2) การเคารพหลักนิติธรรมและประชาธิปไตยมีฐานอยู่ที่การเคารพความเป็นมนุษย์ของคนอื่น หรือของคนทุกคน ด้วยความเชื่อในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ของคนทุกคนว่าทุกคนมีคุณค่ามีศักยภาพที่จะเรียนรู้ มีอิสรภาพ มีความรัก ความเอื้ออาทรต่อกัน และร่วมมือกันในการพัฒนาสังคมให้เกิดความถูกต้อง เกิดประโยชน์สุขต่อทุกคน (ประเวศ วะสี, 2537)

ส่วนเกณฑ์คุณค่าสากลของสังคมที่เป็นประชาธิปไตยนั้นคือ “การมีอิสรภาพ ความเสมอภาค และภราดรภาพ” และเกณฑ์คุณค่าของสังคมไทยจะต้องมี “ความสุจริต ถูกต้องและความรับผิดชอบ” ผนวกเข้าไปด้วย โดยเสนอให้สังคมไทยใช้ความพยายามในการสร้างเสริมให้กลายเป็นวัฒนธรรม หรือเป็นแบบอย่างของการดำเนินชีวิตที่เน้นอิสรภาพ เสมอภาค ภราดรภาพ สุจริตถูกต้อง และมีความรับผิดชอบ โดยมีความเข้าใจถึงความหมายของแต่ละประการดังนี้ อิสรภาพ คือ ความมีเสรีภาพในการดำเนินชีวิต การพูด การเขียน อย่างเป็นอิสระโดยไม่ไปละเมิดเสรีภาพของผู้อื่น ความเป็นตัวของตัวเอง ไม่อยู่ภายใต้อาณัติของผู้มีอิทธิพลใด ๆ ความเสมอภาค คือ ความเท่าเทียมกันในฐานะประชาชนในสังคมให้ความสำคัญต่อคนทุกคน ในฐานะหน่วยหนึ่งอย่างเท่าเทียมมีสิทธิในการปกครองและสิทธิต่าง ๆ ในการแสดงออกหนึ่งคนหนึ่งเสียงไม่มีใครมากกว่าใคร ส่วนภราดรภาพคือ ความเป็นพี่น้อง ความเป็นเพื่อนพ้องน้องพี่ มีจิตใจเกื้อกูล เห็นอกเห็นใจ สนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความสุจริตถูกต้องคือการ

ดำเนินชีวิตและหน้าที่การงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่นำประโยชน์ต่างๆเข้าตนเองและพวกพ้อง มีสัมมาอาชีวะและความรับผิดชอบ คือการรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง ดูแลเอาใจใส่ในบทบาทหน้าที่ของตนเอง รับผิดชอบในการทำให้เกิดผลสำเร็จจุล่งตามหน้าที่และบทบาทที่ได้รับ การตื่นตัวทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยจึงจำเป็นต้องอาศัยสถาบันต่างๆให้เข้ามา มีบทบาท เป็นพื้นฐานทางความคิด ทศนคติ และความเชื่อ ดังต่อไปนี้

1. ครอบครัว ในสังคมหนึ่ง ๆ ครอบครัวถือเป็นหน่วยสังคมแรกที่มนุษย์ได้สัมผัสชีวิตแรกเริ่มที่ครอบครัว ดังนั้น ครอบครัวจึงมีอิทธิพลต่อสมาชิกเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะบิดามารดาจะเป็นผู้ที่ได้รับการเชื่อถือมากที่สุด ทั้งนี้ เพราะบิดามารดาเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดตัวเรามากที่สุด ตามหลักจิตวิทยาของ Sigmund Freud ที่กล่าวว่าบุพการีเป็นตัวมันโนธรรมหรือ Ego แต่เริ่มแรก เช่น บิดานิยมประชาธิปไตย ย่อมอบรมบุตรของตนในแนวทางประชาธิปไตยหรืออบรมกล่อมเกลากิจการการเมืองที่มีอิทธิพลสูงสุดและต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวทั้งในทางตรงและทางอ้อม เป็นการสร้างความตื่นตัวและความสนใจให้กับบุตรเกี่ยวกับเรื่องการเมือง

2. สถาบันการศึกษา โรงเรียนถือว่าเป็นสถาบันที่สำคัญที่มีบทบาทต่อการเรียนรู้ทางการเมือง ซึ่งจะเริ่มตั้งแต่บุคคลยังเด็ก โดยโรงเรียนจะนำหลักสูตรของวิชาต่าง ๆ มาให้นักเรียนได้ศึกษา หลักสูตรจึงถือว่ามีส่วนสำคัญที่จะเป็นสิ่งที่เกื้อกูลให้เด็กได้รับการเรียนรู้ทางการเมือง นอกจากจะได้เรียนรู้จากหลักสูตรของโรงเรียนแล้ว พิธีการต่าง ๆ ในโรงเรียน อาทิ การเคารพธงชาติ เข้าแถวและจัดหน้าที่ในการรักษาความสะอาด เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มีส่วนทำให้เด็กได้รับการกล่อมเกลากิจการการเมือง ครูก็เป็นบุคคลอีกคนหนึ่งที่มีความสำคัญในขั้นตอนการเรียนรู้ทางการเมืองในโรงเรียน เด็ก ๆ มักจะเอาตัวอย่างจากครูที่ตนเองเคารพ เชื่อฟัง หรือชื่นชม โรงเรียนในบางประเทศ เช่น ในแอฟริกาถือว่าการสอนให้ประชาชนในประเทศสำนึกในความเป็นคนในชาติร่วมกัน ให้รู้จักอยู่ร่วมกัน โดยสอนให้คนในเผ่าต่าง ๆ ที่อยู่กระจัดกระจายให้เข้ามาอยู่รวมกันเป็นหมู่เพื่อให้เกิดสังคมหมู่ใหญ่ขึ้น ทำให้เกิดสถาบันที่ทำให้ความคิดที่จะแตกต่างทางการเมือง แตกต่างภาษา ให้เข้ามารวมกันเป็นชาติได้ และเป็นชาติที่มีความคิดเห็นทางการเมืองไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น สถาบันทางการศึกษาจึงมีส่วนอย่างมากในการเรียนรู้ทางการเมืองและการตื่นตัวทางการเมืองของเด็กและเยาวชน

3. กลุ่มเพื่อน เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่มีอิทธิพลเช่นกัน กลุ่มเพื่อนถือว่ามีส่วนช่วยครอบครัวในการเรียนรู้ทางสังคม โดยเฉพาะสังคมสมัยใหม่ กลุ่มเพื่อนจะเข้าทำหน้าที่แทนบิดามารดา และครอบครัว ช่วยถ่ายทอดระเบียบวิธีและคุณค่าต่าง ๆ กลุ่มเพื่อนจัดเป็นกลุ่มแรกที

เด็ก ๆ จะได้สัมผัสด้วย มีกิจกรรมร่วมกัน มีความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกัน แต่ละกลุ่มจะมีการถ่ายทอดความรู้สึกร่วมกันคิดซึ่งกันและกัน แต่ละคนส่วนใหญ่กับเอาแบบอย่างจากกันเป็นภาพที่ติดตัวมาจนเป็นผู้ใหญ่ ทำให้มีทัศนคติที่คล้ายตามกัน นำมาสู่การตื่นตัวในทางการเมืองของเด็กและเยาวชนในวงกลุ่มเพื่อนๆ

4. กลุ่มอาชีพ เป็นกลุ่มที่ทำให้เกิดการเรียนรู้วิธีการต่าง ๆ ทางสังคม โดยจะมีอิทธิพลต่อผู้ที่เข้าสู่กลุ่มอาชีพที่ต้องเรียนรู้ว่ากลุ่มอาชีพ จะเป็นตัวการในการถ่ายทอดข่าวสารความเชื่อถือ เข้าไปในกลุ่ม ทำให้ในกลุ่มมีความสงสัยและอยากรู้อยากเห็น อยากร่วมสัมผัสในวงการทางการเมืองนำมาสู่ความกระตือรือร้นทางการเมืองที่อยากเข้าไปสัมผัส

5. สื่อมวลชน ถือว่าเป็นกลุ่มที่มีหน้าที่สำคัญที่จะเสนอข่าวสาร เป็นสื่อหรือช่องทางการสื่อสารที่เสนอความคิดเห็นของบุคคล ทำให้บุคคลได้รับข่าวสารและเกิดความคิดเห็น ทัศนคติ ค่านิยม ความโน้มเอียงในการเมืองที่สื่อมวลชนเสนอ ซึ่งนับวันสื่อมวลชนจะมีบทบาทต่อการเรียนรู้ทางการเมืองเพิ่มขึ้น สามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้องและรวดเร็ว นำมาสู่การสื่อสารทางการเมืองของกลุ่มเยาวชนที่มีต่อสื่อต่างๆ เช่น การรับรู้ในทางการเมือง การสนทนาทางการเมือง สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นผลที่ส่งเสริมให้ประชาชนและกลุ่มเยาวชน สนใจในทางการเมือง

6. สถาบันทางการเมือง ได้แก่ พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ ซึ่งกลุ่มดังกล่าวนี้ นอกจากจะทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชน เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรของรัฐ สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในประเทศ และสุดท้ายเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่รวมกลุ่มผู้มีค่านิยมทางการเมืองเดียวกัน หรือคล้ายคลึงกันเข้าไว้ด้วยกัน

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการตื่นตัวในทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม นั้นเป็นผลมาจากหลายสาเหตุซึ่งได้มีนักคิดนักวิชาการอธิบายปัจจัยที่ก่อให้เกิดการตื่นตัวในทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมนั้นจากการศึกษาอธิบายไว้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเมืองนั้น เกิดจากความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ความเกรงใจที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศ ตำแหน่ง อำนาจบีบบังคับที่เกิดจากคนที่มีอำนาจเหนือกว่าทำให้เกิดการบีบบังคับให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่าง ๆ และปัจจัยที่ผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นนั้นประกอบด้วย (นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, 2527) ปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และความปลอดภัย ปัจจัยผลักดันจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะผู้นำย่อมมีบทบาทในการพัฒนาการตื่นตัวในทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ซึ่งมีอำนาจในการปกครองท้องถิ่นของตนเองย่อมมี

ภาวะความเป็นผู้นำในการร่วมกิจกรรมทางการเมือง ปัจจัยที่เป็นรางวัลตอบแทน เช่น ค่าตอบแทนแรงงาน เงินปันผลจากสหกรณ์ออมทรัพย์ รวมไปถึงการสร้างแรงจูงใจต่อผู้ที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาให้มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน เพราะเขามีความเชื่อ ทศนคติ และความศรัทธาที่เป็นบวกต่อปัจจัยที่เป็นรางวัลค่าตอบแทนต่างๆดังกล่าว และปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ความคาดหวังในประโยชน์ส่วนรวม ความรู้สึกเกรงใจไม่กล้าปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนหรือความรู้สึกว่าเป็นพันธะที่ต้องเข้าร่วมเพื่อให้เกิดความสามัคคีในประเด็นเดียวกัน จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนได้แก่ ความเกรงใจผู้ที่มีสถานภาพที่สูงกว่า ความต้องการเป็นกลุ่มเป็นพวก ความเชื่อในตัวผู้นำ ความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ การคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทน การยอมรับแบบอย่าง ความไม่พอใจต่อสภาพแวดล้อม การยอมรับในอำนาจรัฐ และฐานะทางเศรษฐกิจ และเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนามีปัจจัยด้านอื่นๆ เช่น ปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และด้านจิตวิทยาทางสังคม มีความใกล้ชิดในเรื่องปัญหาเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้มองเห็นประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ เพราะจะต้องมีการเข้าถึงประโยชน์ใช้สอยหรือการบริการตลอดจนประเด็นทางด้านสังคมสิ่งแวดล้อม ค่านิยม และอำนาจที่ได้รับการมอบหมายตามกฎหมาย

นอกจากนี้ประชาชนโดยทั่วไปจะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยคงต้องอาศัยปัจจัยที่เป็นส่วนสำคัญคือ การให้ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชนทั่วไปถึงผลที่จะติดตามมาของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทางการเมืองหรือการไม่ทำตามกิจกรรมที่นำเสนอ และต้องแสดงให้เห็นชัดเจนเพื่อให้ประชาชนเห็นช่องทางการเข้ามีส่วนร่วมในการพัฒนาได้ ถ้าเขาต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนา ตลอดจนมีการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนในชนบท พบว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้และระยะเวลาการอยู่อาศัยในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และนอกจากนี้ปัจจัยที่เป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลเป็นตัวตัดสินใจเข้าร่วมกระทำกิจกรรมใหม่ ๆ ในชุมชนหรือยอมรับสิ่งใหม่ ๆ คือ การติดต่อสื่อสาร และลักษณะส่วนตัวของบุคคลนั้น (ธวัช เบญจจิกุล, 2529)

1. ปัจจัยช่องทางการสื่อสาร เป็นวิธีการที่ผู้ส่งข่าวสารไปยังผู้รับสารใน 2 ลักษณะ คือ

1.1 ช่องทางการสื่อสารมวลชน (mass media channel) เป็นวิธีการถ่ายทอดข่าวสารที่เกี่ยวกับการสื่อสาร อาทิ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร และหนังสือ

ประเภทอื่น ๆ เช่น ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งมีความสำคัญในการเพิ่มความรู้ กระจายข่าวสาร สามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลได้

1.2 ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล (interpersonal channel) เป็นการติดต่อระหว่างบุคคลเพื่อถ่ายทอดข่าวสารระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้มากกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ

2. ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนตัว (personal characteristic) ประกอบด้วยอายุ สถานภาพทางสังคม ฐานะทางเศรษฐกิจ รายได้ ขนาดที่ดิน และความสามารถเฉพาะอย่าง รวมถึงระดับการศึกษา รูปแบบของชีวิตสาธารณะ ซึ่งดูเหมือนจะส่งผลกระทบโดยทางอ้อมเท่านั้น

องค์ความรู้ใหม่

การตื่นตัวทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย คือ เริ่มต้นด้วยสถาบันครอบครัว ซึ่งบิดามารดานิยมประชาธิปไตย ย่อมอบรมบุตรของตนในแนวทางประชาธิปไตยหรืออบรมกล่อมเกลากลายทางการเมืองที่มีอิทธิพลสูงสุดและต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวทั้งในทางตรงและทางอ้อม และส่งต่อให้สถาบันการศึกษา ซึ่งโรงเรียนถือว่าเป็นสถาบันที่สำคัญที่มีบทบาทต่อการเรียนรู้ทางการเมือง ซึ่งจะเริ่มตั้งแต่บุคคลยังเด็ก โดยโรงเรียนจะนำหลักสูตรของวิชาต่าง ๆ มาให้นักเรียนได้ศึกษา หลักสูตรจึงถือว่ามีส่วนสำคัญที่จะเป็นสิ่งที่เกื้อกูลให้เด็กได้รับการเรียนรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และกลุ่มเพื่อน เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่มีอิทธิพลเช่นกัน กลุ่มเพื่อนถือว่ามีส่วนช่วยครอบครัวในการเรียนรู้ทางสังคม โดยเฉพาะสังคมสมัยใหม่ ช่วยถ่ายทอดระเบียบวิธีและคุณค่าต่าง ๆ กลุ่มเพื่อนจัดเป็นกลุ่มแรกที่เด็ก ๆ จะได้สัมผัสด้วย มีกิจกรรมร่วมกัน มีความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกัน กลุ่มอาชีพ เป็นกลุ่มที่ทำให้เกิดการเรียนรู้วิธีการต่าง ๆ ทางสังคม โดยจะมีอิทธิพลต่อผู้ที่เข้าสู่กลุ่มอาชีพที่ต้องเรียนรู้ว่ากลุ่มอาชีพ จะเป็นตัวการในการถ่ายทอดข่าวสารความเชื่อถือ เข้าไปในกลุ่ม และ สื่อมวลชน ถือว่าเป็นกลุ่มที่มีหน้าที่สำคัญที่จะเสนอข่าวสาร เป็นสื่อหรือช่องทาง การสื่อสารที่เสนอความคิดเห็นของบุคคล ทำให้บุคคลได้รับข่าวสารและเกิดความคิดเห็น ทัศนคติ ค่านิยม ความโน้มเอียงในการเมืองที่สื่อมวลชนเสนอและสถาบันทางการเมือง ได้แก่ พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ ซึ่งกลุ่มดังกล่าวนี้ นอกจากจะทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชน เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรของรัฐสร้างความ

เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในประเทศ และสุดท้ายเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่รวมกลุ่มผู้มีความนิยมทางการเมืองเดียวกัน หรือคล้ายคลึงกันเข้าไว้ด้วยกัน

สรุป

การตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตยเป็นเรื่องของการเมืองอันจำเป็นต่อการปรับปรุงและพัฒนาทาง เศรษฐกิจ สังคม และในสังคมอุตสาหกรรม โดยมีความเชื่อว่า ในสังคมอุตสาหกรรมไม่ว่าจะเป็นแบบประชาธิปไตย หรือเผด็จการจะมีมาตรฐานของพฤติกรรมและ การดำเนินงานทางการเมืองที่มีลักษณะของการพัฒนาทางการเมือง เป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่ เป็นความเชื่อที่ว่า การพัฒนาการเมืองที่ส่งผลให้เยาวชนมีความสนใจและตื่นตัวในทางการเมือง เป็นลักษณะการเมืองในสังคมอุตสาหกรรมทั้งหลายเป็นผู้วางแผน และเป็นผู้กำหนดความช้าเร็วของชีวิตทางเศรษฐกิจและทางสังคม นอกจากนั้นเป็นเรื่องของการดำเนินงานของรัฐบาล ประชาชนตลอดจนเยาวชนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยอิทธิพลของรัฐ ชาตินิยมและมีความเป็นพลเมืองของรัฐอย่างแท้จริง มีการพัฒนาระบบบริหารและกฎหมายอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาระบบราชการ และระบบกฎหมายให้มีความก้าวหน้าทันสมัยกับสภาพทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป การระดมให้เยาวชนสนใจในการเมืองปัจจุบันและสนใจในระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนถึงประชาชนให้มีส่วนร่วมทางการเมืองที่จำกัดอยู่แต่เฉพาะชนชั้นนำตามแบบของสังคมจารีตประเพณีสู่มวลชน โดยให้เห็นว่าในระบบการเมืองที่พัฒนาแล้วนั้น คือการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ การพัฒนาระบอบประชาธิปไตย การพัฒนาการเมืองเหมือนหรือควรเหมือนการสร้างสถาบันและการปฏิบัติประชาธิปไตย เป็นแนวความคิดที่ถือว่ารูปแบบของการพัฒนาการเมืองนี้ ถูกโจมตีว่าลำเอียงเพราะเท่ากับเห็นระบบการเมืองในรูปแบบอื่นที่ไม่ใช่ประชาธิปไตยไม่เป็นระบบที่พัฒนาหรือเป็นการมองการเมืองอย่างวัตถุนิยมให้คุณค่าส่วนตัว มีเสถียรภาพและการเปลี่ยนแปลงอย่างมีระเบียบหลายคนมีความเห็นว่าประชาธิปไตยขัดกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และไม่สามารถรักษาเสถียรภาพทางการเมืองได้ ฉะนั้นการพัฒนาทางการเมืองในการตื่นตัวของเยาวชน จึงเป็นเรื่องของความสามารถของระบบการเมืองในการรักษาเสถียรภาพและดูแลให้การเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างมีระเบียบ การระดมกำลังและอำนาจ เน้นถึงประสิทธิภาพของระบบการเมืองในการทำงาน การตื่นตัวในทางการเมืองเป็นแง่หนึ่งของการเปลี่ยนแปลงสังคม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมนั้นประกอบด้วยการเปลี่ยนในหลาย ๆ ด้านของ

มนุษย์ และการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ถือว่าเป็นลักษณะอันหนึ่งของกระบวนการเปลี่ยนแปลงทั้งหลาย และถือว่าการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดรวมทั้งทางการเมืองด้วยกระบวนการที่เกี่ยวข้องกัน การศึกษาเรื่องการตื่นตัวในทางการเมือง ตลอดจนการพัฒนาของสังคมหรือการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่ จะต้องพิจารณาทุกด้าน การเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของสังคม คือ ทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ต่างมีความสัมพันธ์กันทั้งสิ้น การเปลี่ยนแปลงในด้านหนึ่งย่อมกระทบถึงการเปลี่ยนแปลงด้านอื่น ๆ ได้ หรือ มิติ หรือด้านหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโดยทั่วไปนั่นเอง

บรรณานุกรม

- จรรุญ สุภาพ. (2535). ระบบการเมืองเปรียบเทียบ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช.
- จิรัช (บรรพต) วีระสัย และคณะ. (2542). รัฐศาสตร์ทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธวัช เบญจาทิกุล. (2529). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของชาวนาในการพัฒนา: หมู่บ้านชาวเขาชนะเลิศการประกวหมู่บ้านพัฒนาตัวอย่างของศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาจังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี พ.ศ. 2527. ใน (วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์), คณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประเวศ วะสี. (2537). การพัฒนาประชาธิปไตยและการปฏิรูปทางการเมือง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
- สถาบันพระปกเกล้า. (ม.ป.ป.). แผนพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

การพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย*

DEVELOPMENT OF LOCAL POLITICS IN THAILAND'S DEMOCRACY

พระสมุห์อาคม อาคมธีโร

Phrasamu Arkom Arkamatheero

วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

Phetchaburi Buddhist College, Thailand

E-mail: kun.arkom007@gmail.com

บทคัดย่อ

การพัฒนาท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตย ยึดหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน หลักสิทธิและเสรีภาพของประชาชน หลักความเสมอภาค หลักการปกครองโดยกฎหมาย และหลักนิติธรรม และหลักการเสียสละมาก องค์การท้องถิ่นที่มีสถานะเป็น “องค์กรของรัฐ” ให้เป็น “องค์กรภาคสังคม” ที่มีความสามารถในการร่วมมือปฏิบัติงานกับทุกกลุ่มในชุมชน เร่งส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ แก้ไขปัญหา การเมืองท้องถิ่นเป็นพื้นที่ทางการเมืองที่เกี่ยวกับภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ล้วนมีส่วนร่วมในการจัดสรรสิ่งมีคุณค่าในท้องถิ่น โดยมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน อาจมีทั้งความร่วมมือ ความขัดแย้ง และมีการประนีประนอม เพราะการปกครองท้องถิ่นเปรียบเสมือนสถาบันฝึกอบรมประชาชน ให้มีความเข้าใจในกระบวนการและกลไกทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะจะช่วยให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ และเกิดความเข้าใจในระบบการเมืองมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การพัฒนาการเมืองท้องถิ่น, ระบอบประชาธิปไตย, ประเทศไทย

Abstract

Democracy Local Development uphold the principle of sovereignty as the people principles of rights and liberties of the people equality principle Principles of Governance by Law and Rule of Law and the majority principle A

* Received 15 June 2022; Revised 5 October 2022; Accepted 7 October 2022

local organization with a status of “Government organization” to be a “social organization” capable of cooperating with all groups in the community. Accelerate the promotion of local people Participate in management, problem solving. Local politics is a political area involving the government. private business sector and the public sector All participate in the allocation of local valuables. by interacting with each other There may be cooperation, conflict and compromise. because local governments are like training institutions for people to have an understanding of the processes and mechanisms of political and governance in a democratic system; because it will help people to learn and gain a greater understanding of the political system.

Keywords: local political development, democracy, Thailand

บทนำ

การพัฒนาการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยต้องพัฒนาโครงสร้างทางการเมืองการปกครองให้เป็นประชาธิปไตยพัฒนาให้สังคมปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย และจะต้องกำหนดโครงสร้างทางการเมือง การปกครองให้เป็นไปตามปรัชญาและหลักการประชาธิปไตยอย่างครบถ้วน รวมทั้งต้องเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ทั้งนี้วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง แบบแผนทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อระบบการเมืองและองค์การการเมืองซึ่งเป็นผลมาจากกระบวนการหล่อหลอม ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่ถ่ายทอดสืบเนื่องกันมาทั้งทางตรงและทางอ้อม (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2557) การมีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบอบประชาธิปไตย เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจต่อการเมืองการปกครองในท้องถิ่นและระดับประเทศ ที่สำคัญการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั้น เป็นการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และควบคุมการทำงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐได้เป็นอย่างดี การปกครองท้องถิ่นถือว่าเป็นพื้นฐานของประชาธิปไตยระดับชาติ เพราะการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย ในระดับชาติจะประสบความสำเร็จได้ จำเป็นต้องอาศัยพัฒนาการของการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่นก่อน โดยการสร้างความเข้าใจและการยอมรับจากประชาชนว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งจำเป็น

และเป็นประโยชน์ต่อชีวิตความเป็นอยู่ของเขา นอกจากนี้การปกครองท้องถิ่นเปรียบเสมือนสถาบันฝึกอบรมประชาชน ให้มีความเข้าใจในกระบวนการและกลไกทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะจะช่วยให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ และเกิดความเข้าใจในระบบการเมืองมากยิ่งขึ้น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเมืองส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการที่ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การไม่ได้รับข่าวสาร การไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองที่ฝึกอบรมให้กับประชาชน ตลอดจนคนดั้งเดิมในชุมชนมีปัญหาด้านเศรษฐกิจ ไม่สนใจการเมือง ไม่เข้าสังคมจึงทำให้ถูกชักจูงในทางการเมืองที่ไม่ถูกต้องได้ง่าย ส่วนแนวทางการพัฒนาการเมืองนั้น ผู้นำชุมชนควรให้ความรู้ทางการเมืองแก่คนในชุมชนอย่างทั่วถึง จัดกิจกรรมที่ให้นคนในชุมชนได้มีส่วนร่วม หรือมีบทบาทในการเป็นทั้งผู้นำและผู้ตามในแต่ละกิจกรรม เปิดเวทีชาวบ้านเพื่อแสดงความคิดเห็นระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหาร และมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ผู้นำชุมชนยังให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในเรื่องแนวทางการพัฒนาการเมืองที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดคือ ซึ่งประกอบด้วยหลักนิติธรรม หลักความสำนึกรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม และหลักการกระจายอำนาจมาปกครองคนในชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งทางการเมืองอย่างแท้จริง (คงชิต ชินสิญจน์ และธเนศ วงศ์ยานนาวา, 2564) (วงศ์ยานนาวา, 2564)

บทความนี้ต้องการศึกษาวิเคราะห์เพื่อตอบปัญหาการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย โดยผู้เขียนได้ค้นคว้าจากเอกสารและผลงานวิจัย แล้วสังเคราะห์เอาเฉพาะข้อมูลที่ต้องการ และสอดคล้องกับการศึกษาตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้เมื่อดำเนินการเสร็จแล้ว ข้อเสนอจะเป็นข้อมูลทางวิชาการส่วนหนึ่งที่สามารถนำมาแลกเปลี่ยนเพื่อพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยต่อไป

แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น

ความหมายของการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น

การพัฒนาทางการเมือง (Political Development) หมายถึง กระบวนการทางการเมือง ที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์กรทางการเมืองและกิจกรรมทางการเมือง นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายทางการเมืองที่ปรารถนา รวมถึงการเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองให้ทันสมัย การ

พัฒนาระบบการเมือง ระบบบริหาร ระบบเศรษฐกิจให้มีเสถียรภาพ และการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2557) ส่วนการพัฒนาทางการเมืองท้องถิ่น หมายถึง การพัฒนาระบบการศึกษาระดับท้องถิ่น การออกระเบียบกฎหมายรองรับการมีส่วนร่วมการเมืองภาคประชาชน การเพิ่มสื่อสารมวลชนระดับท้องถิ่นในการนำเสนอความเคลื่อนไหวในท้องถิ่น การติดตามและตรวจสอบระบบประเมิณผล การปฏิบัติหน้าที่ของนักการเมืองท้องถิ่น และการลดอิทธิพลและบทบาทของผู้นำชุมชนในการทำหน้าที่ในช่วงมีการเลือกตั้ง (ทักษิณ ประชามอญ, 2564) การเมืองท้องถิ่นเป็นพื้นที่ทางการเมืองที่เกี่ยวกับภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ล้วนมีส่วนร่วมในการจัดสรรสิ่งมีคุณค่าในท้องถิ่น โดยมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน อาจมีทั้งความร่วมมือ ความขัดแย้ง และมีการประนีประนอม (ปธาน สุวรรณมงคล, 2562)

แนวทางการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น

แนวทางการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น

การพัฒนาทางการเมืองท้องถิ่นให้เป็นประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมทางการเมือง ซึ่งมีแนวทางสำคัญ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2557) ดังนี้

1. การปฏิรูปทางการเมืองอัน คือ การแก้ไขรัฐธรรมนูญตามหลักการประชาธิปไตย และพัฒนาทุกภาคส่วนที่ตอบสนองต่อโครงสร้างประชาธิปไตย
2. การสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตย คือ การปลูกฝังพลเมืองให้มีจิตสำนึก มีความรู้และตระหนักในคุณค่าประชาธิปไตย ทั้งยังต้องต่อต้านระบอบเผด็จการทุกรูปแบบ โดยการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองที่ยึดอุดมการณ์ประชาธิปไตย
3. การพัฒนาระบบการศึกษา คือ การสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย ในสถานศึกษาทุกระดับ เพื่อปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยสะท้อนให้เห็นว่าส่งผลต่อการดำเนินชีวิตทุกรูปแบบ
4. การพัฒนาระบบเศรษฐกิจ คือ สร้างประชาธิปไตยทางการเมือง ให้เป็นกลไกการสร้างประชาธิปไตยด้านอื่น ๆ อาทิ ประชาธิปไตยด้านการส่งเสริมอาชีพ ประชาธิปไตยด้านการกระจายความเจริญไปสู่ชนบทและภูมิภาค ประชาธิปไตยด้านความเป็นธรรมและเสมอภาค ประชาธิปไตยด้านโครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น ทั้งนี้ เพราะเป็นตัวบ่งชี้ที่สะท้อนความก้าวหน้าและคุณภาพชีวิตของพลเมือง

5. การพัฒนาระบบราชการให้มีประสิทธิภาพ คือ การตอบสนองความต้องการของพลเมือง โดยกำหนดให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นระบบแนวราบ พลเมืองเป็นกลไกหนึ่งในการขับเคลื่อนระบบ ซึ่งอาจดำเนินการปฏิรูปโครงสร้างกระทรวง ระบบบริหารจัดการ ระบบงบประมาณ และระบบการบริหารงานบุคคล ทั้งนี้เพื่อแก้ไขปัญหาะบบราชการไทยที่ล้าช้า

6. การพัฒนาด้านสังคม คือ การนำกลไกตามระบอบประชาธิปไตย มาปรับใช้กับสังคมที่แตกต่างกันให้เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิต และพัฒนาระบบการปฏิบัติหน้าที่ของภาครัฐทุกระดับ

รูปแบบการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น

แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่นด้านบทบาทภาครัฐ คือ การออกแบบช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วมและการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และด้านบทบาทภาคประชาชน คือ ส่งเสริมให้ประชาชนให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม (ปิยะนุช เงินคล้าย วงพัทธ์ ภูพันธ์ศรี และวิณา พิงวิวัฒน์นิกุล, 2563) การเมืองท้องถิ่นในจังหวัดแห่งหนึ่ง มีความเป็นอิสระทางการเมืองแต่อยู่ภายใต้ข้อจำกัด ได้แก่ การต่อสู้แข่งขันทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นกับนักการเมืองระดับชาติในพื้นที่ การสนับสนุนผู้นำท้องถิ่นเพื่อต่อสู้ทางการเมืองกับพรรคการเมืองและนักการเมืองระดับชาติโดยกลุ่มการเมืองท้องถิ่นต่าง ๆ และการครองอำนาจทางการเมืองในการแข่งขันทางการเมืองดังกล่าวเพียง เพื่อปกป้องอำนาจทางการเมืองและทรัพยากรทางการเมืองในท้องถิ่นของตน ดังนั้นการต่อสู้แข่งขันทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นกับนักการเมืองระดับชาติในพื้นที่และการสนับสนุนผู้นำท้องถิ่น เพื่อต่อสู้ทางการเมืองกับพรรคการเมืองและนักการเมืองระดับชาติ รวมถึงวัตถุประสงค์และวิธีการที่ใช้ในการแข่งขันทางการเมืองดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความเป็นอิสระทางการเมืองของการเมืองท้องถิ่น ที่อยู่ภายใต้ข้อจำกัดของผลประโยชน์ทางการเมืองของนักการเมือง (กุลชาติ วุฒิไกรวณิชย และคณะ, 2562) แนวทางการพัฒนาการเมือง จึงควรกำหนดบทบาทพลเมืองด้านการเมืองในรัฐธรรมนูญ การสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพโรฟ้าผสมแบบมีส่วนร่วม การจัดสรรผลประโยชน์ทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย การไม่ใช้อำนาจรัฐคุกคามประชาชน และการกระจายอำนาจระดับท้องถิ่นที่ยุติธรรม (อนุชา พละกุล และคณะ, 2561)

แนวคิดและทฤษฎีระบอบประชาธิปไตย

ความหมายของประชาธิปไตย

หลักการขั้นพื้นฐานของประชาธิปไตย คือ การยอมรับนับถือความสำคัญและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาค และเสรีภาพของบุคคลในการดำเนินชีวิต (โกวิท วงศ์สุรวัฒน์, 2540) ประชาธิปไตย ประกอบด้วยคำว่า “ประชา” หมายถึง หมู่คนคือปวงชน กับคำว่า “อธิปไตย” หมายถึง ความเป็นใหญ่ ดังนั้น คำว่า “ประชาธิปไตย” จึงหมายถึง “ความเป็นใหญ่ของปวงชน” (ชาญชัย แสวงศักดิ์, 2559) การปกครองระบอบประชาธิปไตย จึงเป็นการปกครองที่ถือว่าประชาชนเป็นผู้ถืออำนาจสูงสุดของรัฐ เป็นการปกครองโดยเสียงข้างมาก ที่จะต้องเคารพเสียงข้างน้อย (วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2555) ที่ซึ่งรัฐบาลเป็นของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน หรือประชาธิปไตย คือ สังคมที่ประชาชนมีเสรีภาพ เสมอภาค และภราดรภาพ (อมร รักษาสัตย์, 2543) เนื่องจากเจตนา “ประชาธิปไตย” มาจากการรับรู้ว่ามีอำนาจเป็นของประชาชน จึงเกี่ยวข้องกับประชาชนในลักษณะต่างๆ ได้แก่ 1) หลักการประชาธิปไตย ถือว่าการปกครองเป็นของประชาชนๆ จึงเป็นส่วนหนึ่งของระบบและผูกพันอยู่กับระบอบการปกครอง มีหน้าที่ต้องรักษาประชาธิปไตยให้สถิตสถาพรกับมนุษย์ 2) เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองการปกครองโดยประชาชน 3) เป็นหมายในการบริหารประเทศ ที่ต้องมุ่งประโยชน์เพื่อประชาชน 4) เสียงข้างมากของประชาชน คือ หลักการตัดสินใจปัญหาและการยอมรับผู้มีอำนาจปกครองประเทศ 5) ประชาชนมีความเท่าเทียมกันและมีสิทธิเสรีภาพตามกฎหมาย และ 6) รัฐบาลอยู่ภายใต้การควบคุมของประชาชน ได้แก่ ทางตรงคือการลงเสียงประชามติ และทางอ้อมคือผ่านสภผู้แทนราษฎร (บุญธรรม เลิศสุขีเกษม, 2543)

ดังนั้นประชาธิปไตยจึงหมายถึงการปกครองที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยการจัดสรรบทบาทหน้าที่บุคคลหรือคณะบุคคลปฏิบัติหน้าที่หน้าที่ที่ตกลงกัน ภายใต้สิทธิเสรีภาพที่มีความเท่าเทียมกันในการเข้าไปมีส่วนร่วม ในกระบวนการทางการเมืองและการปกครองที่มุ่งเน้นประโยชน์ของประชาชน ตามกรอบกฎหมาย

ลักษณะสำคัญของประชาธิปไตย

ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยมีรากฐานมาตั้งแต่สมัยกรีกโบราณ และได้พัฒนาต่อมาจนกระทั่งปัจจุบัน ลักษณะสำคัญของประชาธิปไตย (อมร รักษาสัตย์ และคณะ, 2539); (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2519) มีดังต่อไปนี้

1. ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย รัฐบาลได้อำนาจมาจากประชาชน หรือโดยความยินยอมของประชาชน
2. การเลือกผู้แทนในสังคมสมัยใหม่ที่เป็นประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน ต้องเป็นการเลือกที่บริสุทธิ์ยุติธรรมโดยประชาชนสามารถใช้สิทธิเลือกตั้งได้อำนาจอิสระ
3. ให้ความสำคัญแก่แนวความคิดที่แตกต่าง รวมถึงมีการแก้ไขปัญหาด้วยการร่วมกันคิด ร่วมกันตัดสินใจ สถาบันทางการเมืองที่ทำหน้าที่ตัดสินใจปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม อาทิ คณะรัฐมนตรี รัฐสภา โดยใช้วิธีอภิปรายแสดงความคิดเห็นเพื่อหาข้อยุติ
4. เชื่อในความเป็นอิสระและเสรีภาพของมนุษย์ อาทิ การนับถือศาสนา การชุมนุมทางการเมือง การแสดงความคิดเห็น การออกเสียงเลือกตั้ง
5. การบังคับใช้กฎหมายยึดถือความเท่าเทียมกันโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ
6. รัฐบาลต้องมีอำนาจจำกัดอำนาจต้องไม่อยู่ในมือคนๆ เดียวหรือกลุ่มเดียว แต่ต้องมีการแบ่งอำนาจและกระจายอำนาจ โดยมีการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน
7. การตัดสินใจหรือการปฏิบัติต้องเป็นไปตามเสียงข้างมาก โดยต้องคำนึงถึงสิทธิของคนส่วนน้อย
8. ประชาชนมีความเสมอภาคกันในด้านต่างๆ โดยเฉพาะความเสมอภาคด้านกฎหมายและความมีโอกาสเท่าเทียมกันในด้านต่างๆ
9. ประชาธิปไตยอยู่บนพื้นฐานหลักการของเสรีนิยม ประชาชนต้องมีอิสระและเสรีภาพในการกระทำต่างๆ อาทิ การแสดงความคิดเห็น การนับถือศาสนา การเดินทางไปได้ทุกๆ ที่ในสังคมที่อาศัยอยู่ (Shively, W .P., 2008)
10. ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพต่างๆ อย่างกว้างขวาง โดยที่รัฐบาลเป็นผู้ให้หลักประกันและคุ้มครองการใช้สิทธิเสรีภาพ อย่างน้อยสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานที่สำคัญ
11. รัฐบาลใช้หลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม ไม่ใช่อำนาจตามใจ อาทิ บุคคลจะโดนจับหรือโดนลงโทษ ก็ต่อเมื่อทำผิดกฎหมายที่ได้ระบุไว้ รวมถึงต้องได้รับการตัดสินคดีอย่างรวดเร็วและเป็นธรรม
12. ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศผ่านกลไกต่างๆ หรือใช้สิทธิที่จะแสดงบทบาทต่างๆ ได้โดยตรง
13. รัฐบาลต้องรับผิดชอบต่อประชาชน ประชาชนมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นในด้านต่างๆ ต่อรัฐบาลตลอดเวลา รวมถึงมีสิทธิเปลี่ยนแปลงรัฐบาลตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้

การวิเคราะห์การพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย

การพัฒนาพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยในศตวรรษที่ 21 ต้องครอบคลุมด้วยหลักความรับผิดชอบตัวเองและพึ่งตัวเองได้ การเคารพหลักความเสมอภาคและสิทธิของผู้อื่น การเคารพความแตกต่าง การเคารพกติกา และการรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม และสามารถสร้างพลเมืองที่ดีมีคุณภาพได้ ประเทศจะมีประชาธิปไตยที่เข้มแข็งมั่นคง อันเป็นรากฐานการปกครองโดยประชาชน ของประชาชน และเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง ต้องปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย 5 ประการ ได้แก่ 1) หลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน 2) หลักสิทธิและเสรีภาพของประชาชน 3) หลักความเสมอภาค 4) หลักการปกครองโดยกฎหมายและหลักนิติธรรม และ 5) หลักการเสียงข้างมาก ควบคู่ไปกับการเคารพในสิทธิของเสียงข้างน้อย โดยในแต่ละหลักการชี้ให้เห็นถึงแนวทางพื้นฐานการปฏิบัติ การพัฒนาเป็นพลเมืองที่ดีตามระบอบประชาธิปไตย (วัฒนชัย ศิริญาณ และชัยรัตน์ มาสอน, 2561)

การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยการรับฟังความคิดเห็น จะช่วยลดความขัดแย้งและความรุนแรงทางกตูลาการ สนับสนุนการทำกิจกรรมทางการเมือง และต้องมีจิตสาธารณะรักความเป็นธรรม สำนึกในพันธะหน้าที่ต่อสังคมการเมืองในระบอบประชาธิปไตย อำนาจอธิปไตยปฏิบัติ อำนาจบริหาร อำนาจตุลาการ สนับสนุนการทำกิจกรรมทางการเมือง และต้องมีจิตสาธารณะรักความเป็นธรรมสำนึกในพันธะหน้าที่ต่อสังคม (ไพวรรณ ปุริมาตร, 2563) การพัฒนาศักยภาพความเป็นพลเมือง ควรสร้างหลักสูตรระยะสั้น การเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นพลเมือง การจัดค่ายเยาวชนปลูกฝังความเป็นพลเมืองเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมสร้างสำนึกความเป็นพลเมืองของชาติ การจัดการความรู้วิถีชีวิตประชาธิปไตย กับการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีเวทีประชาคมความรู้เสริมสร้างพลเมืองและการศึกษาดูงานสร้างชุมชนท้องถิ่นต้นแบบประชาธิปไตยธรรมาภิบาล (วิศาล ศรีมหาวโร, 2563)

การพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตย ต้องกำหนดบทบาทพลเมืองด้านการเมืองในรัฐธรรมนูญ เป็นพื้นฐานระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทนสมัยใหม่ ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วทั้งอาณาจักรในทุกภูมิภาค มีโอกาสเข้าร่วมการเมืองระดับชาติ แล้วกำหนดความสัมพันธ์ทางการเมืองที่ส่งผลต่อชนบท เป็นการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไฟฟ้า

ผสมแบบมีส่วนร่วม ในการให้เกิดสำนึกรู้อำนาจและการใช้อำนาจการเมือง ที่แสดงความ ต้องการการมีส่วนร่วมให้ขยายไปสู่องค์กรของรัฐ ภายใต้ช่องทางตามพระราชบัญญัติต่างๆ ซึ่งได้ระบุการมีส่วนร่วมภาคประชาชนไว้ชัดเจน ถือเป็นการจัดสรรผลประโยชน์ทางการเมือง ตามระบอบประชาธิปไตย เพื่อแบ่งปันผลประโยชน์ที่สมาชิกแห่งรัฐและสังคมพึงได้ ทั้ง ทรัพยากรนามธรรมและรูปธรรมแก่พลเมืองอย่างชอบธรรม โดยเจ้าหน้าที่รัฐต้องไม่ใช้อำนาจ รัฐคุกคามประชาชนด้วยอำนาจนอกเหนือกฎหมาย ทั้งเชิงกลั่นแกล้งด้วยข้อกฎหมายที่คุกคาม ความปลอดภัยต่อชีวิต ทรัพย์สิน และความก้าวหน้าทางการเมือง เพื่อปกป้องอำนาจและ ผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่รัฐเอง และต้องกระจายอำนาจระดับท้องถิ่นให้ยุติธรรม การ คัดเลือกผู้นำต้องโปร่งใสเสมอภาค โดยไม่ถูกปิดกั้นทั้งเชิงเนื้อหาและวิธีการ ทั้งด้านกายภาพ และจิตใจ ปราศจากการกีดกันขัดขวางจากอุปสรรคและจากเล่ห์กลของผู้มีอำนาจในท้องถิ่น และภูมิภาค อันเป็นอำนาจที่พลเมืองในชุมชนพึงมีตามบทบัญญัติต้องถูกใช้อย่างมี ประสิทธิภาพ จึงเป็นแนวการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย อย่างแท้จริง (อนุชา พลกุล และคณะ, 2561) จึงควรปฏิบัติ 2 แนวทาง ได้แก่ 1) รูปแบบของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปฏิรูปโครงสร้างบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอาจ กระทำได้ 2 กรณี คือ หนึ่งกรณีที่มีสภาพเมืองอยู่ในโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสองกรณีที่ฝ่ายบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคณะกรรมการ เพื่อให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรปกครองของประชาชนอย่างแท้จริง สามารถเป็นตัวแทนของ ภาคส่วนต่างๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่ได้อย่างครบถ้วน และเพื่อให้สภาองค์กรชุมชนมีส่วนร่วมในการ บริหารผ่านทางโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ และ2) รูปแบบการมีส่วนร่วมของ สภาองค์กรชุมชนในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการให้สภาองค์กร ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างถาวร ในฐานะผู้แทนประชาคมท้องถิ่นในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้ภารกิจของสภาองค์กรชุมชนสามารถบรรลุเป้าหมาย และมีสภาพบังคับให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น นำไปปฏิบัติผ่านทางแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าว (เสาวลักษณ์ ปิติ, ม.ป.ป.) เพราะองค์กรท้องถิ่นมิใช่ “องค์กรรัฐ” หากแต่เป็น “องค์กรภาคสังคม” กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีความสามารถในการร่วมมือปฏิบัติงานกับทุกกลุ่มในชุมชน เร่งส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ แก้ไขปัญหา และพัฒนา ท้องถิ่น (สถาบันพระปกเกล้า, 2551)ให้สอดคล้องกับบริบททางสังคม ที่เชื่อมกับการดำเนิน ชีวิตตามระบอบประชาธิปไตย

สรุป

การพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย ระบอบประชาธิปไตยต้องครอบคลุมด้วยหลักการ รับผิดชอบตัวเองและพึ่งตัวเองได้ เคารพหลักความเสมอภาคและสิทธิของผู้อื่น เคารพความแตกต่าง เคารพกติกา และรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม การพัฒนาศักยภาพความเป็นพลเมือง ครอบสร้างหลักสูตรระยะสั้น การเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นพลเมือง การจัดค่ายเยาวชนปลูกฝังความเป็นพลเมืองเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมสร้างสำนึกความเป็นพลเมืองของชาติ การจัดการความรู้วิถีชีวิตประชาธิปไตย ด้วยการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีเวทีประชาคมความรู้ เสริมสร้างพลเมืองและการศึกษาดูงานสร้างชุมชนท้องถิ่นต้นแบบประชาธิปไตยธรรมาภิบาล จึงควรปรับองค์กรท้องถิ่นที่มีสถานะเป็น “องค์กรของรัฐ” ให้เป็น “องค์กรภาคสังคม” ดังนี้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีความสามารถในการร่วมมือปฏิบัติงานกับทุกกลุ่มในชุมชน เร่งส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ แก้ไขปัญหา และพัฒนาท้องถิ่น

2. รูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปฏิรูปโครงสร้างบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ หนึ่งกรณีที่มีสภาพเมืองอยู่ในโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสองกรณีที่ฝ่ายบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคณะกรรมการ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรปกครองของประชาชนอย่างแท้จริง สามารถเป็นตัวแทนของภาคส่วนต่างๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่ได้อย่างครบถ้วน และเพื่อให้สภาองค์กรชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารผ่านทางโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้

3. รูปแบบการมีส่วนร่วมของสภาองค์กรชุมชน ในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการให้สภาองค์กรชุมชนมีส่วนร่วมอย่างถาวร ในฐานะผู้แทนประชาคมท้องถิ่นในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้ภารกิจของสภาองค์กรชุมชนสามารถบรรลุเป้าหมาย และมีสภาพบังคับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำไปปฏิบัติผ่านทางแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าว

บรรณานุกรม

- โกวิท วงศ์วรวัฒน์. (2540). หลักรัฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ไพวรรณ ปุริมาตร. (2563). การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 7(12), 57-58.
- กุลชาติ วุฒิไกรวิชย และคณะ. (2562). ความอิสระทางการเมืองของการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดแพร่. วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา, 9(1), 101.
- คงชิต ชินสัญญา และคณะ วงศ์ยานนาว. (2564). แนวทางการพัฒนาการเมืองในระดับท้องถิ่น : กรณีศึกษาพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 8(9), 2-3.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2519). ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์ กับการเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์.
- ชาญชัย แสวงศักดิ์. (2559). ความพยายามในการนำระบอบประชาธิปไตยแบบเสรีนิยมของประเทศตะวันตกมาใช้ในประเทศไทยโดยคณะราษฎร. ใน เอกสารวิชาการส่วนบุคคล วิทยาลัยรัฐธรรมนูญ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.
- ทักษิณ ประชามอญ. (2564). บริบทและการพัฒนาการเมืองระดับท้องถิ่นไทย. “วิถีพุทธ วิถีชุมชน รากฐานชีวิตคนเชิงสังคมล้านนาในสังคมวิถีใหม่” รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 7 วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2564 (หน้า 909). ลำพูน: วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- บุญธรรม เลิศสุชีเกษม. (2543). บทบาทของประชาชนต่อการส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตย. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2562). แผนกิจกรรมการศึกษาชุดวิชา 82714 หลักและแนวทางการวิเคราะห์การเมืองท้องถิ่น. ใน หน่วยที่ 1 หลักและแนวทางการศึกษาการเมืองท้องถิ่น. นนทบุรี: หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกการเมืองการปกครองท้องถิ่น สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ปิยะนุช เงินคล้าย วงพัทธ์ ภูพันธ์ศรี และวิณา พิงวิวัฒน์นิกุล. (2563). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น. วารสารวิจัยรามคำแหง (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 23(1), 11.
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2555). คำสอนว่าด้วยรัฐและหลักกฎหมายมหาชน. ใน โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัฒนชัย ศิริญาณ และชัยรัตน์ มาสอน. (2561). การพัฒนาพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยในศตวรรษที่ 21. รมยสาร, 16(1), 155.
- วิศาล ศรีมหาวโร. (2563). ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย: กรณีศึกษาเยาวชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 7 (1), 149.
- เสาวลักษณ์ ปิติ. (ม.ป.ป.). แนวทางในการหารูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย: ศึกษากรณีการมีส่วนร่วมของสภาองค์กรชุมชนในการบริหารจัดการท้องถิ่น. ใน (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์). คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2551). สร้างการปกครองท้องถิ่นให้เป็นรากฐานพัฒนาประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธรรมดาเพรส.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2557). การพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- อนุชา พละกุล และคณะ. (2561). แนวทางการพัฒนาการเมืองการปกครองในสังคมชนบทสมัยใหม่. วารสารรัชต์ภาคย์, 12(26), 270-271.
- อมร รักษาสัตย์. (2543). หลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร: การ์ตันการพิมพ์.
- อมร รักษาสัตย์ และคณะ. (2539). ประชาธิปไตย อุดมการณ์ หลักการ และแบบอย่างการปกครองหลายประเทศ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Shively, W .P. (2008). Power & choice: An introduction to political science. (11th ed.). Boston: McGraw-Hill.

องค์ความรู้ในการเลี้ยงวัวชน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านในหมง
ตำบลพรหมโลก อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช*

KNOWLEDGE OF BULL FIGHTING RAISING
A CASE STUDY BAN NAIMONG COMMUNITY PROM LOK SUB-DISTRICT,
PROMKIRI DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

ธำปวุฒิ โชติเชย

Thapawut Chodchaey

จิตติมา ดำรงวัฒนะ

Jittima Damrongwattana

บุญยิ่ง ประทุม

Boonying Prathum

พงศ์ประสิทธิ์ อ่อนจันทร์

Pongprasit Onchun

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย (คงคาไหว)

Phrakhruwinaithon Suriya Suriyo (Kongkawai)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Si Thammarat Campus, Thailand

E-mail: thapawut.2022@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง องค์ความรู้ในการเลี้ยงวัวชน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านในหมง ตำบลพรหมโลก อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ความรู้ใน

* Received 26 September 2022; Revised 11 October 2022; Accepted 11 October 2022

การเลี้ยงวัวชน ภูมิศึกษา ชุมชนบ้านในหมง และศึกษาแนวทางการส่งเสริมการเลี้ยงวัวชนของชุมชนบ้านในหมง ตำบลพรหมโลก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์กลุ่มผู้เลี้ยงวัวชน จำนวน 5 คน และกลุ่มผู้ให้การส่งเสริมสนับสนุนจำนวน 3 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ความรู้ในการเลี้ยงวัวชน ภูมิศึกษา ชุมชนบ้านในหมง 1.1) ภูมิหลังและพัฒนาการวัวชนของภาคใต้ การชนวัว เป็นกีฬาพื้นเมืองของคนภาคใต้ การชนวัวในระยะแรกเกิดจากการนำวัวมาชนกันเพื่อความสนุกสนานหลังเก็บเกี่ยวผลผลิตจากไร่นา ปัจจุบันจะมีการเลี้ยงวัวชนเพื่อการแข่งขัน การพนันขึ้นต่อกัน 1.2) การคัดเลือกสายพันธุ์วัวชน สายพันธุ์วัวชนต้องเป็นพันธุ์ไทยแท้ พ่อพันธุ์เป็นวัวชน ลูกที่ออกมาจะเป็นวัวชนที่มีใจทรหดอดทน มีไหวพริบดี 1.3) ลักษณะวัวชนที่ดี ลักษณะเฉพาะพันธุ์ การคัดเลือกโครงสร้างของร่างกาย โดยเลือกวัวที่มีคร่อมอกใหญ่ บั้นท้ายเล็กเรียวยาวลาดลงเหมือนโครงสร้างของสิงโต ลักษณะสีของวัวชน และลักษณะขวัญที่ดีของวัวชน ส่วนใหญ่จะเลือกวัวชนที่มีลักษณะตามตำราวัวชน 1.4) การเลี้ยงดูวัวชน การเลี้ยงวัวชนก่อนติดคู่ ผู้เลี้ยงจะต้องนำวัวออกเดินออกกำลังกาย ในช่วงเช้า และช่วงเย็น จะทำหลังจากการเดินออกกำลังกาย วันละสองครั้ง การอาบน้ำให้วัวชนจะต้องอาบน้ำอย่างพิถีพิถัน ระหว่างที่อาบน้ำผู้เลี้ยงวัวชนใช้มือลูบคลำลำตัวเพื่อทดสอบว่าวัวปกติหรือไม่ เมื่อวัวชนอาบน้ำเช็ดตัว และทาขมิ้นเพื่อไม่ให้วัวเป็นหวัดหลังจากอาบน้ำ แล้วจึงนำวัวไปตากแดด ก็จะให้กินหญ้าไปพร้อมๆ กัน หญ้าที่เป็นที่นิยมของกลุ่มผู้เลี้ยงวัวชน ได้แก่ หญ้าหว่ายข้อ และหญ้าหรวด การตากแดดเป็นกิจกรรมของผู้เลี้ยงวัวชนที่จะต้องทำการในรอบ 1 วันผู้เลี้ยงวัวส่วนใหญ่จะกักตัวควบคู่ไปกับการให้กินหญ้า การเลี้ยงดูวัวชนในขณะที่ยังติดคู่ชน เมื่อติดคู่ชนแล้วจะต้องทำสัญญาการชนที่ทางสนามชนวัวเตรียมไว้ เมื่อทำสัญญาเรียบร้อยแล้ว เจ้าของวัวจะนำวัวของตนมาอาศัยในโรงเรือนที่ทางสนามได้จัดเตรียมไว้ให้ จำนวนผู้ดูแลรักษาวัวชน โดยทั่วไปจะอยู่ 4-5 คน สำหรับบางค่ายจะมีผู้เลี้ยง 5-6 คน แล้วแต่พื้นที่ โดยจะมีการแบ่งหน้าที่กัน อาหารเสริมต้องเป็นอาหารที่มีแร่ธาตุและวิตามินไปเสริมสร้างความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ กระดูก ผิวหนังเป็นมัน ขนสวย ในช่วงที่วัวติดคู่ชนนี้เจ้าของวัวจะเพิ่มเติมการเสริมแต่งภายนอก โดยสิ่งที่นิยมทำในขณะที่วัวติดคู่ชน ได้แก่ การเคลือบหาน้ำมันงที่ขาวหลังจากอาบน้ำเสร็จ จะทำให้เขาขาวแข็ง เหนียว ไม่เปราะร้าวหรือแตกหักง่าย 1.5) การฝึกซ้อมวัวชน การเลือกคู่ซ้อม เลือกตัวที่มีลักษณะโครงสร้างร่างกายใกล้เคียงกัน เวลาและสถานที่ในการซ้อม เลือกซ้อมในเวลาช่วงเช้า จำนวนเวลาในการซ้อมคู่ การซ้อมแต่ละครั้งไม่จำกัดเวลาในการซ้อม การซ้อมครั้งแรกเริ่มจากใช้เวลาน้อย และครั้งต่อไป

จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ให้เหมาะกับสภาพร่างกาย การวางวัวก่อนติดคู่ชน เลือกคู่ชนที่มีลำตัวเท่ากัน ความสูงยาวของลำตัวใกล้เคียงกัน เลือกวัวชนที่มีปลายเขาวัวที่ใกล้เคียงกัน เพื่อที่เวลาวางวัวชนจะได้สู้กันได้และออกกำลังได้อย่างเต็มที่ และ 2. แนวทางการส่งเสริมการเลี้ยงวัวชน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านในหมง 2.1) แนวทางส่งเสริมด้านเงินทุน กลุ่มผู้เลี้ยงวัวชนจึงต้องการเงินทุนเพื่อนำมาใช้ในการเลี้ยงวัวชน ในการขยายพันธุ์วัวชน การนำไปซื้ออุปกรณ์ต่างๆ การสร้างโรงเรือน การสร้างสนามฝึกซ้อมสำหรับวัวชน เป็นต้น 2.2) แนวทางส่งเสริมด้านองค์ความรู้การเลี้ยงวัวชน ควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลทางด้านวิชาเกี่ยวกับการเลี้ยงวัวชน 2.3) แนวทางส่งเสริมการรวมกลุ่ม การจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงวัวชน เป็นการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ แลกเปลี่ยนสายพันธุ์วัวชน 2.4) แนวทางส่งเสริมด้านการบริหารและการจัดการ ควรมีการบริหารจัดการกลุ่มผู้เลี้ยงวัวชน ตั้งแต่การเริ่มเลี้ยง ต้องศึกษาข้อมูลในการเลี้ยงให้ดี มีการวางแผนในการพัฒนาสายพันธุ์ วางแผนในการขยายพันธุ์วัวชน วางแผนในการเลี้ยง การฝึกซ้อม เพื่อให้วัวชนมีร่างกายที่แข็งแรง และพร้อมสำหรับการชนเพื่อแข่งขันอยู่เสมอ

คำสำคัญ: การเลี้ยงวัวชน, วัวชน

ABSTRACT

The research of Study Knowledge of Bull Fighting Raising. A Case Study Ban Naimong Community Prom Lok Sub-district, PromKiri District, Nakhon Si Thammarat Province. The purposes of this research were to study Knowledge of Bull Fighting Raising. A Case Study Ban Naimong And study to Guidelines to promote Bull Fighting Raising. A Case Study Ban Naimong Community Prom Lok Sub-district, PromKiri District, Nakhon Si Thammarat Province. by using a qualitative research methodology Interviews with a group of 5 butt cattle breeders and 3 supporters. The Results of the research found that ; 1. Knowledge of Bull Fighting Raising. A Case Study Ban Naimong ; 1.1) Background and development of cows in the southern region Bullfighting is a native sport of the southern people. The first bullfighting was when the cows collided for fun after harvesting the crops from the fields. Currently there will be cattle raising for

competition. Betting against each other. 1.2) Selection of cattle breeds The cattle breed must be pure Thai. The breeder is a butt. The offspring that come out will be a stoic bull with a strong heart and a good sense of wit. 1.3) peculiarities body structure selection by choosing a cow with a large breast The slender buttocks sloped down like a lion's structure. color characteristics of cows and the good moral character of the bull Most of them will choose a butt that looks like a butt bull textbook. 4) Raising cattle Raising cows before mating Shepherds must take the cows out for a walk in the morning and in the evening after the exercise walk. twice a day To bathe the buttocks must be meticulously bathed. While taking a shower, the cow-bump nanny touches his body with his hand. to test whether the cow is normal or not When a cow hits a bath and wipes and apply turmeric to keep cows from getting cold after shower Then take the cow to dry in the sun. It will eat grass at the same time. Grass that is popular among the cattle herders include rattan grass and grass rakes. Sun exposure is an activity of the cattle herders that must be done in 1 day. Big will bite and do it in conjunction with feeding. Raising cattle while being in a collision When a partner is caught, they must make a collision contract prepared by the bullfighting field. When the contract is completed The owner of the cow will bring his cow to live in the barn provided by the field. Number of caretakers Usually there are 4-5 people, for some camps there will be 5-6 mentors, depending on the area. which will have to share the duties Supplements must be food that contains minerals and vitamins to strengthen muscles, bones, shiny skin, and beautiful fur. The most popular thing to do while cows are in a fight is to apply honey to the cow's horns after taking a bath. This will make him hard, tough, not brittle or easily broken. 1.5) Bullfighting training selection of sparring partners Choose one that is similar in body structure. Time and place of rehearsal Choose to practice in the morning The amount of time to practice pairs Each rehearsal is not limited to rehearsal time. The first rehearsal started with little time. And next time will increase more

and more to suit the physical condition. Placing a cow before getting caught in a collision Choose a pair that has the same body. The height and length of the body are similar. Choose a butt that has a similar horn tip, so that when the bulls are placed, they can fight each other and exercise to the fullest. And 2. Guidelines to promote Bull Fighting Raising. A Case Study Ban Naimong Community. 2.1) Funding Promotion Guidelines The buttstocks need funds to raise the buttocks. in the breeding of cattle Bringing in the purchase of equipment building a house Creating a training ground for butt cows, etc. 2.2) Approaches to promote the body of knowledge in raising butt cows. should publicize Technical information about butt cattle raising. 2.3) Guidelines to promote group integration. Establishment of a group of cattle herders is a group to exchange knowledge Exchange of butt-cow breeds 2.4) Approaches to promote management and management There should be a management of the cattle herders. since the start of the party Must study the information on raising well. It is planned to develop the species. Plan for breeding cattle Plan your raising and training sessions so that the buttocks have a healthy body. and always ready for the crash to compete.

Keywords: bull Fighting Raising, bull Fighting

บทนำ

การแข่งขันกีฬาวัวชน (ชนวัว) ของประเทศไทย แรกเริ่มเดิมทีที่เกิดขึ้นก็ด้วยวัตถุประสงค์ที่คนต้องการความสนุกสนานเพลิดเพลินกับเกมกีฬาต่อสู้เป็นหลัก โดยคัดเลือกวัวชนจากวัวพื้นเมืองที่มีลักษณะเหมาะสมนำมาชน โดยทั่วไปเกมกีฬาต่อสู้ที่มีการแพ้และชนะ มักมีการพนันขึ้นต่อเกิดขึ้นเสมอ ในแวดวงของกลุ่มคนที่ชอบการชนวัวก็เช่นกัน สถานที่ชนวัวจะเป็นแหล่งรวมมวลชนในท้องถิ่นในอดีตใช้ท้องไร่ท้องนาหลังเก็บเกี่ยวพืชผล สำหรับปัจจุบันมีสถานที่เฉพาะสำหรับการชนวัวเกิดขึ้น ซึ่งเดิมคนทั่วไปมักเรียกว่า “บ่อนวัวชน” เนื่องจากมวลชนที่เข้ามาชมเกมกีฬาชนวัวมักเล่นการพนันด้วย ดังนั้นการเล่นการพนันชนวัวจึงได้ถูก

บรรจอยู่ในพระราชบัญญัติการพนันพุทธศักราช 2478 ทั้งนี้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐสามารถดูแลความสงบเรียบร้อยได้ วัฒนธรรมการชนวัวของคนได้จากอดีตจนถึงปัจจุบันได้มีวิวัฒนาการมาโดยลำดับ การจัดชนวัวในปัจจุบันได้คำนึงถึงเหตุผลอื่น ๆ ที่สำคัญมากนอกจากการพนัน เช่น เศรษฐกิจชุมชน ความสัมพันธ์ของมวลชน การมีอาชีพของคนในชุมชน สถานที่ท่องเที่ยว การพักผ่อนหย่อนใจของผู้สูงอายุ และประการสำคัญเป็นการรักษาพันธุ์กรรมของวัวพื้นเมืองมิได้หายสาบสูญไป (สมกมล ศรีสมโภชน์, 2556)

การเลี้ยงวัวชนในภาคใต้มีเอกลักษณ์ที่น่าสนใจ คือ เกษตรกรชาวชนบทได้รับการถ่ายทอดวิธีการเลี้ยงสัตว์มาตั้งแต่บรรพบุรุษ ได้รับประโยชน์จากการเลี้ยงสัตว์ทั้งทางตรง และทางอ้อม ในสังคมชนบทบางพื้นที่บางท้องถิ่นยังเลี้ยงสัตว์เพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ ถือเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีและเอกลักษณ์ประจำภาคประจำท้องถิ่น เช่น การเลี้ยงไก่ชน การเลี้ยงวัววังลานในภาคกลาง การเลี้ยงวัวชนในภาคใต้ เป็นต้นเกษตรกรในภาคใต้เลี้ยงวัวเพื่อเป็นรายได้เสริมให้แก่ครอบครัว ควบคู่ไปกับการทำสวนทำนา วัวที่เลี้ยงเป็นวัวพื้นเมืองภาคใต้ กินหญ้าพื้นเมือง มีสุขภาพสมบูรณ์และสืบพันธุ์ให้ลูกได้ตามปกติ และเลี้ยงไว้เพื่อเป็น วัวชน ใช้วิธีเลี้ยงแบบดั้งเดิม โดยใช้เชือกร้อยจมูก และผูกล่ามตามทุ่งนาที่ว่างเปล่า สำหรับคอกที่ใช้ขังวัวจะใช้ขังช่วงกลางคืน โดยใช้ได้ถนนบ้าน หรือคอกติดกับบ้าน มีการสูมไฟเพื่อไล่ยุง มีการไต่ยาพื้นบ้านหรือสมุนไพรในการบำรุงวัวและรักษาโรคของวัว ผู้เลี้ยงมีการตั้งชื่อให้แก่วัวทุกตัว ตั้งตามสีหรือตำหนิในตัววัวเจ้าของวัวจะรักทะนุถนอมและมีความผูกพันกับวัวมาก และผู้เลี้ยงจะแยกลักษณะต่างๆ ในตัววัวได้เป็นอย่างดี (สมหมาย คล้ายบ้านใหม่, 2558)

ชุมชนบ้านในหมง ตำบลพรหมโลก อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการเลี้ยงวัวชนกันมานาน วิถีชีวิตของคนเลี้ยงวัวชนในชุมชนบ้านในหมงจะต้องอยู่กับวัว หลับนอนกับวัว แลดูแลสุขภาพ เสมือนหนึ่งว่าเป็นบุคคลในครอบครัว บ่อยครั้งที่วัวได้รับการเลี้ยงดูดีกว่าบุคคลในครอบครัว ทั้งลูกและเมียต่างก็ยอมรับสภาพดังกล่าว เพราะพวกเขาต่างถือว่าวัวก็คือ “หุ้นส่วนชีวิต” ของเขาด้วยเช่นกัน วัวชนในปัจจุบัน มีการพัฒนามากเมื่อเทียบกับในอดีต เจ้าของวัวชนหันมาให้ความสำคัญการดูแลสุขภาพวัวชนมากขึ้น เนื่องจากมีผลต่อการได้เปรียบในการแข่งขัน หากวัวชนมีสุขภาพที่ดีจะมีความแข็งแรง และสามารถต่อสู้กับคู่ต่อสู้ได้ ดังนั้นในการดูแลรักษาและการด้านสัตว์แพทย์จึงมีความสำคัญ และมีบทบาทมากยิ่งขึ้นในวงการวัวชนในภาคใต้ และยังเป็นการช่วยการพัฒนาความรู้ และการศึกษาวิจัยทางด้านวัวชนในภาคใต้ให้มากขึ้นในอนาคตข้างหน้าการเลี้ยงวัวชน ต้องใช้เวลาและน้ำอดน้ำทน โดยในการเลี้ยงวัวชนนั้น

เป็นภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมา เริ่มตั้งแต่การคัดเลือกวัวชนก็คือ วัวชนไม่ต้องการบันท้ายใหญ่เหมือนวัวเนื้อ ต้องการตะโพกเรียวเล็กเหมือนสิงโต เพื่อความคล่องตัวในการขับเคลื่อนเวลาชน แต่ต้องการคร่อมอกใหญ่ เพราะเวลาชนต้องการแรงกดยันคู่ต่อสู้บริเวณสองขาหน้าเป็นหลัก ซึ่งในชุมชนบ้านในหมงวัวชนทุกตัวจะต้องตื่นตั้งแต่ตี 5 เพื่อกินหญ้า แล้วพาไปเดินวิ่งออกกำลังกาย รวมทั้งฝึกเดินวง เดินขึ้นเนิน และแหงดิน เพื่อเพิ่มความฟิตให้มากที่สุด แล้วกลับมากินหญ้า อาบน้ำ และเช็ดตัว จากนั้นในช่วงบ่าย ก็ต้องพาไปเดินวิ่งออกกำลังกายอีกรอบ ก่อนพากลับมากินหญ้า อาบน้ำ และนอนพักยาวถึงเช้ามืด ซึ่งบางวันก็จะมีการให้อาหารเสริม นวดตัว และทำความสะอาดตามจุดต่าง ๆ เพิ่มเป็นพิเศษ เพื่อให้วัวชนมีความสมบูรณ์มากที่สุด ทั้งนี้ด้วยการขั้นตอนที่มากมาย และการดูแลที่แสนพิถีพิถัน สำหรับวัวชนโดยทั่วไปเมื่อถึงวัยเจาะจมูก หรืออายุเกือบ 1 ปี จะมีมูลค่าประมาณตัวละ 1-2 หมื่นบาท ขึ้นอยู่กับคุณภาพของสายพันธุ์ กระทั่งอายุราว 5 ปี ก็เริ่มจะนำไปประลองกำลังตามสถานที่ต่าง ๆ ได้แล้ว และบางตัวที่มีความแข็งแรงสมบูรณ์สูง อาจชนได้ถึงอายุ 15 ปี ซึ่งแต่ละปีจะชนได้ประมาณ 3 ครั้ง ขึ้นอยู่กับบาดแผลจากการลงกรำศึกในแต่ละครั้งว่ารุนแรงมากน้อยแค่ไหน อย่างไรก็ตามวัวชนตัวที่เก่ง ๆ ยังสามารถสร้างรายได้ให้เจ้าของเพิ่มอีกทางหนึ่ง ด้วยการรับจ้างผสมพันธุ์ หรือรีดน้ำเชื้อ ซึ่งกำลังเป็นที่ต้องการสูงเช่นกัน ซึ่งการเลี้ยงวัวชนให้มีความสมบูรณ์แข็งแรงนั้นขึ้นอยู่กับผู้เลี้ยงแต่ละคน (สุธิวงศ์ พงษ์ไพบูลย์, 2552)

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเรื่อง องค์ความรู้ในการเลี้ยงวัวชน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านในหมง ตำบลพรหมโลก อำเภอพรมหิรี จังหวัดนครศรีธรรมราช อีกทั้งยังเป็นการรวบรวมองค์ความรู้ไว้เป็นต้นแบบที่ถูกต้อง ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ต่อการศึกษา อีกทั้งเป็นการอนุรักษ์สืบทอดวัฒนธรรมในการเลี้ยงวัวชนให้คงอยู่สืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ความรู้ในการเลี้ยงวัวชน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านในหมง ตำบลพรหมโลก อำเภอพรมหิรี จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการเลี้ยงวัวชน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านในหมง ตำบลพรหมโลก อำเภอพรมหิรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ผู้ใช้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มที่ 1 ผู้เลี้ยงวัวชน ชุมชนบ้านในหมง คือ เกษตรกรรายย่อยผู้เลี้ยงวัวชน จำนวน 5 คน ได้แก่ 1) นายฉวาง สวัสดิสาร 2) นายสาธิต นาภูมิ 3) นายวีระยุทธ สรรเสริญ 4) นายสุธี ทัพย์รัตน์ และ 5) นายพันธ์ศักดิ์ ขวัญมาศ

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้ให้การสนับสนุนเจ้าของวัวชน จำนวน 8 คน 1) นายสถิต นนทโชติ (นายกเทศมนตรีตำบลพรหมคีรี) 2) นายอารมณ รัตนโชติ (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 7 บ้านในหมง) 3) นายเด่นเกรียงไกร ถือพุทธ (เจ้าของค่ายวัวชน) 4) สมชาย เกตุชาติ (นายสนาม) 5) นายปรีวรรต มานพศิลป์ (เซียนวัวชน) 6) นายธีรชัย ขวัญมาศ (เซียนวัวชน) 7) นายชนิต มานพศิลป์ (เซียนวัวชน) และ 8) นายวัฒนา ณ นคร (กรรมการตัดสินการแข่งขันวัวชน)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ผู้วิจัยถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดในการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เตรียมตัวศึกษาทำความเข้าใจในแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษากำหนดวิธีการและประเด็นที่สำคัญเพื่อเป็นแนวทางในการรวบรวมข้อมูลอย่างรอบด้าน ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.2 แบบสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ในประเด็นตามวัตถุประสงค์ คือ องค์ความรู้ในการเลี้ยงวัวชน และแนวทางส่งเสริมการเลี้ยงวัวชน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านในหมง ตำบลพรหมโลก อำเภoprหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ชัดเจน และมีความถูกต้องตรงตามความเป็นจริงทุกประการ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร เป็นการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการเรียนรู้ที่ควบคุมเนื้อหาได้อย่างถูกต้อง โดยรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา ซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิ

3.2 การศึกษาภาคสนาม เป็นการศึกษาในเชิงคุณภาพเป็นการศึกษาที่ลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้กรอบแนวคิดที่กำหนดไว้เป็นแนวทางในการแสวงหาความจริงที่เกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการเลี้ยงวัวชน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านในหมง ตำบลพรหมโลก อำเภoprหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูล หรือการศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยต่างๆ กลุ่มตัวอย่าง และการศึกษาภาคสนาม เมื่อรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบเนื้อหาอย่างถูกต้องเรียบร้อยแล้ว ดังนั้นจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้เนื้อหาที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ที่ผู้วิจัยทำการศึกษา และนำมาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. องค์ความรู้ในการเลี้ยงวัวชน ภูมิศึกษา ชุมชนบ้านในหมง ตำบลพรหมโลก อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1 ภูมิหลังและพัฒนาการวัวชนของภาคใต้ การชนวัว เป็นกีฬาพื้นเมืองของคนภาคใต้ที่มีปรากฏอย่างยาวนานตั้งแต่สมัยอดีต การชนวัวในระยะแรกเกิดจากการนำวัวมาชนกันเพื่อความสนุกสนานหลังเก็บเกี่ยวผลผลิตจากไร่นา วัฒนธรรมกีฬาชนวัวมีอยู่คู่กับวัฒนธรรมการทำไร่นา ซึ่งหลังฤดูเพาะแล้วปลูกทั้งคนและวัวต่างได้มีเวลาว่างพักผ่อน คนภาคใต้จึงหาความเพลิดเพลินโดยการเปลี่ยนวัวใช้แรงงานมาเป็นวัวชนชั่วคราว พื้นที่ว่างตามไร่นาถูกใช้มาเป็นสนามชนวัว เป็นสถานที่พบปะกันของชาวบ้านทุกเพศทุกวัย ในระยะต่อมาวัวชนวิวัฒนาการเป็นกีฬาพื้นเมืองที่ได้รับความนิยมจัดกันอย่างแพร่หลายในภาคใต้ แม้ในปัจจุบันจะมีการเลี้ยงวัวชนเพื่อการแข่งขัน การพนันขันต่อกัน เช่นเดียวกับการเลี้ยงวัวชนของชุมชนบ้านในหมง ที่มีการเลี้ยงวัวชนเพื่อการแข่งขัน หรือเพื่อขายให้กับค่ายวัวชนต่าง ๆ เป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชน

1.2 การคัดเลือกสายพันธุ์วัวชน การคัดเลือกวัวชนในปัจจุบันได้คำนึงถึงความสามารถในการชนและการมีสายพันธุ์มากกว่า การเลือกสายพันธุ์วัวชนนั้น มักแล้วแต่ผู้เลี้ยงแต่ละคน แต่ส่วนใหญ่เน้นในชุมชนมักจะเลือกพ่อพันธุ์ที่เป็นวัวชน แม่พันธุ์เป็นวัวไทยแท้ ลูกจะออกมาเป็นวัวชนที่ดีนั้นต้องขึ้นอยู่กับผู้เลี้ยงและดูแลลูกวัว ต้องคัดเลือกตั้งแต่พ่อแม่ แม่ต้องมีสายเลือดนักสู้ พ่อต้องเป็นวัวชนที่สมบูรณ์แข็งแรง การคัดเลือกวัวชนนั้นผู้ที่เลี้ยงมักจะคัดเลือกวัวที่มีลักษณะจำเพาะของแต่ละสายพันธุ์ ลูกวัวที่นำมาฝึกเป็นวัวชนได้นั้นต้องมีอายุ 4-5 ปี เพราะเป็นวัววัยหนุ่มมีความพร้อมในการฝึกเป็นวัวชน สายพันธุ์วัวนั้นต้องเป็นพันธุ์ไทยแท้

มีพ่อพันธุ์เป็นวัวชน เพราะลูกที่จะออกมาเป็นวัวชนนั้นจะได้มีใจทรหดอดทนในการชน มีไหวพริบดี

1.3 ลักษณะวัวชนที่ดี

1.3.1 ลักษณะเฉพาะพันธุ์ โดยการคัดเลือกโครงสร้างของร่างกาย โดยเลือกวัวที่มีคร่อมอก วัวที่ดีจะต้องมีคร่อมอกใหญ่ บั้นท้ายเล็กเรียวยาวลาดลงเหมือนโครงสร้างของสิงโต มีข้อเท้าและเล็บ ข้อเท้าและเล็บเป็นส่วนที่มีความสัมพันธ์สืบเนื่องจากกระดูก วัวชนที่ดีต้องมีกระดูกใหญ่ เพราะวัวกระดูกใหญ่มักจะมีเนื้อน้อยมีความปราดเปรียว คล่องตัว หลังหนา ออกใหญ่ ขนสวยสะอาด หางยาว มีดวงตาเล็ก ปลายยอดเขาของวัวชนยาวสวย และตรงบริเวณโคนเขามีลักษณะใหญ่มีความแข็งแรง เลือกวัวชนที่มีคิ้วหนา หางของวัวชนยาว ต้องมีขวัญที่ดีมีความอดทนในการต่อสู้ มีประวัติขึ้นเชิงทางชนที่ดี

1.3.2 ลักษณะสีของวัวชน สีของวัวชนจะมีผลต่อการตัดสินใจนำมาเลี้ยงของเจ้าของ เพราะสีวัวแต่ละตัวจะมีลักษณะเด่นไม่เหมือนกันการจะเลือกวัวมานำเลี้ยงนั้นขึ้นอยู่กับความชอบส่วนตัวของผู้ที่จะเลี้ยงวัว เพราะวัวบางสีจะให้คุณและทรัพย์ แก่เจ้าของวัว แต่วัวบางสีอาจจะให้โทษหรือความอัปโชคแก่เจ้าของ สีของวัวมีสีอยู่เป็นจำนวนมาก บางตัวอาจจะมีเพียงสีเดียวตลอดทั้งตัว บางตัวอาจมีสองสี และบางตัวอาจมีหลายสีในตัวเดียวกัน

1.3.3 ลักษณะขวัญที่ดีของวัวชน ขวัญวัว คือ ขนที่ขึ้นเวียนกลมคล้ายกันหอยตามส่วนต่างๆ บนผิวหนังของวัว วัวแต่ละตัวจะมีขวัญอยู่ในตำแหน่งที่แตกต่างกัน มีทั้งขวัญดี ขวัญร้าย และขวัญไม่ดีไม่ร้าย ขวัญวัวที่มีลักษณะดีเป็นขวัญที่อยู่บนตัววัวในตำแหน่งที่เชื่อว่าเป็นตำแหน่งที่ดี หากได้ครอบครองวัวที่มีขวัญดี จะทำให้เกิดความสิริมงคลแก่คนเลี้ยง ส่วนใหญ่จะเลือกวัวชนที่มีลักษณะตามตำราวัวชนและเลือกจากลักษณะขวัญที่อยู่บนตัวของวัวชน

ภาพที่ 4 ขวัญของวัวชนบริเวณหน้าผาก

ภาพที่ 5 ขวัญของลูกวัวชน

1.4 การเลี้ยงวัวชน

1.4.1 การเลี้ยงวัวชนก่อนติดคู่

1.4.1.1 การออกกำลังกาย ผู้เลี้ยงจะต้องนำวัวออกเดินไปตามสถานที่ต่าง ๆ เรียกว่า “การเดินวัว” ในช่วงเช้า และช่วงเย็น เป็นระยะทางวันละ 5-10 กิโลเมตร หรือระยะทางไกลไกลตามที่ผู้เลี้ยงวัวต้องการ เส้นทางเดินอาจจะฝึกเดินตามทางที่เป็นดินเหนียว ดินทราย พื้นดินธรรมดาที่ว่างตามทุ่งนา หรือเดินบนถนนก็ได้แล้วแต่การฝึกฝนของเจ้าของวัว หรือผู้เลี้ยงวัว นอกจากการเดินออกกำลังกายแล้ว วัวชนจะต้องฝึกซ้อมชนด้วย นอกจากการเดินออกกำลังกายแล้ว วัวชนยังจะต้องซ้อมฝึกซ้อมชนด้วย คนในวงการวัวชนเรียกกันว่า “การวางวัว” การวางวัวหรือซ้อมชนเป็นการสร้างความแข็งแกร่งให้กับกล้ามเนื้อทุกส่วนของร่างกาย

1.4.1.2 การอาบน้ำ การอาบน้ำให้วัวชนจะทำหลังจากการเดินออกกำลังกาย โดยปกติการอาบน้ำให้วัวชนนั้นจะทำวันละสองครั้ง การอาบน้ำให้วัวชนจะต้องอาบน้ำอย่างพิถีพิถัน อาบน้ำโดยใช้แปรงขัดถูให้ทั่วลำตัวของวัวชน โดยวัวชนตัวหนึ่งนั้นจะต้องใช้เวลาในการอาบน้ำประมาณ 30 นาที ในระหว่างที่อาบนั้นผู้เลี้ยงวัวชนจะต้องใช้มือลูบคลำลำตัว เพื่อทดสอบว่าวัวเย็นเป็นปกติแล้วหรือไม่ เมื่อวัวชนอาบน้ำเช็ดตัว และทาขมิ้นเพื่อไม่ให้วัวเป็นหวัด

1.4.1.3 การกินหญ้า หลังจากอาบน้ำ แล้วจึงนำวัวไปตากแดด ก็จะทำให้กินหญ้าไปพร้อมๆ กัน หญ้าที่เลี้ยงวัวหามาให้วัวนั้นจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นชนิดของหญ้า คุณภาพของหญ้า ความสดของหญ้า และความเค็มของวัว เป็นต้น หญ้าที่เป็นที่นิยมของกลุ่มผู้เลี้ยงวัวชน ได้แก่ หญ้าหว่ายข้อ และหญ้าหว่าด

1.4.1.4 การตากแดด การตากแดดเป็นกิจกรรมของผู้เลี้ยงวัวชนที่จะต้องทำการในรอบ 1 วันผู้เลี้ยงวัวส่วนใหญ่จะกดทำควมคู่ไปกับการให้กินหญ้า คือปล่อยให้วัวกินหญ้ากลางแดดและแม่เมื่อมากินเชือกแล้วก็จะคงปล่อยให้ว่ายินตากแดดอยู่ต่อไปจนกระทั่งถึงเวลาบ่าย 3 โมงโดยประมาณจึงจะนำวัวเข้าโรงเรือนเพื่อพักผ่อนประมาณ 1 ชั่วโมงก่อนที่จะฟังว่าออกเดินเพื่อยัดเส้นยัดสายในช่วงเย็นเมื่อเวลา 4 โมงโดยประมาณตามวงจรวัฏจักรใน 1 วัน ทั้งนี้เพื่อให้วัวมีกล้ามเนื้อที่แข็งแรงปราศจากไขมันและเคยชินกับสภาพอากาศที่ร้อนอบอ้าวในวันชนจริง

ภาพที่ 6 การออกกำลังกายของวัวชน

ภาพที่ 7 การอาบน้ำให้วัวชน

ภาพที่ 8 หญ้าที่ตัดไว้ให้วัวชน

ภาพที่ 9 การตากแดด

1.5 การเลี้ยงดูวัวชนในขณะที่ยัดคู่ชน

1.5.1 การเข้าอยู่อาศัยในโรงเรือน เมื่อยัดคู่ชนแล้วจะต้องทำสัญญาการชนที่ทางสนามชนวัวเตรียมไว้ เมื่อทำสัญญาเรียบร้อยแล้ว เจ้าของวัวจะนำวัวของตนมาอาศัยในโรงเรือนที่ทางสนามได้จัดเตรียมไว้ให้ ส่วนใหญ่จะนิยมนำวัวมาอาศัยที่โรงเรือนก่อนวันแข่งขันประมาณ 15-20 วัน เพื่อให้วัวคุ้นเคยกับสภาพอากาศและสภาพแวดล้อมของพื้นที่แข่งขัน การเข้าอาศัยในโรงเรือนหลังจากที่วัวยัดคู่ชนแล้ว พี่เลี้ยงวัวจะต้องดูแลอย่างใกล้ชิดตลอด 24

ข้าวโม่ เพื่อป้องกันการวางยาหรือการให้สิ่งแปลกปลอมให้วัวชน โดยโรงเรือนวัวชนจะต้องมีความโล่งแจ้ง สะอาด ไม่มีน้ำขัง มีน้ำใช้สะดวก มีที่สำหรับให้วัวตากแดด และทำปฏิบัติการต่างๆ ได้สะดวก

1.5.2 จำนวนผู้ดูแลรักษา จำนวนผู้ดูแลรักษาวัวชน โดยทั่วไปจะอยู่ 4-5 คน สำหรับบางค่ายจะมีพี่เลี้ยง 5-6 คน แล้วแต่พื้นที่ โดยจะมีการแบ่งหน้าที่กัน สำหรับผู้ที่หน้าที่พี่เลี้ยงวัวชนจะต้องเป็นคนที่รักวัวชน มีความขยัน มีเวลาให้กับวัวชน ดูแลเอาใจใส่วัวชนเป็นอย่างดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่

1.5.3 อาหารเสริม อาหารเสริมนั้นมีหลายอย่างด้วยแต่ต้องเป็นอาหารที่มีแร่ธาตุและวิตามินไปเสริมสร้างความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ กระดูก ผิวหนังเป็นมัน ขนสวย กินแล้วไม่สร้างไขมันได้ผิวหนังซึ่งทำให้วัวหอบ ตัวอย่างอาหารเสริม เช่น ต้มถั่วเขียว แล้วป้อนให้วัวชนกินให้วัวชนกินน้ำตาลกลูโคส ฟีตยาบำรุงต่าง ๆ ให้แก่วัวชน ให้วัวชนกินกล้วย น้ำว่า เพื่อให้วัวชนดูสดใสให้กินน้ำมะพร้าว เพื่อล้างสารพิษ เป็นต้น

1.5.4 การเสริมแต่งภายนอก ในช่วงที่วัวติดคู่ชนนี้เจ้าของวัวจะเพิ่มเติมการเสริมแต่งภายนอก โดยสิ่งที่นิยมทำในขณะที่วัวติดคู่ชน ได้แก่ การเคลือบทาน้ำผึ้ง รวงที่เขาวัวหลังจากอาบน้ำเสร็จในช่วงเช้า เชื่อกันว่าจะทำให้เขาวัวแข็ง เหนียว ไม่เปราะร้าว หรือแตกหักง่าย และการทาขมิ้นที่บริเวณลำตัวของวัวหลังจากที่วัวอาบน้ำเสร็จในช่วงเช้าหรือเย็น เพื่อทำให้ร่างกายอบอุ่นตลอดเวลา ป้องกันแมลง ทาน้ำมันมะกอก ทำความสะอาดเล็บเขาไม่ให้สกปรก ทาน้ำผึ้งรวงที่เขาวัวชนให้เขาแววใสที่ล่อเขาวัวชนให้สวยงาม ใส่ปลอกเขาหลากหลายสีสันเพื่อความสวยงาม ใส่สร้อยคอ

ภาพที่ 10 โรงเรือนวัวชน

ภาพที่ 11 จำนวนผู้ดูแลวัวชน

ภาพที่ 12 ยาบำรุงวัวชน

ภาพที่ 13 การแต่งวัวชน

1.6 การฝึกซ้อมวัวชน

1.6.1 การเลือกคู่ซ้อม เลือกตัวที่มีลักษณะโครงสร้างร่างกายความสูง ความยาวของลำตัวใกล้เคียงกัน ตัวเท่า ๆ กัน อายุพอ ๆ กัน หรือไม่ห่างกันมาก ความแข็งแรงพอ ๆ กัน ความยาวของเขาวัวชนใกล้เคียงกันหรือเหมือนกันขาดเหลือกันไม่มาก ไม่เสียเปรียบกันทั้ง 2 ฝ่าย

1.6.2 เวลาและสถานที่ในการซ้อม เลือกซ้อมวัวชนในเวลาช่วงเช้า เนื่องจากซ้อมวัวชนกับคู่ซ้อมตอนเช้าจะไม่ร้อน ซ้อมได้ทุกเวลา ยกเว้นตอนกลางคืน แต่ที่นิยมซ้อมกัน คือ ในช่วงเวลา 08.00 - 12.00 น. เลือกซ้อมที่เป็นลานกว้าง ๆ กลางแจ้ง ไม่เลือกซ้อมบริเวณที่เป็นดินโคลน เวลาในการซ้อมคู่แล้วแต่ความสะดวกของทั้งสองฝ่าย

1.6.3 จำนวนเวลาในการซ้อมคู่ การซ้อมคู่แต่ละครั้งไม่จำกัดเวลาในการซ้อม การซ้อมครั้งแรกเริ่มจากใช้เวลาน้อยประมาณ 20-25 นาที และครั้งต่อไปจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ให้เหมาะกับสภาพร่างกายวัวชน การซ้อมคู่แต่ละครั้ง ต้องดูอาการ หอบ เหนื่อย ของวัวชนด้วย ถ้าวัวชนยืนไม่ไหวก็ให้นำวัวชนออกจากการซ้อม

1.6.4 การวางวัวก่อนติดคู่ชน เลือกคู่ชนที่มีลำตัวเท่ากัน ความสูงยาวของลำตัวใกล้เคียงกัน เลือกวัวชนที่มีปลายเขาวัวที่ใกล้เคียงกัน เพื่อที่เวลาวางวัวชนจะได้สู้กันได้และออกกำลังได้อย่างเต็มที่ เลือกวัวชนที่มีอายุที่ใกล้เคียงกัน หรือมีอายุรุ่นเดียวกันและดูสภาพวัวชนว่าซ้อมคู่ได้เท่าไร ถ้าวัวชนมีอาการ หอบ เหนื่อยมาก เดินถอยหลังเวลาซ้อมคู่ก็ให้ทั้งสองฝ่ายนำวัวชนออกจากกันทันที และถ้าวัวชนใช้เวลาวางได้น้อยก็ไม่ควรนำวัวออกชน ถ้าเลือกวางวัวชนกับคู่ชนที่ใหญ่กว่าจะทำให้วัวชนซ้อมได้ไม่นาน เพราะประสบการณ์วัวชนที่ออก

ชนไม่เท่ากัน ร่างกายไม่เหมือนกัน เลือกวางวัวที่มีสีขนเหมือนกับคู่ชน เพื่อให้วัวชนเกิดความเคยชิน

ภาพที่ 14 การเปรียบวัว

ภาพที่ 15 การซ้อมวัวชน

ภาพที่ 16 การวางวัว

2. แนวทางการส่งเสริมการเลี้ยงวัวชน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านในหมง ตำบลพรหมโลก อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.1 แนวทางส่งเสริมด้านเงินทุน กลุ่มผู้เลี้ยงวัวชนจึงต้องการเงินทุนเพื่อนำมาใช้ในการเลี้ยงวัวชน ไม่ว่าจะนำมาเพื่อการขยายพันธุ์วัวชน โดยการซื้อน้ำเชื้อของวัวชนที่ดังๆ เก่งๆ เพื่อนำมาผสมกับแม่พันธุ์ หรือการนำไปซื้ออุปกรณ์ต่างๆ การสร้างโรงเรือน การสร้างสนามฝึกซ้อมสำหรับวัวชน เป็นต้น

2.2 แนวทางส่งเสริมด้านองค์ความรู้การเลี้ยงวัวชน ควรการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลทางด้านวิชาการเกี่ยวกับการเลี้ยงวัวชน โดยใช้แนวทางการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น การจัดทำหนังสือรวบรวมลักษณะของวัวชนอย่างละเอียดและสมบูรณ์ รวบรวมปราชญ์และครูภูมิปัญญาเกี่ยวกับการเลี้ยงวัวชนที่มีความรู้ความสามารถ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงวัวชน และหนังสือต้องมีการจัดจำหน่ายตามร้านหนังสือทั่วไป เพื่อให้ผู้สนใจได้มีโอกาสในการศึกษาและทำความเข้าใจกับวัวชนได้ลึกซึ้งมากกว่าเดิม มีการประชาสัมพันธ์การเผยแพร่ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับวัวชนผ่านทางสื่อออนไลน์ ระบบอินเทอร์เน็ต เช่น เว็บเพจ เว็บไซต์ เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้เข้ามาทำการสืบค้นและเรียนรู้เรื่องวัวชน รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงวัวชน การซื้อขายแลกเปลี่ยนวัวชน เป็นต้น

2.3 แนวทางส่งเสริมการรวมกลุ่ม การจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงวัวชน เป็นการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ แลกเปลี่ยนสายพันธุ์วัวชน รวมถึงการรวมกลุ่มผู้เลี้ยงจำนวนมาก ทำให้เกิดอาชีพอื่น ๆ ตามมาจากการเลี้ยงวัวชน ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งร้านอุปกรณ์เกี่ยวกับวัวชน การปลูกหญ้าเพื่อขายให้กับกลุ่มผู้เลี้ยงวัวชน และการเป็นลูกจ้างเพื่อเลี้ยงวัวชน

ดังนั้นควรมีการจัดตั้งเป็นกลุ่มอาชีพผู้เลี้ยงวัวชนในชุมชน เพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มอาชีพ และเพื่อได้รับการสนับสนุน และส่งเสริมให้กับกลุ่ม มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับการขยายพันธุ์วัวชน การผสมเทียม เป็นต้น เพื่อเป็นสนับสนุนอาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับอาชีพนี้ เช่น กลุ่มผู้ปลูกหญ้าเลี้ยงวัว กลุ่มทำสินค้าเกี่ยวกับวัวชน ร้านขายสินค้าเกี่ยวกับวัวชน

2.4 แนวทางส่งเสริมด้านการบริหารและการจัดการ เมื่อมีการรวมกลุ่มผู้เลี้ยงวัวชนแล้ว ดังนั้นจึงต้องมีการจัดการกลุ่มผู้เลี้ยงวัวชน โดยการจัดแบ่งหน้าที่รับผิดชอบของแต่ละคนในภายในกลุ่ม ควรมีการบริหารจัดการกลุ่มผู้เลี้ยงวัวชน ตั้งแต่การเริ่มเลี้ยง ต้องศึกษาข้อมูลในการเลี้ยงให้ดี มีการวางแผนในการพัฒนาสายพันธุ์ วางแผนในการขยายพันธุ์วัวชน วางแผนในการเลี้ยง การฝึกซ้อม เพื่อให้วัวชนมีร่างกายที่แข็งแรง และพร้อมสำหรับการชนเพื่อแข่งขันอยู่เสมอ มีการพัฒนาสายพันธุ์ให้มีความแข็งแรง และต้องมีการจัดการแข่งขัน เพื่อเป็นการให้กลุ่มเขียนวัวชน หรือผู้สนใจเข้ามาซื้อ เพื่อนำไปเลี้ยงต่อไป มีการรวมกลุ่มของผู้เลี้ยงวัวชนในจังหวัด หรือทั้งภาคได้ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้กลุ่มผู้เลี้ยงวัวชนได้มีรายได้ ซึ่งการเลี้ยงวัวชนนี้เป็นการสร้างรายได้ให้คนในชุมชน แล้วยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง

อภิปรายผล

1. องค์ความรู้ในการเลี้ยงวัวชน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านในหมง ตำบลพรหมโลก อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ภูมิหลังและพัฒนาการวัวชนของภาคใต้ การชนวัว เป็นกีฬาพื้นเมืองของคนภาคใต้ที่มีปรากฏอย่างยาวนานตั้งแต่สมัยอดีต การชนวัวในระยะแรกเกิดจากการนำวัวมาชนกันเพื่อความสนุกสนานหลังเก็บเกี่ยวผลผลิตจากไร่นา ในระยะต่อมาวัวชนวิวัฒนาการเป็นกีฬาพื้นเมืองที่ได้รับความนิยมจัดกันอย่างแพร่หลายในภาคใต้ การคัดเลือกสายพันธุ์วัวชน สายพันธุ์วัวชนนั้นต้องเป็นพันธุ์ไทยแท้ มีพ่อพันธุ์เป็นวัวชน เพราะลูกที่จะออกมาเป็นวัวชนนั้นจะได้มีใจทรหดอดทนในการชน มีไหวพริบดีดี ลักษณะวัวชนที่ดี เลือกโครงสร้างของร่างกาย โดยเลือกวัวที่มีคร่อมอก วัวที่ดีจะต้องมีคร่อมอกใหญ่ บั้นท้ายเล็กเรียวยาวลาดลงเหมือนโครงสร้างของสิงโต สีของวัวชนแต่ละตัวจะมีลักษณะเด่นไม่เหมือนกันการจะเลือกวัวมานำเลี้ยงนั้นขึ้นอยู่กับความชอบส่วนตัวของผู้ที่จะเลี้ยงวัว ลักษณะขวัญที่ดีของวัวชน ส่วนใหญ่จะเลือกวัวชนที่มีลักษณะตามตำราวัวชน การเลี้ยงวัวชนก่อนติดคู่ การออกกำลังกาย ผู้เลี้ยงจะต้องนำวัวออกกำลังกายในช่วงเช้า และช่วงเย็น เป็นระยะทางวันละ 5-10 กิโลเมตร ให้วัวพักเหนื่อยแล้วอาบน้ำให้วัวชน จึงให้วัวกินหญ้า พร้อมกับการตากแดด การเลี้ยงวัวชนใน

ขณะที่ติดคุชชอน การเข้าอยู่อาศัยในโรงเรือน เมื่อติดคุชชอนแล้วทำสัญญาเรียบร้อยแล้ว เจ้าของวัวจะนำวัวของตนมาอาศัยในโรงเรือนที่ทางสนามได้จัดเตรียมไว้ให้ จำนวนผู้ดูแลรักษาวัวชน โดยทั่วไปจะอยู่ 4-5 คน สำหรับบางค่ายจะมีพี่เลี้ยง 5-6 คน แล้วแต่พื้นที่ อาหารเสริมนั้นมีหลายอย่างด้วยแต่ต้องเป็นอาหารที่มีแร่ธาตุและวิตามินไปเสริมสร้างความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ กระดูก ผิวหนังเป็นมัน ขนสวย การเสริมแต่งภายนอก เช่น การเคลือบทาน้ำผึ้งรวงที่ขา การทาขมิ้น ใส่ปลอกขาหลากหลายสีสันทันเพื่อความสวยงาม ใส่สร้อยคอ การฝึกซ้อมวัวชน โดยเลือกคู่ซ้อมที่มีลักษณะโครงสร้างร่างกายใกล้เคียงกัน เวลาและสถานที่ในการซ้อมส่วนมากซ้อมในช่วงเช้า จำนวนเวลาในการซ้อมคู่ การซ้อมคู่แต่ละครั้งไม่จำกัดเวลาในการซ้อม การซ้อมครั้งแรกเริ่มจากใช้เวลาน้อยประมาณ 20-25 นาที และครั้งต่อไปจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ การวางวัวก่อนติดคุชชอน เลือกคู่ชนที่มีลำตัวเท่ากัน ความสูงยาวของลำตัวใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ธนกรณ ทองนุ้ย, 2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ควายชน : ประเพณีเฉพาะถิ่นของชาวเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า 1) ความเป็นมาของควายชนในพื้นที่เกาะสมุยในอดีตชาวบ้านเลี้ยงควายไว้ไถนาหรือเป็นแรงงานเทียมเกวียนยามว่างจากการทำนา หรือหลังฤดูเก็บเกี่ยว จึงได้นำควายมาชนกันในพื้นที่นาหรือสวนมะพร้าวเพื่อความสนุกสนาน บันเทิง ลักษณะควายชนที่ดีได้จากการต่อสู้กันแล้วชนะ จึงได้มีผู้ประมวลลักษณะดีของควายชนไว้การเลี้ยงดูควายชนจะดูแลเป็นพิเศษ ทั้งด้านการกิน การนอน เพื่อให้ควายมีพลังกำลังในการต่อสู้ และนำไปสู่ชัยชนะ

2. แนวทางการส่งเสริมการเลี้ยงวัวชน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านในหมง ตำบลพรหมโลก อำเภอยะรัง จังหวัดนครราชสีมา แนวทางส่งเสริมด้านเงินทุน กลุ่มผู้เลี้ยงวัวชนจึงต้องการเงินทุนเพื่อนำมาใช้ในการเลี้ยงวัวชน ไม่ว่าจะนำมาเพื่อการขยายพันธุ์วัวชน โดยการซื้อน้ำเชื้อของวัวชนที่ดังๆ เก่งๆ เพื่อนำมาผสมกับแม่พันธุ์ หรือการนำไปซื้ออุปกรณ์ต่างๆ การสร้างโรงเรือน การสร้างสนามฝึกซ้อมสำหรับวัวชน เป็นต้น แนวทางส่งเสริมด้านองค์ความรู้การเลี้ยงวัวชน ควรการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลทางด้านวิชาการเกี่ยวกับการเลี้ยงวัวชน โดยใช้แนวทางการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น การจัดทำหนังสือรวบรวมลักษณะของวัวชน อย่างละเอียดและสมบูรณ์ รวบรวมปราชญ์และครูภูมิปัญญาเกี่ยวกับการเลี้ยงวัวชนที่มีความรู้ความสามารถ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงวัวชน และหนังสือต้องมีการจัดจำหน่ายตามร้านหนังสือทั่วไป เพื่อให้ผู้สนใจได้มีโอกาสในการศึกษาและทำความเข้าใจกับวัวชนได้ลึกซึ้งมากกว่าเดิม แนวทางส่งเสริมการรวมกลุ่ม การจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยง

วัวชน เป็นการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ แลกเปลี่ยนสายพันธุ์วัวชน รวมถึงการรวมกลุ่มผู้เลี้ยงจำนวนมาก ทำให้เกิดอาชีพอื่น ๆ ตามมา แนวทางส่งเสริมด้านการบริหารและการจัดการ เมื่อมีการรวมกลุ่มผู้เลี้ยงวัวชนแล้ว ดังนั้นจึงต้องมีการจัดการกลุ่มผู้เลี้ยงวัวชน โดยการจัดแบ่งหน้าที่รับผิดชอบของแต่ละคนในภายในกลุ่ม ควรมีการบริหารจัดการกลุ่มผู้เลี้ยงวัวชน ตั้งแต่การเริ่มเลี้ยง ต้องศึกษาข้อมูลในการเลี้ยงให้ดี มีการวางแผนในการพัฒนาสายพันธุ์ วางแผนในการขยายพันธุ์วัวชน วางแผนในการเลี้ยง การฝึกซ้อม เพื่อให้วัวชนมีร่างกายที่แข็งแรง และพร้อมสำหรับการชนเพื่อแข่งขันอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (ทิพวรรณ หมั่นห้อง, 2559) ศึกษาเรื่อง โรงเรียนวัวชน : ภูมิปัญญาการจัดการค่ายกีฬาวัวชน เพื่อการแข่งขันทางการค้า กรณีศึกษาสนามกีฬาโคบ้านปากพล ตำบลนาปะขอ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการส่งเสริมการจัดการค่ายกีฬาวัวชนเพื่อการแข่งขันทางการค้า พบว่า แนวทางการส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อบริการพัฒนากีฬาวัวชนมีการจัดตั้งเป็นชมรมกลุ่มอนุรักษ์โคพื้นเมืองปักษ์ใต้ และตั้งเป็นค่ายโคต่าง ๆ แนวทางการส่งเสริมด้านข้อมูลทางด้านวิชาการ ควรมีหน่วยงานภาครัฐส่งเสริมภาคชุมชนผู้เลี้ยงวัวพื้นบ้านเพื่อใช้ประโยชน์แรงงานวัวกับภาคการเกษตรมากขึ้น

สรุปและข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย 1.1) จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนผู้เลี้ยงวัวชนยังขาดความรู้ในการพัฒนาสายพันธุ์วัวชน ฉะนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น อบต. และปศุสัตว์จังหวัด ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสายพันธุ์วัวชนรวมถึงการดูแลสุขภาพ และโรคของวัวชนด้วย 1.2) ควรจัดให้มีการจัดกลุ่มผู้เลี้ยงวัวชนภายในชุมชนเพื่อบริการพัฒนากีฬาวัวชน และ 1.3) สนับสนุนให้เยาวชนมีอาชีพเสริมสามารถสร้างรายได้ให้แก่ตัวเองโดยการทำแปลงหญ้าขายหรือว่ารับจ้างวัวชน และ 2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 2.1) ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภูมิปัญญาการเลี้ยงวัวชน และการอนุรักษ์การเลี้ยงวัวชนในเขตตำบลอื่นๆ หรือจังหวัดใกล้เคียง เช่น พัทลุง เพื่อให้ภาพรวมความชัดเจนในภาพรวมที่กว้างขึ้น ตลอดจนมีการศึกษาภูมิปัญญาการเลี้ยงวัวชน และการอนุรักษ์การเลี้ยงวัวชนในรูปแบบต่างๆ เพิ่มขึ้น 2.2) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพนันวัวชนในพื้นที่ชุมชนหัวถนน 2.3) ควรมีการศึกษาอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงวัวชน และ 2.4) ควรมีการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของผู้ประกอบอาชีพการ

เลี้ยงวัวชน ชุมชนหัวถนน เพื่อจะได้นำมาเป็นแบบปฏิบัติและปรับปรุงการดำเนินงานของผู้ประกอบอาชีพการเลี้ยงวัวชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่อง องค์ความรู้ในการเลี้ยงวัวชน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านในหมง ตำบลพรหมโลก อำเภอพรมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช สำเร็จลุล่วงไปด้วยความกรุณาและอนุเคราะห์ช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก อาจารย์บุญยิ่ง ประทุม อาจารย์ ดร. จิตติมา ดำรงวัฒนะ และอาจารย์พงศ์ประสิทธิ์ อ่อนจันทร์ อาจารย์ผู้ให้ความกรุณารับเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ ข้อคิดและให้งานวิจัยชิ้นนี้เสร็จสมบูรณ์ไปด้วยดี ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบคุณเป็นอย่างสูงตามระเบียบวิธี จึงทำให้งานวิจัยขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่ได้กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์และแนะนำข้อเสนอแนะอื่นๆ จนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จ

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้กำลังใจและให้คำแนะนำและกำลังใจเสมอมาจนในการศึกษาในครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

บรรณานุกรม

- ทิพวรรณ หมั่นห้อง. (2559). โรงเรียนวัวชน : ภูมิปัญญาการจัดการค่ายกีฬาวัวชนเพื่อการแข่งขันทางการค้า กรณีศึกษาสนามกีฬาโคบ้านปากพล ตำบลนาปะขอ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง. ใน (สารนิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน). นครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ธนกรณ์ ทองนุ้ย. (2562). ควายชน : ประเพณีเฉพาะถิ่นของชาวเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10 วันที่ 12 - 13 กรกฎาคม 2562 ณ ห้องประชุม อาคารคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่ อำเภอมหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. สงขลา: มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่.
- สมกมล ศรีสมโภชน์. (2556). วิถีชุมชนคนเลี้ยงวัว จังหวัดสุราษฎร์ธานี : กรณีศึกษาอำเภอยะแสง และอำเภอยะรัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารสหวิทยาการวิจัย : ฉบับบัณฑิตศึกษา, (1), 222-239.
- สมหมาย คล้ายบ้านใหม่. (2558). “ระบบการเลี้ยงวัวชนในภาคใต้.” วัวชนกับคนใต้, 5-8. ใน บรรณาธิการ. จรัญ จันทลักษณ์ และ ผกาพรรณ สกุลมัน. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัย

และพัฒนาการผลิตกระป๋องและโค สถาบันสุวรรณวาจกกสิกิจ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุธินันท์ พงษ์ไพบูลย์. (2552). วัวชนคนปักษ์ใต้. วารสารทักษิณ, 1(2), 68-81.

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน

1. นโยบายการตีพิมพ์ในวารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์

วารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์ เป็นวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าและเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์และนักศึกษา ในมิติเพื่อสนับสนุนการศึกษา การสอน การวิจัยในมหาวิทยาลัยสงฆ์รวมถึงคณะสงฆ์ไทย โดยเน้นสาขาวิชาพุทธศาสนา บริหารการศึกษา การพัฒนาชุมชน การพัฒนาสังคม รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ภาษาศาสตร์ การศึกษาเชิงประยุกต์ รวมถึงสหวิทยาการอื่น ๆ

บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ท่าน ในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed) เปิดรับบทความเฉพาะภาษาไทย โดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร อย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสารทัศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอกแต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา ทางวารสารกำหนดออกวารสารปีละ 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – เดือนมิถุนายน ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม - เดือนธันวาคม

2. ประเภทของผลงานที่ตีพิมพ์ในวารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์

1) บทความวิจัย (Research Article) เป็นบทความที่นำเสนอการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับพุทธศาสนา บริหารการศึกษา การพัฒนาชุมชน การพัฒนาสังคม รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ภาษาศาสตร์ การศึกษาเชิงประยุกต์ รวมถึงสหวิทยาการอื่น ๆ

2) บทความวิชาการ (Academic Article) เป็นบทความวิเคราะห์ วิจัยหรือเสนอแนวคิดใหม่

3. การจัดเตรียมบทความต้นฉบับ

ผู้เขียนจะต้องจัดเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ต้นฉบับบทความต้องมีความยาวไม่เกิน 12 หน้ากระดาษ A4 (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง) พิมพ์บนกระดาษหน้าเดียว ใช้ตัวอักษรแบบ THSarabunPSK ตั้งค่าหน้ากระดาษโดยเว้นขอบบน ขอบซ้าย 1 นิ้ว และขอบขวา ขอบล่าง 1 นิ้ว กำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัดเท่ากับ 1 และเว้นบรรทัดระหว่างแต่ละย่อหน้า การนำเสนอรูปภาพและตารางต้องนำเสนอรูปภาพและตารางที่มีความคมชัดพร้อมระบุหมายเลขกำกับรูปภาพไว้ด้านล่างพิมพ์เป็นตัวหนาเช่น ตารางที่ 1 หรือ Table 1 และ ภาพที่ 1 หรือ Figure 1 รูปภาพที่นำเสนอต้องมีรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วนและเข้าใจได้โดยไม่ต้องกลับไปอ่านที่เนื้อความอีก ระบุลำดับของรูปภาพทุกรูปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับ โดยคำอธิบายต้องกระชับและสอดคล้องกับรูปภาพที่นำเสนอ

2) ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้ตรงกลางหน้าแรก

3) ชื่อผู้เขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมระบุชื่อสังกัดหรือหน่วยงาน

4) มีบทคัดย่อภาษาไทย จำนวน 300 คำ

5) กำหนดคำสำคัญ (Keywords) 3-5 คำ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

6) การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษร และหัวข้อย่อยขนาดเดียวกัน ต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ให้เว้นระยะห่าง 1 บรรทัด

7) การใช้ตัวเลข คำย่อ และวงเล็บ ควรใช้ตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Student centred learning)

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับเนื้อหาสาระ ดังนี้

- 1) **บทคัดย่อ (Abstract)** เสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัยและผลการวิจัยโดยสรุป สั้นกะทัดรัดได้ใจความ
- 2) **บทนำ (Introduction)** ระบุความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในการวิจัย และระบุวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 3) **ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology)** ระบุแบบแผนการวิจัยการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4) **ผลการวิจัย (Results)** เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ
- 5) **อภิปรายผลการวิจัย (Discussion)** เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อ ๆ แต่ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด
- 6) **องค์ความรู้ใหม่ (ถ้ามี) (Originality and Body of Knowledge)** ระบุองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย สังเคราะห์ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจง่าย
- 7) **สรุป (Conclusion) และขอเสนอแนะ (Recommendation)** ระบุข้อสรุปที่สำคัญและขอเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป
- 8) **กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) (เฉพาะกรณีที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย หรือกรณีซื้อบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์)**
- 9) **บรรณานุกรม (References)** ต้องเป็นรายการอ้างอิงที่มีปรากฏในบทความเท่านั้น

บทความวิชาการ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) **บทคัดย่อ (Abstract)**
- 2) **บทนำ (Introduction)**
- 3) **เนื้อเรื่อง (Content)** แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ
- 4) **สรุป (Conclusion)**

5) บรรณานุกรม (Reference)

4. รูปแบบการอ้างอิงและเอกสารอ้างอิงทางวิชาการ

การอ้างอิงในบทความ เอกสารที่นำมาใช้ในการอ้างอิงควรมีที่มาจากแหล่งตีพิมพ์ที่ชัดเจน และมีความน่าเชื่อถือ สามารถสืบค้นได้ เช่น หนังสือ วารสาร หรืองานวิจัย เป็นต้น ผู้เขียนบทความจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการอ้างอิง เพื่อป้องกันความล่าช้าในการตีพิมพ์บทความ เนื่องจากบทความที่มีการอ้างอิงไม่ถูกต้อง จะไม่ได้รับการส่งต่อไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา จนกว่าการอ้างอิงเอกสารจะได้รับการแก้ไขให้สมบูรณ์

4.1 การอ้างอิงในเนื้อหาบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อเรื่องและท้ายเล่มใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม - ปี ตามรูปแบบของ American Psychological Association (APA) ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้วงเล็บ เปิด-ปิด แล้วระบุชื่อ-นามสกุลของผู้เขียนและปีที่ตีพิมพ์ กำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง โดยการกรอกข้อมูลอ้างอิงในฟังก์ชันการอ้างอิง ของโปรแกรม Microsoft Word 2010 เป็นต้นไป เอกสารอ้างอิงที่ใช้อ้างอิงในบทความ จะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ โดยรูปแบบของเอกสารอ้างอิง มีดังนี้

4.1.1 อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย

1) พระไตรปิฎกและอรรถกถาให้อ้างชื่อคัมภีร์ / เล่มที่/ข้อที่/เลขหน้า มาด้วย ตัวอย่าง เช่น “บัดนี้ เรายังไม่ควรประกาศธรรมที่เราได้บรรลุด้วยความลำบาก เพราะธรรมนี้ไม่ใช่ธรรมที่ถูกราคะและโทสะครอบงำจะรู้ได้ง่าย แต่เป็นธรรมพาทวนกระแส ละเอียดลึกซึ่ง รู้เห็นได้ยาก ประณีต ผู้กำหนดด้วยราคะถูกกองโมหะหุ้มห่อไว้ จักรู้เห็นไม่ได้” (ที.มหา. 10/65/37) (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) เป็นต้น

2) ผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างชื่อผู้แต่งแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), (2550)

3) ผู้แต่งสองราย ให้อ้างชื่อของผู้แต่งทั้งสองรายโดยใช้คำว่า “และ” ในการเชื่อมผู้เขียนทั้งสองแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (สวนันท์ แดงประเสริฐและธีรพงษ์ วิริยานนท์, 2564)

4) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างชื่อของผู้แต่งรายแรกแล้วเพิ่มคำว่า “และคณะ” แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (สุภาพร สิทธิโกศล และคณะ, 2564)

5) พระราชบัญญัติหรือกฎหมาย ให้ระบุชื่อพระราชบัญญัติ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) ตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (กฎกระทรวง กำหนดหน่วยงานของรัฐที่สามารถขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครอง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2564, 2564)

6) ออนไลน์ ให้ระบุชื่อผู้เขียน หรือชื่อหน่วยงานหรือองค์กร หรือระบุชื่อเว็บไซต์ แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (กรรณิการ์ คงทอง, 2561) (กองยุทธศาสตร์บริหารจัดการ สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล, 2562) (ไทยรัฐออนไลน์, 2563)

7) กรณีที่เนื้อความเป็นเรื่องเดียวกัน หรือผลการวิจัยเหมือนกัน แต่มีผู้อ้างอิงหลายคนให้ใช้รายการอ้างอิงที่ใกล้เคียงปัจจุบันมากที่สุด

4.1.2 อ้างอิงจากเอกสารภาษาอังกฤษ

1) ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งรายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่ง ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Mohamed, A., 2019)

2) ถ้ามีผู้แต่งสองรายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งทั้งสองราย โดยใช้เครื่องหมายแอมป์ (&) คั่นกลางระหว่างนามสกุลของผู้แต่งทั้งสอง แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Mutlu, M. & Hasan, H., 2010)

3) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรกตามด้วย et al. ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ (Francis, J. et al., 2004)

4.2 เอกสารอ้างอิงท้ายเล่ม

(1) พระไตรปิฎก อรรถกถา

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อพระไตรปิฎกอรรถกถา.// สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(2) หนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อหนังสือ.// (ครั้งที่พิมพ์).// สถานที่พิมพ์:/ สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). คู่มือการดูแลสุขภาพจิตใจสำหรับผู้สูงอายุ สูงวัยด้วยใจสุข.
กรุงเทพมหานคร: เรือนปัญญา.

(3) บทความในหนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ./ ใน ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ).// ชื่อเรื่อง/(เลขหน้าที่
อ้าง).// สถานที่พิมพ์:/ สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

โสภณ รัตนกร. (2527). หมายเหตุคดีตามฎีกาที่ 2405/2516 ใน แนวฎีกาวิธีพิจารณาความ
แพ่ง 2516-2527 พร้อมหมายเหตุท้ายฎีกา ข้อวินิจฉัยและข้อสังเกต. (หน้า 21-22).
กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายวิชาการกลุ่มเนติธรรม.

(4) บทความจากวารสาร

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อวารสาร.// ปีที่/(ฉบับที่), /เลขหน้าแรก ที่ตีพิมพ์-เลข
หน้าสุดท้ายที่ตีพิมพ์.

ตัวอย่าง :

ธาริน สุขอนันต์ และคณะ. (2554). คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ. วารสารสาธารณสุขศาสตร์
วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี, 41(3), 240-249.

Bandura, A. (1977). Self - efficacy: toward a unifying theory of behavioral change.
Journal of Psychological review, 84(2), 191-215.

(5) บทความในสารานุกรม

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ/ใน ชื่อสารานุกรม/(หน้า). สถานที่พิมพ์: /สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

ประเสริฐ ญ นคร. (2562). อนุสรณ์ในการพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ญ นคร ในบทความจากสารานุกรมประวัติศาสตร์ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (หน้า 92-115). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.

(6) หนังสือพิมพ์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อหนังสือพิมพ์/เลขหน้า.

ตัวอย่าง :

เสกสรร กิตติวสิน. (17 ตุลาคม 2555). หลังสู้ฟ้า - หน้าสู้ดิน. มติชน, 6.

(7) สารนิพนธ์, วิทยานิพนธ์, ดุษฎีนิพนธ์, รายงานการวิจัย

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อวิทยานิพนธ์.// ใน/ (ระดับวิทยานิพนธ์ สาขา).// ชื่อมหาวิทยาลัยที่พิมพ์.

ตัวอย่าง :

อุทัย จันทรรัตนกานต์. (2554). การนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ: ศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. ใน (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศิริรัตน์ ขาวนา. (2555). การประเมินของครูเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในชั้นเรียนที่ใช้วิธีการแบบเปิด. ใน (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข. (2550). อนาคตภาพการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ใน (ดุชนิพนธ์การศึกษาดุชนิพนธ์ิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

กวิทร์เกียรติ นนธ์พละ. (2560). การพัฒนาศักยภาพข้าราชการครูในศตวรรษที่ 21 ของกระทรวงศึกษาธิการ. ใน (รายงานการวิจัย). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

(8) สัมภาษณ์

รูปแบบ:

ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์.// (วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์).// ชื่อเรื่องที่สัมภาษณ์.// (ชื่อผู้สัมภาษณ์)

ตัวอย่าง :

สุเชาว์ พลอยชุม. (16 มีนาคม 2563). หลักระบวนประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาที่มีสาเหตุจากปัจจัยธรรม. (อัญญา พูลทัตฐาน, ผู้สัมภาษณ์).

(9) สื่อออนไลน์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่เผยแพร่).// ชื่อเรื่อง.// เรียกใช้เมื่อ/ จาก แหล่งที่มาของข้อมูล (URL)

ตัวอย่าง :

ไกรสิทธิ์ นฤตพิชัย. (2553). จิตแพทย์แนะวิธีอยู่อย่างเข้มแข็งในสังคมที่แข่งขัน, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. เรียกใช้เมื่อ 15 กรกฎาคม 2563 จาก <https://www.thairath.co.th/lifestyle/woman/56905>.

(10) ราชกิจจานุเบกษา

รูปแบบ:

ชื่อกฎหมาย.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อเรื่อง(ถ้ามี).// ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่/ตอนที่/หน้า/(วันเดือนปี).

ตัวอย่าง:

พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522. (2522). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ตอนที่ 77 ฉบับพิเศษ. หน้า 1 (12 พฤษภาคม 2522).

ตัวอย่างเอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.(2535). พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาเทปิฎก 2500. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). คู่มือการดูแลสุขภาพจิตใจสำหรับผู้สูงอายุ สูงวัยด้วยใจสุข. กรุงเทพมหานคร: เรือนปัญญา.
- โสภณ รัตนกร. (2527). หมายเหตุคดีตามฎีกาที่ 2405/2516 ใน แนวฎีกาวิธีพิจารณาความแพ่ง 2516-2527 พร้อมหมายเหตุท้ายฎีกา ข้อวินิจฉัยและข้อสังเกต. (หน้า21-22). กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายวิชาการกลุ่มนิติธรรม.
- ธาริน สุขอนันต์ และคณะ. (2554). คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ. วารสารสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี, 41(3), 240-249.
- ประเสริฐ ญ นคร. (2562). อนุสรณ์ในการพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ญ นคร ในบทความจากสารานุกรมประวัติศาสตร์ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (หน้า 92-115). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.
- เสกสรร กิตติวิสิน. (17 ตุลาคม 2555). หลังสู้ฟ้า - หน้าสู้ดิน. มติชน, 6.
- อุทัย จันทรรัตนกานต์. (2554). การนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ: ศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. ใน (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริรัตน์ ขาวนา. (2555). การประเมินของครูเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในชั้นเรียนที่ใช้วิธีการแบบเปิด. ใน (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข. (2550). อนาคตภาพการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ใน (ดัชนีนิพนธ์การศึกษาคุณูปบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- กวินทร์เกียรติ นนธ์พละ. (2560). การพัฒนาศักยภาพข้าราชการครูในศตวรรษที่ 21 ของ
กระทรวงศึกษาธิการ. ใน (รายงานการวิจัย). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุเชาว์ พลอยชุม. (16 มีนาคม 2563). หลักธรรมประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาที่มีสาเหตุ
จากปัญญา. (อัญญา พูลทีศฐาน, ผู้สัมภาษณ์).
- ไกรสิทธิ์ นฤชต์พิชัย. (2553). จิตแพทย์แนะวิธีอยู่อย่างเข้มแข็งในสังคมที่แข่งขัน, สำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. เรียกใช้เมื่อ 15 กรกฎาคม 2563 จาก
<https://www.thairath.co.th/lifestyle/woman/56905>.
- พระราชบัญญัติรณคดี พ.ศ. 2522. (2522). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ตอนที่ 77 ฉบับพิเศษ.
หน้า 1 (12 พฤษภาคม 2522).
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing. (3rd ed.). NY: Harper &
Collins.
- Isoda, M. & Katagiri, S. (2012). Mathematical Thinking: How to Develop it in the
Classroom. Japan: World Scientific.
- Pizzini, E. L. et al. (1989). A rationale for and the development of a problem
solving model of instruction in science education. Science Education,
73(5), 523-534.
- Markus, et al. (2012). Development of Edutainment Content for Elementary
School Using Mobile Augmented Reality. Retrieved December 7, 2020,
from <http://www.ipcsit.com/vol39/003-D00016.pdf>

5. หลักเกณฑ์การส่งต้นฉบับบทความเพื่อได้รับการตีพิมพ์

การส่งในระบบ (Online Submission) สามารถส่งเข้าระบบออนไลน์ได้เว็บไซต์ ของ
วารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์ได้ที่ <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JPR> เมื่อส่ง
เข้าระบบสำเร็จให้แจ้งข้อมูลเพิ่มเติมทาง Email : phetchaburi@mcu.ac.th

6. ขั้นตอนการนำบทความลงตีพิมพ์ลงในวารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์

บทความต้นฉบับที่เสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารให้นำส่งในรูปแบบของไฟล์

เอกสาร *.docx ของ Microsoft Word Version 2010 หรือมากกว่า ความยาวของบทความต้นฉบับต้องไม่เกิน 12 หน้า (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง) กองบรรณาธิการจะพิจารณาบทความเบื้องต้น เกี่ยวกับความถูกต้องของรูปแบบทั่วไป ถ้าไม่ผ่านการพิจารณาจะส่งกลับไปแก้ไข ถ้าผ่านจะเข้าสู่การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อผลการประเมินผ่านหรือไม่ผ่านหรือมีการแก้ไข จะแจ้งผลให้ผู้เขียนทราบ โดยการพิจารณาบทความเพื่อลงตีพิมพ์ได้จะคำนึงถึงความหลากหลายและความเหมาะสม

7. สิทธิของบรรณาธิการ

ในกรณีที่กองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้รับเชิญให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินบทความมีความเห็นว่าควรแก้ไข กองบรรณาธิการจะส่งคืนเพื่อให้เจ้าของบทความแก้ไข โดยจะยึดถือข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินเป็นเกณฑ์หลัก และหรือขอสงวนสิทธิ์ที่จะพิจารณาไม่ตีพิมพ์ ในกรณีที่รายงานการวิจัย บทความทางวิชาการหรือบทความวิจัยไม่ตรงกับแนวทางของวารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์หรือไม่ผ่านการพิจารณาของกองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญเมื่อบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ผู้เขียนจะได้รับลิขสิทธิ์นำบทความลงตีพิมพ์ พร้อมกับหนังสือรับรองการตีพิมพ์บทความในวารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย

บทความวิจัย (12 pt)

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (อังกฤษ) (12 pt)

E-mail: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (300 คำ)

(16 pt) วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....ระเบียบวิธีวิจัย.....และผลการวิจัย
ที่พบตามวัตถุประสงค์ สั้น ๆ ได้ใจความ.....
.....
.....
.....
.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

(16 pt) แปลเนื้อความให้ตรงตามบทคัดย่อภาษาไทย.....
.....
.....
.....
.....

บทนำ (18 pt) (ไม่ควรเกิน 4 ย่อหน้า)

.....(16 pt) 1. กล่าวถึงความเป็นมา โดยกว้าง ๆ พร้อมอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล

.....

2. กล่าวถึงสภาพปัญหาปัจจุบันที่เกิดขึ้น (อ้างอิงงานวิจัยหรือทฤษฎีมารองรับ) พร้อม
อ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล.....

.....

3. กล่าวถึงสภาพปัญหาของประชากรกลุ่มตัวอย่างหรือสภาพปัญหาของพื้นที่ที่
ต้องการศึกษา (พร้อมอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล).....

.....

4. สรุปความเป็นมาทั้งหมดชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการวิจัยและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....

.....

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (16 pt)

1..... (16 pt).....

2..... (16 pt).....

3..... (16 pt).....

ระเบียบวิธีวิจัย (18 pt)

(16 pt)..... ระบุรูปแบบของการวิจัย, ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง, วิธีการได้มาซึ่ง
กลุ่มตัวอย่าง, การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ, การเก็บรวบรวมข้อมูล,
การวิเคราะห์ข้อมูล.....

..... กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล, การวิเคราะห์ข้อมูล.....

.....

ผลการวิจัย (18 pt)

(16 pt) นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์

.....

.....

.....

.....

.....

ภาพที่ 1 (ชื่อภาพ) (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

.....

ตารางที่ 1 (ชื่อตาราง) (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

อภิปรายผลการวิจัย (18 pt)

(16 pt) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อ ๆ แต่ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

องค์ความรู้ใหม่ (18 pt) (ถ้ามี)

...(16 pt).....ระบุองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย...สังเคราะห์ออกมาใน
รูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจง่าย.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สรุปและข้อเสนอแนะ (18 pt)

...(16 pt).....สรุปผลการวิจัยทั้งหมด สั้น ๆ กระชับรัดกุมได้ใจความพร้อมข้อเสนอแนะที่
ได้จากการวิจัย.....และการนำผลการวิจัยไปใช้.....รวมถึงเสนอแนะแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิตติกรรมประกาศ (18 pt) (ถ้ามี) (ให้ใส่เฉพาะกรณีที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย หรือกรณีขอบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์)

.....(16 pt) ตัวอย่าง เช่น ขอขอบคุณทุนสนับสนุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการ
วิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2559 และข้อมูลจากโครงการวิจัยย่อย เรื่องสภาพปัญหาและ
ความต้องการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในบริบทภาคใต้ตอนล่าง.....

.....
.....

บรรณานุกรม (18 pt)

(16 pt).....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิชาการ

บทความวิชาการ (12 pt)

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (อังกฤษ) (12 pt)

E-mail: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (300 คำ)

(16 pt).....

.....

.....

.....

.....

.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

(16 pt).....

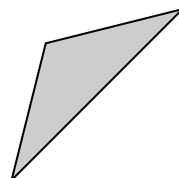
.....

.....

.....

.....

.....(16 pt).....

เนื้อหา (18 pt)

(16 pt).

(16 pt)

(16 pt).

